

TWAALF TWAALFTALLEN PREKEN

12DE TWAALFTAL

Door

Dr. H. F. Kohlbrügge

Predikant te
Elberfeld, Duitsland

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2002

INHOUD

133. GENESIS 22: 18.

"En in uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde."

134. DEUTERONOMIUM 18:15-19.

"Een Profeet, uit het midden van u, uit uw broederen, als mij, zal u de Heere, uw God, verwekken; naar Hem zult gij horen. Enz.

135. 2° BOEK VAN SAMUËL 7:13.

"Die zal Mijn Naam een Huis bouwen."

136. JOHANNES 1:1-3.

"In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is."

137. JOHANNES 1:4a.

"In Hetzelve was het Leven."

138. JOHANNES 1: 4b.

"En het Leven was het Licht der mensen."

139. JOHANNES 1: 5.

"En het Licht schijnt in de duisternis; en de duisternis heeft Hetzelve niet begrepen."

140. JOHANNES 1: 6-13.

Er was een mens, van God gezonden, wiens naam was Johannes. Deze kwam tot een getuigenis, om van het Licht te getuigen, enz.

141. JOHANNES 1:14.

"En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid, als des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid."

142. JOHANNES 1:15-18.

"Johannes getuigt van Hem, en heeft geroepen, zeggende Deze was het, van Welke ik zeide: Die na mij komt, is voor mij geworden, want Hij was eer dan ik. Enz.

143. EVANGELIE VAN MATTHEÛS 25: 1-13.

"Dan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet.

144. EVANGELIE VAN MATTHEÛS 25: 1-13. VERVOLG

"Dan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet.

133. Genesis 22:18

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 9 December 1849, 's voormiddags. Gezongen: Psalm 37:2 4, Psalm 119:3; Psalm 107:22. In het Nederduits vertaald verschenen zij in de eerste uitgave der Twaalf Twaalfallen Leerredenen" als No. 8 van het 7de Twaalfal. Onder het opschrift: "De belofte aan Abraham." in het Hoogduits is zij opgenomen als No. 2 in "Der verheissene Christus." - Aangaande de avondgodsdienstoefening vonden wij geen enkele aantekening.

Christus Jezus, de in-het-vlees-Gekomene, de lijdende, stervende en overwinnende Immanuël, werd u acht dagen geleden, voor de ogen geschilderd in de belofte, aan onze eerste ouders in het paradijs gegeven. Christus Jezus zal u heden voor de ogen worden geschilderd, zoals God Hem aan de aartsvaders, bepaald aan Abraham, niet aan de vleeselijke, maar aan de gelovige Abraham, geopenbaard en verkondigd heeft als de gerechtigheid voor alle volken, en dus ook als onze gerechtigheid, heiligmaking en verlossing.

Zodanige openbaring te kennen en daaraan deel te hebben, is ons altijd, maar vooral in deze dagen nodig, opdat wij een goede consciëntie tot God hebben tegen de ons bedreigende dood, tegen de zonde, welke de prikkel des doods is, en tegen de verdoemende wet, waaraan de zonde haar kracht ontleent.

God sprak aldus tot Abraham op de berg Moria, - u vindt de woorden in het 1ste Boek van Mozes, hoofdstuk 22:

Tekst: GENESIS 22: 18.

"En in uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde."

Van Christus Jezus wordt hier gesproken, niet *van* Izak, want toen God dezelfde belofte aan Izak gaf, zeide Hij niet: *in* u (Luther heeft: *door* u) zullen alle volken der aarde gezegend worden; maar de Heere zeide ook *tot* Izak: *in* (door) uw Zaad (Gen. 26:4). Ook wordt Jakob hier niet bedoeld; want toen God deze belofte aan Jakob bevestigde, zeide Hij wederom, niet: "in (door) u", maar: "in u en in uw Zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden." (Gen. 28: 14)

Bovendien betuigen ons de Apostelen Petrus en Paulus, dat wij hier door het "Zaad van Abraham", als ook door "het Zaad van Izak en Jakob" *Christus Jezus* hebben te verstaan. Immers, zo sprak Petrus in de tempel tot het volk, hetwelk hij tot boete en bekering vermaande: "Gijlieden zijt kinderen der Profeten en des verbonds, hetwelk God met onze vaders opgericht heeft, zeggende tot Abraham: en in uw Zaad zullen alle geslachten der aarde gezegend worden. God, opgewekt hebbende Zijn Kind Jezus, heeft Denzelve eerst tot u gezonden, dat Hij ulieden zegenen zou, daarin dat Hij een ieder van u afkere van uw boosheden." (Handel. 3: 25, 26) en zo schrijft Paulus aan de Galatiërs: " Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus (hij schrijft niet "in Izak", maar "in Christus Jezus") en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof. Broeders, ik spreek naar de mens: zelfs eens mensen verbond (testament), dat bevestigd is, doet niemand te niet, of niemand doet daartoe. nu zo zijn de beloften tot Abraham en zijn Zaad gesproken. Hij zegt niet: "en de zaden", als van velen, maar als van Één: "en uw Zade", hetwelk is Christus" (Gal. 3:14-16). Dat ook Abraham zelf het in uw Zaad" niet anders dan van Christus verstaan heeft, waarborgen ons de woorden van onze Heere Jezus Christus: "Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou, en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest." (Joh. 8: 56)

Wat God dus aan de aartsvader Abraham verkondigd en geopenbaard heeft, is dit: *in Christus zullen alle volken op aarde gezegend worden*, dat is, in Christus zullen alle volken op aarde zo gezegend worden, dat zij door het geloof zullen weten, dat zij gezegend zijn, zoals ook de Profeet Jesaja zegt: "Wie zich zegene zal op aarde, die zal zich zegene in de God der waarheid." (Jesaja 65:16)

Willen wij nu weten, wat God hier aan Abraham in weinige woorden heeft aangekondigd, zo moeten wij aan elk van deze woorden onze bijzondere aandacht wijden.

Er staat hier geschreven:

1. *In uw Zaad*
2. *zullen*
3. *gezegend worden alle volken der aarde.*

"In uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde", zo sprak God tot Abraham. Bij welke gelegenheid? Wél, toen Abraham op Gods bevel op Moria een altaar bouwde, het hout daarop schikte, Zijn Zoon Izak bond, hem op het altaar leide boven op het hout, voorts zijn hand uitstreckte en het mes nam, om Zijn Zoon te slachten. In dat ogenblik dus geschiedde dit woord tot hem, toen God tot hem zeggen kon: "Nu weet Ik, dat gij God-vrezende zijt"; en wederom: "Daarom dat u deze zaak gedaan hebt", en wederom: "Naardien gij Mijn stem gehoorzaam geweest zijt."

Het was dus bij die gelegenheid, dat Abraham zich een dader des woords betoonde, en geen vergetelijk hoorder; bij Die gelegenheid dan, dat Abraham uit werken gerechtvaardigd werd, zoals Jakobus, een dienstknecht Gods en van de Heere Jezus Christus, schrijft: "Maar wilt gij weten, o ijdel mens, dat het geloof zonder werken dood is? Abraham, onze vader, is hij niet uit de werken gerechtvaardigd, als hij Izak, Zijn Zoon, geofferd heeft op het altaar?" (Jac. 2: 20, 21)

Maar als het dan nu bij zodanige gelegenheid was, hoe kan dan de Apostel Paulus uit deze woorden: "In uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde" een testament of een verbond bij wijze van testament maken, waarbij het erfdeel een vrij geschenk is, waarbij geen werken in aanmerking komen? Hoe kan hij van zegening, *van rechtvaardiging door het geloof zonder werken* spreken en dit uit deze woorden afleiden, daar men integendeel hier bij Abraham niets ziet dan *werken*, om welke God hem de belofte geeft? Immers God zegt: "Daarom, dat gij deze zaak gedaan hebt" en: "naardien gij Mijn stem gehoorzaam geweest zijt."

Op deze vraag weet het menselijk verstand niet te antwoorden, ja, het kan er zich slechts aan ergeren en nu zal ik er nog een tweede moeilijker vraag aan toevoegen: Toen Abraham nog een bedorven Syriër was (Deuteron. 26: 5) en God Zich in Ur der Chaldeeën de eerste maal aan hem openbaarde, toen Abraham dus nog niets dan goddeloze werken had, zeide God tot hem: "In u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden." Hier was het dus: "in u, de goddeloze, " en daarbij bediende Zich de Heere nog van de (dat ik zegge) fatsoenlijke uitdrukking "geslachten", "achtenswaardige families."

Maar toen Abraham de proef had doorstaan en de getuigenis van Zijn godsvrucht en gehoorzaamheid ontvangen had, toen hij dus vol was van alle goede werken, werd tot hem gezegd: "In uw Zaad", niet meer: "in u"; en toen sprak God van "volken", Zich bedienende van een woord, dat voor Hebreeuwse oren klinkt als: "allerlei schuim van heidenen", het uitvaagsel der heidense volkeren.

Waarom zeide God niet tot Abraham, toen Hij hem voor de eerste maal riep en deze geheel in zijn goddeloosheid lag: "In uw Zaad zal al het heidens schuim gezegend worden"; en waarom niet op Moria, toen Abraham uit werken gerechtvaardigd werd: "In u zullen alle geslachten (alle brave, achtenswaardige families) op aarde gezegend worden"? Het geloof alleen kan hier het antwoord geven; het geloof alleen zal het verstaan, dat de Apostel Paulus uit de woorden van onze tekst terecht de gevolgtrekking heeft gemaakt, dat de mens uit het geloof rechtvaardig wordt, zonder werken der wet.

1. Ten eerste merk ik op, dat het menselijk verstand de Apostel Jakobus op geen duizend mijlen na bereikt heeft. Het verstand zegt: de gehele gebeurtenis op Moria is een geloofsstuk; wij aanschouwen daar het grote geloof van Abraham. Intussen zegt de Apostel Jakobus: De ganse gebeurtenis op Moria is een stuk der werken. En ik zie ook niet anders, want er staat hier niet geschreven: "daarom, dat u geloof d hebt", maar: "daarom, dat gij dat *gedaan* hebt; naardien gij Mijn stem gehoorzaam geweest zijt." en evenwel, hier wordt niet gehandeld van een doen, van een gehoorzaamheid, van werken, zoals vlees het wil, volstrekt niet, maar het is geheel en al een geloofsstuk, doch van een geloof, zoals vlees dat niet wil. Dat geloof namelijk bedoel ik, hetwelk ik in deze volgende stelling uitspreek: "Wilt gij de wet doen, zo doet gij ze niet; u doet ze evenwel dan, als u de wet niet doet."

Het gehele voorval op Moria heeft met het "doe dat", heeft met de wet en haar werken niets gemeen. God heeft in Zijn Wet gezegd: *gij zult niet doodslaan*; mitsdien was de daad van Abraham, dat hij Gode zijn eerstgeborenen wilde offeren, zonde, ja, die daad was een gruwel voor deze Wet. En al mocht Abraham met recht kunnen zeggen: "God heeft het bevolen", zo blijft het toch staan: God heeft bevolen: "Gij zult niet doodslaan"; en: "Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mensen vergoten worden." Bovendien, een mensenoffer Gode te willen offeren behoorde tot de gruwelen der heidenen, gelijk God Zelf dit aan Abraham geopenbaard had, nadat Hij hem had wedergeboren. Zo was dan de daad voor de wet der werken "zonde", ja een gruwelijke zonde. Hoe kan dan de Apostel Jakobus zo'n daad als een "goed werk" prijzen. hoe kan hij schrijven: "Is Abraham niet uit *de werken* gerechtvaardigd?" Ik antwoord daarop: Deze werken waren, deze daad was, zoals de man was. De man was overeenkomstig de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus; overeenkomstig deze Wet was ook zijn daad; overeenkomstig deze Wet waren ook zijn werken.

Wat was het doel der verzoeking, waarmee God Abraham verzocht? Het moest voor hemel en hel openbaar worden, dat Abraham zodanig een was, die met zijn schip op de oceaan der vrije genade dreef; een man, die inzag in de volmaakte Wet der vrijheid en ook daarbij volhardde; een man, die zijn verstand en zijn overleggingen onderwierp aan de gehoorzaamheid van Christus; een man, die zijn eigen wil, zijn eigen wijsheid en godsvrucht, zijn eer bij de mensen, zijn gerechtigheid en heiliging, de Wet en haar werken, zijn geloof en zijn Godsdienst, zijn hoop en zaligheid, het goed en het kwaad, ja Zijn Christus Gode in handen gaf. Het moest openbaar worden, dat hij zodanig een man was, die opnieuw, ook nadat hij nu de belofte ontvangen had, voor zijn God als een goddeloze voor de Wet stond, en die met zijn geloof, met zijn Christus, tot stof en as werd voor zijn God. Hij moest openbaar worden een man te zijn, die volstrekt geen leven meer vond in eigen hand, en die op niets meer rekende dan op dit éne, dat deze God machtig was, ook uit de doden te verwekken.

Abraham zou er te vroom voor zijn geweest, om zijn zoon te offeren, zo niet de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus hem reeds lang hoog over de wet der werken

had heengezet. En zo was het bij Abraham een geloof, dat de werken had, een levend geloof. Het was geloof, het was werk, waar geen wet der werken iets tegen kon hebben. Hoezeer ook zijn daad tegen de wet der werken scheen in te gaan, zij was geheel overeenkomstig het eerste en grote gebod: God boven alles te eren, te vrezen en lief te hebben, en de ganse zaligheid als een goddeloze, met overgave van al het eigene, te verwachten van Hem, Die machtig is ook uit de doden te verwekken.

U hebt nu gezien, Geliefden, van hoedanige aard het geloof van Abraham is geweest, en zal het u nu ook duidelijk zijn, hoe de Apostel Paulus uit de belofte, op Moria aan Abraham gegeven, terecht de gevolgtrekking maakt, *dat zalig is de mens, die niet met werken omgaat; hij wie God de zonde niet toerekent, maar wie Hij het geloof toerekent tot rechtvaardigheid.*

Abraham had een daad gedaan, gelijksoortig aan die, welke de Profeet Hoséa deed, waarvan wij lezen in hoofdstuk 1 van zijn profetieën, toen de Heere tot hem zeide: "Neemt u een vrouw der hoererijen, en verwekt kinderen der hoererijen." en zij baarde hem een zoon, welke hij "Jizreël" moest noemen; hierbij leerde hij van de Heere de verwerping van het zichzelf rechtvaardigende huis Israëls. Daarop verwekte hij wederom bij haar een dochter, die hij noemen moest: "Lo-Ruchama" dwz. "zij is in ongenade"; en eindelijk een zoon, die hij heten moest: "Lo-Ammi", dwz. "gij zijt Mijn volk niet." Hieruit leerde de Profeet van de Heere deze prediking: "Ik zal Mij ontfermen over diegene, die in ongenade was, en Ik zal zeggen tot hetgeen Mijn volk niet was: "Gij zijt Mijn volk"; en dat zal zeggen: "Gij zijt mijn God."

En zo leerde de Profeet Hoséa, toen hij gehandeld had naar de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus, ofschoon in rechtstreekse tegenspraak met de wet der zeden en der werken, hetzelfde wat Abraham voor hem op Moria had moeten leren. Hoséa leerde het van Abraham door dezelfde Geest.

Het gehele doen van Abraham was een belijdenis, gelijk aan die, welke later door Petrus werd afgelegd, toen hij; op de vraag van de Heere Jezus: "Wie zeggen de mensen, dat Ik, de Zoon des Mensen, ben?" antwoordde: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods" (Matth. . 16:16) en een andermaal op de vraag tot de twaalven: "Wilt gijlieden ook niet weggaan?" zeide: "Heere, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwige levens; en wij hebben geloofd en bekend, dat u bent de Christus, de Zoon des levenden Gods." (Joh. 6: 68, 69) En gelijk de Heere toen antwoordde: "Gij zijt Petrus, en op deze petra", - dat is op deze belijdenis¹ - "zal Ik Mijn Gemeente bouwen."

Zo sprak de Heere ook tot Abraham op Moria. "Ik zweer bij Mezelf", zo sprak de Heere, "daarom dat u deze zaak gedaan hebt en uw zoon, uw enigen, niet onthouden hebt, naardien gij Mijn stem gehoorzaam geweest zijt" (dat is, dus: dewijl u niet naar de wet der zonde en des doods, maar naar de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus gehandeld hebt), "Zo zullen in uw Zaad gezegend worden alle volken der aarde." De Heere wilde zeggen: overeenkomstig deze uw handeling zal de ganse raad der zaligheid zijn voor alle degenen, die Ik Mij verkies tot prijs Mijner genade.

---

¹ THOMAS VAN AQUINO heeft in zijn opdrachtsbrief aan Paus URBANUS IV deze schriftuurplaats als volgt gecommentarieerd. *U bent Christus, de Zoon des levenden Gods. O zalige belijdenis die niet vlees en bloed openbaart, maar de hemelse Vader; deze belijdenis grondt op aarde de Kerk, geeft de toegang in de hemel heeft de verdienste de zonden weg te nemen, en tegen haar vermogen de poorten der hel niets. Zo zien wij, dat een Rooms Kerkvader uit de Middeneeuwen (+1274) de verklaring heeft gegeven, dat de Heere Zijn Gemeenteniet op de persoon van Petrus, maar op de petra dat is op de Belijdenis van de Christus Gods, zoals zij door Petrus geschiedde, gegrondvest heeft.*

Abraham stond op Moria als een vervloekte en verdoemde voor de wet van Mozes; immers hij wilde zijn zoon slachten, terwijl deze wet zegt: "Gij zult niet doodslaan." God had het hem echter desniettenstaande bevolen. Welk een strijd moest hij doorstaan met de wet der zonde en des doods! Gehoorzaamde hij aan deze wet, die hem toeriep: "Gij zondigt, als ge uw zoon slacht", zo gehoorzaamde hij de stem des Heeren niet, en zo zondigde hij eerst recht, en had hij dies de dood en de toorn Gods te verwachten. Gehoorzaamde hij evenwel aan deze wet niet, dan was het uit met al Zijn gerechtigheid en vroomheid, dan was hij met al het vervloekte heidenvolk op één lijn gesteld, want immers dan deed hij naar de godsdienst van die heidenen.

Intussen, God had tot hem gesproken; hij kon Gods stem, na lange genadige bevinding wel onderscheiden van de influisteringen des duivels; het was voor hem hier een kiezen, een: óf, óf! Welaan, hij neemt de beslissing, hij werpt zich met zijn zoon, met de belofte, met zijn Christus, met zijn geloof, met al zijn gerechtigheid, heiligheid, vroomheid, met al de gevolgtrekkingen des vleses, met zijn ganse weg, met al zijn bevindingen, met de wet en haar werken in de dood. Hij werpt zich met al het goddeloze heidenvolk, omdat God het zo beveelt, op één hoop, hij heeft boven dat volk niets vooruit!

En nu, ziet: *uit de doden komt het tevoorschijn*. En nu krijgt hij in een gelijkenis de gehele raad Gods te zien, naardien Hij, de Heere, zijn wet, zijn gerechtigheid, zijn zaligheid, zijn leven, zijn hoop was geworden.

"In uw *Zaad*", zo luidt nu Gods toezegging, en niet meer: "in u." Abraham heeft zich met al het heidens schuim op aarde op één hoop geworpen; van hem is zo min werk der gerechtigheid te wachten, als van al die heidenen. Er moet een ander komen, Die de gerechtigheid, de heiligmaking en verlossing is van al de heidense volkeren. Deze zal uit hém voortkomen, te weten uit die Abraham, die zich met al het heidens schuim op één hoop geworpen heeft, dat is, uit de gelovigen en niet uit de vleselijke Abraham, immers het heet hier "uw *Zaad*." Zo zal Hij dan het vlees en bloed van al het heidens schuim mede deelachtig zijn; Hij zal hun broeder wezen. Van Hem dat zag Abraham in de Geest zal men verwachtingen koesteren, zoals ook ik van Mijn Izak gekoesterd heb, maar Hij zal op Gods bevel op het hout gebracht worden, en daar zal Hij moeten sterven. Hij zal weliswaar onschuldig op het hout komen, gelijk mijn Izak; nochtans zal het zo naar Gods wil zijn; zo zal Hij; dan door Gods wil voor ons, heidens schuim, de dood smaken. Zal hij dat door Gods wil doen, dan is het Gods wil, dat Hij onze zonde en onze dood wegneemt, dat Hij dus voor ons, het heidens schuim, lijdt en sterft.

Maar, gelijk God mijn Izak als uit de doden weer te voorschijn geroepen heeft, zo zal Hij ook Hem uit de doden verwekken; en gelijk Hij mij, die zich met al die heidenen één gevoel, vanwege het offeren van mijn zaad, gerechtvaardigd heeft, zo zal Hij ook om de wil van dit geslachte en opgewekte *Zaad* alle heidenen op de aarde rechtvaardigen en hen Zich toe-eigenen en heiligen als Zijn volk. Daaruit, dat de Heere zo uitdrukkelijk gezegd heeft: "Neem uw zoon, uw enige, die gij liefhebt, en offer Mij die ten brandoffer." Zeg ik, dat God Zijn eigen Zoon niet zal sparen, maar Hem, ter wil van Zijn eer en gerechtigheid, krachtens Zijn eeuwige Wet, opdat die blijve en vervuld zij, zal overgeven op het hout. En voorts daaruit, dat Hij de woorden herhaalt: "Daarom dat gij uw zoon, uw enigen, Mij niet onthouden hebt", zie ik, dat God Zijn eigen Zoon niet zal sparen, maar Hem zal overgeven, opdat wij heidens schuim alleen in Hem leven, gerechtigheid, heiligmaking en verlossing hebben, opdat Hij alleen onze wijsheid zij.

Zo heeft dan Abraham op Moria voor God afstand gedaan van al het zijn en heeft, terwijl hij zich aan het heidens schuim gelijk rekende, in een gelijkenis al zijn gerechtigheid, zijn ganse weg, zijn leven, zijn zaligheid, al zijn heil bij God in Christus gezien, en heeft het ondervonden, hoe de ganse genade uit God in Christus Jezus over hem heerste, zonder enig verdienste, werk of roem van Zijn zijde.

Het is een dierbare belofte, die God op Moria aan Abraham gaf! Alle Profeten, alle Apostelen des Heeren putten daaruit de eeuwige leer der zaligheid. Alle volken der aarde zullen gezegend worden in Christus; en dit geschiedt van God. "Alle volken der aarde" luidt hier naar de betekenis der Hebreeuwse woorden, zoveel als "allerlei heidens schuim." De heilige God ziet uit Zijn hoge hemel, daar liggen zij, al deze volken, de volken der toekomst (Psalm 87) voor Hem: Egypteland met zijn wijsheid, welke dwaasheid is bij God; Tyrus met zijn hoerenloon; Sidon met zijn afschuwelijke afgod; Moab en Ammon met hun afgrijselijke afgoden; de Filistijnen met hun Dagon; de Syriërs, de Babyloniërs en de menigte van volken, die na hen zullen geboren worden, al dat heidenvolk, wij met hen; en God ziet van Zijn hoge hemel, en heeft gedachten des vredes over al deze volken. Hij maakt geen onderscheid; zoals zij daar voor Hem liggen, heeft Hij gedachten des vredes over hen; dit verklaart Hij hier op Moria, op dezelfde plaats, waart en tijde van Zijn Jedidjah Zijn Tempel werd gegrondvest en gebouwd. Hij zegt: "Zij zullen gezegend worden", zoals later door Zijn Profet: "In het laatste der dagen zal Ik hun gevangenis wenden."

- De heilige God ziet in deze volken niets. Hij geeft hun echter niet de wet, maar een Zaad; Hij verenigt dit Zaad met hen, en hen met dit Zaad. Dit Zaad wordt hun Hoofd, hun Broeder, van Godswege, zij worden vlees en been van dit Zaad. In dit Zaad zegent hen God.
- Zo heeft dan dit Zaad alleen alles in Zich, waardoor God op alle volken der aarde met welbehagen neerziet, waardoor Hij aan de volken de vrede geeft, Zijn eeuwige vrede.
- De volken liggen allen in de duisternis terneder, maar Hij geeft hun het Zaad van Abraham, Zijn Zoon, en in deze worden zij een licht in den Heere. De volken liggen allen in de duisternis, in volslagen onkunde van God; zij dienen de Moloch en de Astaroth, de Remfan en Baal, de Bel en Dagon; zij dienen allen tezamen de duivel, maar God geeft hun een Zaad, en in dit Zaad leren zij de Heere kennen. Zij zijn allen vervreemd van het leven Gods, maar Hij geeft hun een Zaad, en in dit Zaad het eeuwige leven.
- Zij liggen allen dood in zonden en misdaden; maar in dit Zaad worden zij levend gemaakt, om God te dienen in ware gerechtigheid en heiligheid. Zij liggen allen in de trotse waan van werken en in de hoogmoed der eigengerechtigheid; maar met dit Zaad ontvangen zij de Geest van dat Zaad en Diens vrucht.
- Altijd liggen zij voor de Wet vervloekt, en hun vlees zal niet ophouden, de vloek zich te berokkenen; maar God geeft hun een Zaad, en door de genade van dit Zaad geeft God hun de Geest, dat zij naar deze Geest wandelen en niet naar het vlees. Hij rekent hen hun misdaden niet toe, maar de gerechtigheid en heiligheid van dit Zaad, en Hij schenkt hun zo, uit vrije goedheid, zonder enige verdiensten hunnerzijds, de erfenis des eeuwige levens.

Zie daar, Geliefden, u iets gemeld van de zegen, welke Abraham op Moria over zich en alle volken zag komen; iets van de zegen, welke God ook naar Zijn trouw over alle

volken op aarde, ook over ons heeft laten komen overeenkomstig (in) Zijn eeuwig Evangelie.

Nu komt het daarop aan, dat wij van deze zegen ook voor onszelf gebruik maken.

Wie zich niet met al het heidens schuim op één hoop willen laten werpen, maar die onder wet zijn, die zijn onder de vloek. Er is niets edeler, niets beter, dan het werk der Wet; nochtans zijn wij daarmee vervloekt, omdat wij niet deugen. Alle aanmatiging om de Wet te willen doen, alle aanmatiging van vroomheid, alle aanmatiging van leven in eigen hand loopt steeds en altoos uit op grove overtreding der Wet. Het recht der Wet wordt alleen dan in ons vervuld, wanneer wij wandelen naar de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus.

Wandelen wij naar deze Wet, dan is de liefde van God en van de naasten aanwezig; en terwijl een Apostel van ons getuigen zal, dat wij uit werken zijn gerechtvaardigd, zullen wij van onszelf niet anders weten, dan dat wij tot al het "heidens schuim" behoren, en dat God alléén heilig is, dat Hij alleen te eren, lief te hebben en te vrezen is. Zo leve dan niets anders dan deze belijdenis in ons: *Mijn is de vloek, van U echter de zegen, o mijn God, in Christus Jezus; alleen uit U ben ik in Christus Jezus rechtvaardig, heilig en volkomen verlost.*

De weg, om tot het heidens schuim te behoren, dat de zegen van God in Christus Jezus verkrijgt, is die, welke ook de kranke vrouw (in het Evangelie) insloeg, die de Wet overtrad om in overeenstemming met de Wet te zijn. De Wet verbood haar een man aan te raken, nochtans ging zij tot de Man Jezus, om door Hem tot God te komen; zij raakte de zoom Zijns kleeds aan.

Om zich te beproeven, of men ook een erfgenaam van deze zegen is, onderzoekte men zich, of het daarom te doen is, dat men zich bekeerd hebbe, een ieder van Zijn boosheid, gelijk Petrus betuigt: "God heeft tot u gezonden Zijn Kind Jezus, dat Hij ulieden zegene zou, daarin dat Hij een ieder van u afkere van uw boosheden."

Wie het daarom te doen is, die komt niet als een zichzelf rechtvaardigende Jood, maar hij doet, als Abraham; al heeft de zodanige, evenals Abraham, een honderdjarige weg, hij geeft de wet en haar werken, vroomheid, gerechtigheid, leven en heil uit eigen handen, en legt het al in de handen Gods; hij werpt zich met al het heidens schuim op één hoop; en zo vraagt hij naar de wil van God, dat is: hij Gelooft alleenlijk, en dan zullen de werken er ook zijn. Intussen is dit aanhoudend zijn leven: *Ook uit de doden te verwekken, is machtig zijn sterke God.*

Zo hebbe God u gezegend in het Zaad van Abraham!

AMEN.

134. Deuteronomium 18:15-19

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 16 December 1849, 's voormiddags. Gezongen: Psalm 25:2 - 4; Psalm 86:3; Lied 31:3 (Zie Naschrift Deel II, blz. 348) in het Nederduits vertaald zag deze leerrede het licht 1852 in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen" als No. 9 van het zevende Twaalfal onder het opschrift: "De belofte aan Mozes." in het Hoogduits is zij opgenomen in de bundel "Der verheissene Christus" en wel als No. 3. In de avondgodsdienstoefening werd gezongen Psalm 119: 8 en 9; Psalm 84:3. De tekst is ons onbekend.

U weet, Geliefden, dat er bijkans zesduizend jaren verlopen zijn, sedert hemel en aarde zijn geschapen. Eén derde van die tijd is het tijdsverloop van Adam tot op Abrahams geboorte. Weet u welk Evangelie de uitverkorene Gemeente gedurende deze tweeduizend jaren heeft gehad? Geen ander dan datgene, hetwelk ik voor veertien dagen met u behandelde: "Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw." Dat was een liefelijk Evangelie; want daar is het begin van vrede en vriendschap met God, waar men met de duivel gebroken heeft. En waar God Zelf deze breuk gemaakt heeft, waar Christus duivel noch vlees zal laten leven, maar beide tenietdoet, en ook de toorn wegneemt, daar kan men Zijn stem geloven; "*Het is volbracht!*" En zo rusten van eigen werken, gelijk God van de Zijne; daar kan men ook aanvangen de eeuwige sabbat te vieren in de nieuwe schepping, waarin alles gerechtigheid is uit God.

Van Abraham tot op Mozes zijn vijfhonderd jaren. Weet u welk Evangelie de uitverkorene Gemeente, gedurende die vijf eeuwen gehad heeft? Het was de paradijsbelofte, en geen ander evangelie; daarbij kwam nog het woord, hetwelk wij laatstleden Zondag behandeld hebben: "In uw Zaad zullen gezegend worden alle volken (al het heidens schuim) der aarde."

Welaan, wij willen in dit morgenuur een woord betrachten, dat Mozes onder veel andere woorden bij het paradijsevangelie en bij het woord, door God tot Abraham gesproken, ontving. Het is een woord, dat de Apostelen des Heeren zeer bijzonder hebben doen uitkomen, hetwelk alle de Profeten, en voornamelijk Jesaja, hebben doen uitkomen, een woord vol van rijke troost.

Het eeuwige Evangelie van de getrouwe God verkondigt ons Christus niet alleen in zijn beide naturen, maar ook in Zijn drievoudig ambt. Daarin hebben wij Hem als onze Profeet tegen onze aangeboren blindheid en onwetendheid, als onze Hogepriester tegen onze aangeboren vijandschap, en als onze eeuwige Koning tegen onze aangeboren machteloosheid.

In het paradijsevangelie is uitgesproken al wat wij nodig hebben tot onze eeuwige zaligheid; dat zal u duidelijk geworden zijn. In datzelfde Evangelie, zoals het daarna aan Abraham verkondigd is, wordt onze Heere bijzonder voor ogen gesteld als onze Hogepriester; en ja, welk een Priester moet Hij wezen, Die een door de Wet vervloekt heidens schuim zo zegene kan, dat het voor God gezegend is en gezegend zal blijven! En voorts, uit het Evangelie, zoals het aan Mozes is verkondigd geworden, treedt onze Heere te voorschijn als onze hoogste Profeet en Leraar, Die als zodanig van God de Vader verordineerd en gezalfd is, om ons de verborgen raad en wil van God tot onze verlossing volkomen te openbaren.

Deze woorden vindt u in het vijfde Boek van Mozes, genaamd Deuteronomium, hoofdstuk 18.

Tekst: DEUTERONOMIUM 18:15-19.

"Een Profeet, uit het midden van u, uit uw broederen, als mij, zal u de Heere, uw God, verwekken; naar Hem zult gij horen. Naar alles, wat u van de Heere, uw God, aan Horeb, ten dage der verzameling, geëist hebt, zeggende: Ik zal niet voortvaren te horen de stem des Heeren, mijns Gods, en ditzelve grote vuur zal ik niet meer zien, dat ik niet sterve. Toen zeide de Heere tot mij: Het is goed, wat zij gesproken hebben. een Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broederen, als gij; en Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven, en Hij zal tot hen spreken alles, wat Ik Hem gebieden zal. En het zal geschieden, de man, die niet zal horen naar Mijn woorden, die Hij in Mijn Naam zal spreken, van die zal Ik het zoeken."

Al de Joden hebben dit woord als op Christus ziende verstaan; daarom zeiden zij eens: "Deze is waarlijk de Profeet, Die in de wereld komen zou. (Joh. 6:14) Ja, zelfs de Samaritanen verstonden deze belofte van geen anderen; want de Samaritaanse vrouw aan de fontein, toen zij niet wist, hoe zich van Jezus af te maken, zeide tot Hem: "Ik weet, dat de Messias komt, Die genaamd wordt Christus; wanneer Die zal gekomen zijn, zo zal Hij ons alle dingen verkondigen." en de Heere antwoordde haar: "Ik ben het, Die met u spreek." (Joh 4:25, 26) In de synagoge te Názareth las de Heere eens de plaats uit Jesaja voor: "De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden, om de armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen die gebroken zijn van hart; om de gevangenen te prediken loslating en de blinden het gezicht, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid, om te prediken het aangename jaar des Heeren." En Hij begon tot hen te zeggen: "Heden is deze Schrift in uw oren vervuld." en wederom zeide Hij: "Voorwaar Ik zeg u, dat geen Profeet aangenaam is in zijn vaderland." (Ev. Luc. 4:18, 21 en 23) Met deze woorden heeft de Heere Zelf Zich als de bij Mozes beloofden Profeet kenbaar gemaakt. De Emmaüsgangers noemden Hem daarom ook: "Een Profeet, krachtig in werken en woorden voor God en al het volk." (Luc. 24:19)

En na de uitstorting van de beloofden Geest, zeide Petrus tot het volk: "De hemel moet Jezus Christus ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door de mond van alle zijn heilige Profeten van alle eeuw. Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken uit uw broederen, gelijk mij; die zult u horen in alles, wat Hij tot u spreken zal." (Handel. 3:21, 22)

Wederom sprak Stéfanus tot de grote raad: "Deze is die Mozes, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken uit uw broederen gelijk mij; Die zult gij horen." (Handel. 7: 37).

Met deze uitspraak is dus Christus bedoeld, Hij "Die van God de Vader eer en heerlijkheid ontvangen heeft, als zodanig een stem van de hoogwaardige Heerlijkheid tot Hem gebracht werd: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelke Ik Mijn welbehagen heb, hoort Hem." (Matth. 17: 5; 2 Petrus 1:17) Christus, Die, als de Opperste Wijsheid, in het Boek der Spreuken van Salomo, ons toeroept: "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, ... Mijn vermakeningen zijn met der mensen; nu dan, kinderen, hoort naar Mij, want welgelukzalig zijn zij, die Mijn wegen bewaren"; en: "Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts! Verlaat de plechtigheden, en leeft; en treedt in de weg des verstands." (Hoofdstuk 8 en 9)

Ik herhaal het: met deze uitspraak is bedoeld Christus, in Wiens rechterhand eeuwig leven is, en in zijn linkerhand rijkdom en eer, Wiens wegen liefelijke wegen zijn, en al

Zijn paden zijn vrede (Spr. 3: 16, 17); Christus, van wie Jesaja profeteert: "Zijn rieken zal zijn in de vreze des Heeren; gerechtigheid zal de gordel van Zijn lenden zijn; ook zal de waarheid de gordel van Zijn lenden zijn" (Jesaja 1 1: 3) ; en wederom getuigt de Profeet² (Hoofdstuk 30:20 en 21): "De Heere zal uw Leraar niet meer als met vleugelen laten wegvliegen, maar uw ogen zullen uw Leraar zien; en uw oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven; als u zou afwijken ter rechter- of ter linkerhand." En wederom: "Ik ben de Heere, Die gerechtigheid spreekt, Die rechtmatige dingen verkondigt" (Jesaja 45:19) En: Ik weet met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken" (Jesaja 50: 4) en wederom staat er bij dezelfde Profeet: "Ziet, de Heere heeft doen horen tot aan het einde der aarde; zegt der dochter van Sion: Zie, uw heil komt; zie, Zijn loon is met Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn Aangezicht" (Jesaja '62:11); en nog eens: "Hij zal niet schreeuwen noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem op de straat horen laten. Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen; met waarheid zal Hij het recht voortbrengen. Hij zal niet verdonkerd worden, en Hij zal niet verbroken worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben besteld; en de eilanden zullen naar zijn leer wachten." (Jesaja 42: 2 4) En de Gemeente zingt, smekende tot Hem in het Lied der liederen: "Och, dat Gij mij als een broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder! Dat ik U op de straat vond, ik zou U kussen, ook zouden zij mij niet verachten; ik zou U leiden, ik zou U brengen in mijner moeders huis, Gij zoudt mij leren." (Hoogl. 8:1, 2)

Hebt u uit de Apostolische en Profetische getuigenissen vernomen, dat met de Profeet, in ons tekstwoord, onze hoogste Leraar en Profeet Christus bedoeld is; niet minder hebt u uit diezelfde getuigenissen (die alle in dit woord hun oorsprong hebben) gezien, hoe in deze woorden, door God tot Mozes gesproken, de heerlijkheid van onze hoogste Leraar Christus uitblinkt. Wij willen nu nog nader op dit Evangelie het oog vestigen, doch eerst overwegen, onder welke omstandigheden God hetzelfde aan Mozes verkondigd heeft.

Mozes zegt tot het volk: *"Gij hebt van de Heere, uwen God, aan Horeb, ten dage der verzameling, geëist, zeggende: Ik zal niet voortvaren te horen de stem des Heeren mijns Gods, en ditzelve grote vuur zal ik niet meer zien, dat ik niet sterf! Toen zeide de Heere tot mij: Het is goed wat zij gesproken hebben."* (Deuteron. 18: 16 en 17.

In het 20ste hoofdstuk van Exodus lezen wij: "En al het volk zag de donders en de bliksemen en het geluid der bazuin en de rookenden berg; toen het volk zulks zag, weken zij af en stonden van verre; en zij zeiden tot Mozes: Spreek u met ons, en wij zullen horen; en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven!" (Ex. 20:18, 19) en in het 5de hoofdstuk van Deuteronomium lezen wij: "En het geschiedde, als u de stem uit het midden der duisternis hoordet, en de berg van vuur brandde, zo naderdet u tot mij, alle hoofden uwer stammen en uw oudsten, en zeydet: Indien wij voortvoeren de stem des Heeren onzes Gods langer te horen, zo zouden wij sterven. Want wie is er van alle vlees, die de stem des levenden Gods, sprekende uit het midden des vuurs, gehoord heeft, gelijk wij, en is levend gebleven? Nader gij, en hoor alles wat de Heere, onze God, zeggen zal; en spreek gij tot ons al wat de Heere, onze God, tot u spreken zal, en wij zullen het horen en doen. Als nu de Heere de stem uwer woorden

---

² Hier wordt aangehaald de vertaling van LUTHER, terwijl in de Statenvertaling van "leraars" gesproken wordt, die der Gemeenteniet zullen ontbreken, en: "Hij zal maken dat u altijd enige bij u hebben zult, te weten nadat Christus in de wereld zal gekomen zijn, Zelf bij u zal prediken, als ook zijn Apostelen en discipelen, die Hij daarna zenden zal in de ganse wereld, om het Evangelie allen volken te prediken" voegen de vertalers in de kanttkening er bij.

hoorde, toen gij tot mij spraakt, zo zeide de Heere tot mij: Ik heb gehoord de stem der woorden van dit volk, die zij tot u gesproken hebben; het is altemaal goed, dat zij gesproken hebben. Och, dat zij zo'n hart hadden, om Mij te vrezen en al Mijn geboden te allen dage te onderhouden; opdat het hun en hun kinderen wel ging in eeuwigheid!" (Deuteron. 5: 23 29)

Onder deze omstandigheden dan was het, dat God de belofte gaf van de Profeet Christus. In welke gemoedsgesteldheid de kinderen Israëls geweest zijn, toen zij de stem uit het vuur hoorden, kunnen wij afleiden uit hetgeen Paulus in het 12^e hoofdstuk van zijn Brief aan de Hebreëen schrijft: "Want zij konden niet dragen hetgeen er geboden werd: "Indien ook een gedierte de berg aanraakt, het zal gestenigd of met een pijl doorschoten worden. En Mozes, zó vreeslijk was het gezicht, zeide: Ik ben gans bevreesd en bevende." (Hebr. 12: 20, 21) Welk een stem moet dat geweest zijn! Een mens zou zijn stem nauwelijks over zesduizend mensen of, als die zeer sterk is, over tienduizend mensen doen gaan; maar deze stem ging mijlen ver, over zesmaal honderdduizend mensen; en die stem kwam uit een vuur, dat hoog in de hemel brandde en zich tot in de afgrond uitstreckte, zodat het scheen, alsof hemel en aarde zouden vergaan, en de kinderen Israëls zich niets anders voorstelden, dan dat zij allen tezamen zouden omkomen.

En wat zeide deze stem? God sprak al deze woorden: *"Ik ben de Heere, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb. Gij zult geen andere goden voor Mijn Aangezicht hebben, gij zult niet begeren, enz."*

Was het wonder, dat het volk als van de dood getroffen werd, dat het van zielsangst, van beving en siddering, ja van vertwijfeling niet wist te blijven, dat zij ontsteld en geheel verschrikt waren, en niets dan toorn, vloek en verdoemenis in hun harten en gewetens gevoelden. Zij hadden immers andere goden naast de Heere; zij hadden immers allerlei beeltenissen van God en aanbaden dezelve; zij hadden immers de Naam des Heeren misbruikt; zij hadden de sabbat niet gehouden; zij waren ongehoorzamen, moordenaars, echtbrekers, dieven, valse getuigen, zij waren vol van allerlei boze begeerte. En nu hoorden zij wat verboden en wat geboden werd! Op eens waren hun alle hun zonden ontdekt; zij waren verloren, zij waren kinderen des duivels en des doods, zij zagen zich reeds in de eeuwige verdoemenis. En waar wilden zij nu heen? De berg op? Dat was hun bij straffe des doods verboden. Naar God toe? Daar was alles een verterend Vuur en een eeuwige Gloed. O, hoe benauwd werd het hun om het hart, toen zij de woorden van de heilige God hoorden; het hart zou hun van angst moeten barsten, indien God nog voortging met hen te spreken.

In zo'n doodsangst en doodsnoed wilden zij nu wel doen wat de Heere gebod, zij wilden het alles doen, als de Heere slechts niet meer met hen sprak. Spreek gij tot ons, zeiden zij tot Mozes; nader gij, en hoor alles, wat de Heere, onze God, zeggen zal en zeg het ons. Dit woord van het volk: "Spreek gij tot ons, nader gij!" behaagde God. En waarom? God had door de ernst en de donder van Zijn Wet hun verdorvenheid aan hen ontdekt; door het vuur van Zijn heiligheid had Hij Zijn gerechtigheid, soevereiniteit en vrijmacht, om hen uit hoofde hunner overtredingen in de eeuwige verdoemenis te werpen, aan hen geopenbaard. De heiligheid der Wet alsmede de verplichting van haar op te volgen hadden zij erkend; dat zij deze Wet niet hadden opgevolgd, vervulde hen met angst en droefheid; en daardoor was bij hen gewekt de behoefte aan een middelaar, zodat zij de woorden Gods als heilig lieten staan, zelf

daaronder tenietgingen, en in de angst en de smart hunner ziel omzagen naar een middelaar tussen zich en God.

Mozes heeft toen niet geantwoord: "Goed, ik wil uw middelaar zijn"; ook heeft God niet gezegd: "Het is goed, wat het volk gesproken heeft; gij zult hun middelaar zijn." Nee, maar aldus onderricht Mozes het volk: *"Een Profeet, als mij, zal u de Heere, uw God, verwekken."*

Dat wij dit: "een Profeet" in 't algemeen van alle Profeten na Mozes, en dan verder ook van Christus zouden hebben te verstaan, is te dwaas om te wederleggen. Aldus staat geschreven Deuteronomium 34: "En er stond geen Profeet meer op in Israël, gelijk Mozes, die de Heere gekend had van aangezicht tot aangezicht." "Een Profeet als gij" zegt God; en Mozes zegt: "Een Profeet als mij." Zo kon Mozes zelf het best begrijpen en het ook aan het volk begrijpelijk maken, hoedanig deze Profeet zijn zou.

Allerlei vergelijkingen zou men kunnen maken tussen Christus en Mozes. Immers:

- gelijk Mozes in zijn jeugd door Faraö in doodsgevaar verkeerde, zo ook Christus door Herodes;
- gelijk het volk Israël in Egypte het niet verstond, hoe God hun door Mozes' hand heil en verlossing zou geven, zo lezen wij ook van Christus: "Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen";
- gelijk Mozes het volk, niettegenstaande al hun murmureerden en miskenning uit de macht van Egypte, door de Rode-Zee geleid heeft, zo heeft ook Christus Zijn volk uit de slavernij van de helse Faraö en uit het land der duisternis en des doods uitgeleid;
- en gelijk Mozes om zijn zonde, waartoe hij door des volks murmureren was gedreven, op Nebo stierf, zo stierf Christus voor Zijn volk, als zonde en vloek, op Golgotha.

Dat wordt hier echter niet bedoeld. De overeenkomst ligt daarin,

- dat de Heere Mozes kende van aangezicht tot aangezicht. Zo heeft Hij ook Zijn Christus gekend.
- Mozes is een handhaver der Wet geweest; dat is Christus, onze Profeet, ook;
- Mozes heeft Gods eer gezocht én met opoffering van zichzelf het heil en de zaligheid van het volk; voor dat volk stelde hij zich zo vaak in de bres, wanneer God hen om hun zonden wilde verdelgen. Christus heeft de eer Zijns Vaders gezocht, en Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was; Hij heeft Zich, evenals Mozes, moedig door de toorn Gods als een trouwe Voorspraak doorgeslagen; en "indien iemand gezondigd heeft", schrijft Johannes, "wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige." (1 Joh. 2:1)
- Mozes was de meest geplaagde en daardoor ook de meest zachtmoedige en ootmoedige onder alle mensen (Num. 12: 3); en zo staat er van Christus geschreven: "De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem" (Jesaja 53: 5); en Zelf betuigt Hij: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik al u rust geven. Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart." (Matth. 11: 28)
- Van Mozes wordt betuigd: "Hoezeer bemint hij de mensen" (Deuteron. 33:3);³ en van Christus staat er: "Zo Hij de Zijnen liefgehad had, zo heeft Hij hen liefgehad tot het eind de." (Joh. 13:1) en gelijk Mozes niet alleen de Wet handhaafde, maar ook tot troost van allen, die met zonden beladen waren, de volkomen voldoening

³ naar de opvatting van LUTHER. Onze Statenvertaling laat de woorden "Immers bemint Hij de volken" enz. woorden zijn, die Mozes van God uitspreekt.

aan Gods gerechtigheid, de verzoening der vijandschap en de vergeving der zonden, ook de heiliging in het bloed en door de Geest in beelden tot het volk bracht, zo handhaafde ook Christus de Wet, en Hij vergoot Zijn eigen bloed tot een losprijs voor onze zielen.

Dat bij dit alles Mozes en Christus geheel van elkander verscheiden zijn, behoef ik hier niet te vermelden. Wat Mozes als Profeet was, dat was hij door Christus en in Christus; voorts: "de Wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden." (Joh. 1:17) Mozes kon niet zelf de genoegdoening, de verzoening des volks zijn; hij kon hun geen besneden hart geven, het stenen hart niet van hen wegnemen en hun een vlesens hart geven. Wanneer Mozes de beloofde Christus een Profeet noemde, zoals hijzelf was, dan sprak hij dit alleen zo uit, opdat het volk zich de juiste denkbeelden van Christus zou kunnen maken. Zoals ik gezegd heb: de Heere kende Mozes van aangezicht tot aangezicht.

Welnu, aan deze Mozes hadden zij een man van vlees en bloed, gelijk zij waren, en zij wisten van hem, hoe gewillig hij was, om bij hun angst en zielsstrijd voor hen bij God in te treden, hoewel hij ook zelf met zwakheden omvangen was. Als middelaar wilde hij getrouw voor hen zijn in alle dingen, die bij God te doen waren; en zo schrijft dan ook Paulus van Christus: "Die getrouw is Dengene, Die Hem gesteld heeft, gelijk ook Mozes in geheel zijn Huis was." (Hebr. 3: 2)

Ziet, in het besef van hun niets-zijn konden zij Gods stem niet horen; deze stem bracht hen in angst en verschrikkelijke nood; zij konden deze stem niet horen, zonder zich verdoemd te gevoelen; zij hoorden ook niets anders van God, dan wat hen verdoemde; en tot God konden zij niet gaan, want daar was alles een verterend vuur; ook mochten zij op straffe des doods niet tot Hem naderen. Zij zagen nu evenwel Mozes met God spreken en levend blijven. Hoe kon hij echter in leven blijven, terwijl doodsangst hun harten vervulde, als zij Gods stem hoorden? Dit en nog zo veel meer, wat van raad en troost er in zo'n doodsnoed voor hen nog wezen mocht bij God, dat konden zij van God door Mozes weten; die was hun als mens gelijk, met deze konden zij spreken; van aangezicht tot aangezicht zag hij de God Israëls. nu, zo'n Profeet, als hij was, moesten zij hebben, opdat zij met Hem spreken konden en van Hem de wil en ganse raad Gods ter hunner zaligheid zouden vernemen, wie zij ook alles zouden kunnen mededelen, wat er op hun hart lag.

Om de troost volkomen te maken, zegt Mozes: "*De Heere zal Hem u verwekken uit u en uit uw broederen.*" Een broeder zouden zij aan Hem hebben, een liefhebbende broeder, die voor hen zou intreden, zoals de Apostel Paulus schrijft: "Hij moest de broederen in alles gelijk worden, opdat Hij barmhartig zou zijn, want in hetgeen Hijzelf verzocht zijnde geleden heeft, kan Hij dengenen, die verzocht worden, te hulp komen." (Hebr. 2: 17, 18)

En zodanig een Profeet zou hun de Heere, hun God, verwekken; zoals dan ook onze Heere Zelf betuigt: "De Geest des Heeren is op Mij, omdat de Heere Mij gezonden heeft, om een blijde boodschap te brengen."

O, hoeveel ware hier nog op te merken! Hetgeen ik u echter heb gezegd zij voor ditmaal genoeg; alleen een woord van toepassing zal ik tot u spreken.

Wanneer twee miljoen Egyptenaren om de berg Sinaï gestaan hadden, dan zou toch niemand van hen iets van deze stem hebben vernomen; doch hier was het volk; tot

hetwelk de Heere zeide: *"Ik ben de Heere, uw God."* Deze hun God, Die zijn Wet liet horen uit het vuur, gaf hun ook die verschrikkelijke doodsangst.

Velen zijn er onder ons, die uiterlijk de Wet kennen en geleerd hebben, zonder evenwel de stem van God zo in het vuur vernomen te hebben, dat zij daardoor van doodsangst niet wisten, waar te blijven. Tot deze zeg ik, dat al wie Leven uit God ontvangt, een tijd kent, waarin hij de stem van God in zo'n donder en bliksem, in zo'n vuur vernomen heeft, zoals eertijds de kinderen Israëls Ik wens degene geluk, wie de stem Gods, de stem van Zijn Wet, zo in de oren gedonderd heeft of dondert, dat hij daarover geheel verschrikt en als doodgeslagen is.

"Gij zult geen andere goden voor Mijn Aangezicht hebben! ... Gij zult niet begeren", dat is de stem van de levende God uit het midden des vuurs!

Dit gebod en verbod moet bij u waarheid worden; het recht der Wet moet in u vervuld zijn. Wat heeft God aan uw ganse christendom, als u voor zo'n stem niet beeft en uitroept: "Wee mij. Hier hoor ik tot mij het woord: u zult niet begeren, u zult niet dit, u zult niet dat! ... En, ik ben een afgodendienaar, een moordenaar, een hoereerder en echtbreker, een dief en rover, een lasteraar van God en van mijn naaste, een weerspannige, en ... ik kan niet geloven; ik heb de eeuwige dood verdiend."

Ik herhaal het: Wat heeft de levende God aan al dat praten van uw geloof, als gij u vleit met dingen, die toch bij u geen waarheid, geen werkelijkheid zijn! De Wet laat zich niet in een graf werpen. Die mens bedriegt zichzelf, die Gods stem verneemt en niet verbrijzeld wordt, die niet verslagen in angst des doods belijdt: Dit "gij zult niet" is niet bij mij. De zodanige misleidt zijn hart, wie het er niet om te doen is, dat dit "gij zult niet" bij hem in vervulling gekomen zij.

Waarheen dan nu, opdat dit bij u in vervulling gekomen zij? De berg der heiligheid op met uw verontschuldigen? Met uw goede voornemens, met het u in acht nemen voor verdere zonden? Wie er lust toe heeft, die wage het, maar hij zal verpletterd worden. Naar God wilt u heen? Naar God met berouw, met boete, met veel tranen? Maar Hij spreekt in een vuur en in een gloed van toorn, die u verteert! O, welgelukzalig hij, die met een verbrijzeld en verslagen hart, bij het gevoel van Zijn verdoeming, buigend onder het recht Gods, in doodsbenauwdheid het woord verneemt: "Uit het midden van u heb Ik een Profeet verwekt, naar Hem zult gij horen."

God laat Zich met geen zondaar in. Geest kan Zich niet inlaten met het voor Hem verdoemde vlees. Maar God in Zijn ontferming geeft en heeft gegeven een Profeet, naar Hem moeten wij gaan. deze Profeet houd ik u voor; Zijn Naam is: *Jezus Christus*. Wie zich vervloekt en verdoemd gevoelt, wie in een doodsangst beeft voor de stem van de heilige God, die hore deze Profeet, gelijk God het heeft bevolen.

Wie niet in overeenstemming is met de Wet, die is de eerste dood gestorven; wie echter Hem, deze Profeet, niet hoort of wie Hem veracht, die sterft de tweede dood; wie Hem hoort, die ademt Hij van Zijn lippen eeuwig leven in de ziel; van deze neemt Hij weg de drievoudige dood.

Wat weten wij zonder deze Profeet van God? Slechts dit: Hij is een verterend Vuur, en wij zijn verloren.

Wat doet deze Profeet, als u bij Hem ter school gaat, u door Hem laat onderwijzen?

Hij bestraalt u met Zijn wonderbaar licht, Hij openbaart Zichzelf aan u als de Waarheid, en u ziet al de banden der duisternis en der onkunde van God van u afgeworpen. Hij openbaart u de ganse zaak uwer zaligheid, de ganse raad Gods, hoe

dat alles waarheid is in Hem, de Heere Jezus, en Hij geeft u Zijn Geest. Hij neemt de blindheid, de aangeboren onwetendheid van u weg. Hij leert u, dat deze in vuur en gloed sprekende God, deze rechtvaardige Rechter door Hem uw Vader is; dat Hijzelf aan Diens gerechtigheid voldaan heeft, en dat Hij dit "Gij zult niet" voor u vervuld heeft. Voorts leidt Hij u in de hoofdstukken van Zijn leer, hoe Hij voor u van God is uitgezonden; hoe Hij is geworden uit een vrouw, geworden onder de Wet; hoe Hij een vloek geworden is voor u, om u van de vloek der Wet te verlossen, en hoe Hij u een eeuwige zegen, eeuwige gerechtigheid, eeuwig leven heeft aangebracht van de Vader, zodat er geen verdoemenis voor u is, omdat Hij u in Zich heeft opgenomen.

En zo brengt Hij u naar Gethsémané, voert u voor de geestelijke en voor de wereldlijke rechterstoel; Hij neemt u met Zich op Golgotha, aan het kruis, in het graf; Hij staat met u op uit de doden, vaart met u op ten hemel. Als nu verrast Hij u, zeggende tot u: *Zie, dit Mijn paradijs is het uwe; u hebt de verlossing van al uw misdaden in Mijn bloed; u hebt recht op de liefde Mijns Vaders, recht op de erfenis.*

En met dit Zijn onderwijs, waarin Hij gedurig het geloof in uw hart werkt, herschept Hij u, geeft u zijn gezindheid, ook Zijn Geest, en werpt aldoor Zijn licht, het licht van Zijn genade, op dit "Gij zult niet", opdat u gedurig op Hem ziet, u aan Hem houdt, en zo zult u niet alleen doen, maar zo doet u werkelijk de goede en heilige en volmaakte wil van God, zonder dat u het weet. Genoeg, dat u dit éne weet: *"Zonder U, o mijn Profeet, mij van God gegeven, vermag ik niets."*

Vervloekt is het volk, dat de Wet niet bewaart, dat deze Profeet niet hoort en niet gelooft! Gezegend is het volk, dat bij Hem ter school gaat, en alleen dit weet, dat het zonder Hem niets weet en ook niets vermag! O, welk een goede, geduldige Leraar is Hij!

"Spreek, Heere, Uw dienstknecht hoort!"

AMEN.

135. 2 Samuël 7:13

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 23 December 1849 des voormiddags. Gezongen: Psalm 65:1--3, Psalm 100:3, 4; Psalm 17:8 of Psalm 48:3. In het Nederduits vertaald zag zij het licht (1852) in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen" als No. 10 in het 7de Twaalfstal onder het opschrift: "De belofte aan David." in het Hoogduits is zij opgenomen in de bundel "Der Verheissene Christus" als No. 4. Des avonds werd gezongen Psalm 42: 4, 5; Psalm 26: 12 of Psalm 27:7. Tekstopgave ontbreekt.

Tekst: 2° BOEK VAN SAMUËL 7:13.

"Die zal Mijn Naam een Huis bouwen."

Op de voorgaande Zondagen hebben wij ons tot onze stichting beziggehouden eerst met het Evangelie, dat uit het paradijs ons tegemoet klonk, voorts met de belofte van Christus Jezus, onze Heere, op de berg Moria vernomen, waar, op het geloof van Abraham, Christus geopenbaard werd als de enige Hogepriester, Die in Zijn opstanding uit de doden alle heidenvolken zegent, nadat Hij Zichzelf voor hen Gode onstraffelijk heeft opgeofferd; wij hoorden daarna Hem als Profeet aan Mozes verkondigen. Zien wij nu, hoe de zon van het Paradijsevangelie na verloop van drieduizend jaren een nieuwe straal werpt van leven en blijdschap in de woorden, die wij u hebben voorgelezen: *"Die zal Mijn Naam een Huis bouwen."*

De Held, Die der oude slang de kop vermorzelt, alhoewel dodelijk door haar verwond, treedt schitterend in deze nieuwe lichtstraal der belofte uit de dood ons tegemoet als een wonderbare Bouwmeester, wie het gelukt een Huis voor de eeuwigheid te bouwen, een levend Huis, waarover alle engelen verbaasd staan, waarvoor de hel bevende achterwaarts wijkt, een Huis, de Naam des almachtigen Gods waardig.

De Heere had aan David rust gegeven van al zijn vijanden rondom; hij woonde nu in zijnen schonen burcht; hij zat daar in zijn huis, waarin God zijn Zon en zijn Schild was, rustend op de armen der eeuwige liefdes onder de bedekking der eeuwige genade, ommuurd met eeuwige trouw, en hij zag onafgebroken op de Ark des verbonds, en op Hem, Die aldaar tussen de cherubim woonde.

Dat hij in zo'n sterke en rijken burcht was gezeten, terwijl de Arke Gods als een gast en vreemdeling, zonder een eigen betamelijk verblijft in het midden der gordijnen woonde, kon David niet behagen. Grote schatten, als het zand aan de oever der zee, had hij op de vijanden buit gemaakt; reeds lang had hij die de Heere toegedacht, de Heere geheiligd, om Hem een Huis te bouwen van onvergankelijk hout; thans wilde hij met het bouwen van dat Huis een begin maken en deelde dit zijn voornemen aan de Profeet Nathan mede.

Dit was ook overeenkomstig de begeerte van Nathan, vandaar diens antwoord aan de koning: "Ga heen, doe al wat in uw hart is, want de Heere is met u."

Maar des nachts geschiedde het woord des Heeren tot Nathan, zeggende: "Ga, en zeg tot Mijn knecht, tot David: zo zegt de Heere: Zoudt u Mij een Huis bouwen tot Mijn woning? De Heere geeft u te kennen, dat de Heere u een Huis maken zal. Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vaderen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw

Zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal Zijn Koninkrijk bevestigen. Die zal Mijn Naam een Huis bouwen."

Moge al het beeld in dit woord van Salomo zijn genomen en van het cederen huis, dat deze gebouwd heeft; Hij, Die hier beloofd werd, kwam door Salomo heen, doch was geenszins Salomo, maar Jezus Christus, Davids Zoon en Davids Heer. Salomo, diens tempel en diens koninkrijk waren van Hem slechts vergankelijke schaduwen.

Zo heeft het de koning en profeet David zelf verstaan. "Gij hebt", zo spreekt hij in zijn dankgebed, "ook over het huis van uw knecht gesproken tot van verre heen; en dit naar de wet der mensen, Heere, Heere!" Hij wilde zeggen: Deze, Die mij beloofd wordt, is de Heere God, en zal nochtans komen naar de wijze eens mensen, dat is, naar dezelfde wijze, als ieder mens geboren wordt; Hij is mijn Zaad, Hij komt uit mijn lijf voort, en toch is Hij mijn Heere en mijn God. "David wist", zo betuigt Petrus, "dat God hem met een eed gezworen had, dat hij uit de vrucht van Zijn lenden, zo veel het vlees aangaat, de Christus verwekken zou, om Hem op zijnen troon te zetten." (Handel. 2: 30) Deze wetenschap verkreeg David hier.

"Tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd", schrijft Paulus aan de Hebreëen: "Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij tot een Zoon zijn?" Dat heeft God tot Zijn Zoon Jezus Christus gezegd. En indien Hij dit niet tot de engelen gezegd heeft, dan nog veel minder tot Salomo, tenzij in Salomo tot Christus.

Ik weet wel, dat bij velen voor deze uitleg de volgende woorden in deze belofte een bezwaar zijn, namelijk: "Als Hij misdoet, zo zal Ik Hem met een mensenroede straffen" enz. Wie echter de woorden van Christus in de 41ste Psalm: "Ik heb tegen u gezondigd", of Zijn woorden in de 40ste Psalm: "Mijn ongerechtigheden hebben Mij aangegrepen, dat Ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren Mijns hoofds" van Die misdaad en van Die zonden heeft leren verstaan, welke Hij, Die Zelf schuldeloos en vlekkeloos was, om onzenwil, dus als een vreemde schuld, als Borg op Zich heeft geladen, terwijl Hij in Zijn vlees ons in Zich opnam, zodat wij het waren en onze misdaad, die vindt ook juist in de woorden van deze belofte voor zijn ziel een op Gods raad en op de liefde van Christus rustende troost.

Hier wordt dus gesproken van *Jezus Christus, het Zaad van David, de Bouwmeester van Zijn Kerk*.

Welk een schat van troost hebben wij hier in weinig woorden!

1. Jezus Christus, het Zaad van David, onze Heere, is een Bouwmeester;
2. Hij bouwt een Huis;
3. Hij bouwt het voor de Naam van God.

I.

Jezus Christus, het Zaad van David, onze Heere, is een Bouwmeester.

"Ook geeft u de Heere te kennen, dat de Heere u een Huis maken zal"; zo heette het tot David, en zo heet het ook nog tot ons. Wij zouden graag Gode een plaats bereiden, een schone plaats, waar Hij wonen kon; dat zouden wij graag doen met onze werken. Maar de hoogste Liefde vraagt er niet naar, waar Zij zelf zal blijven, veelmeer daarnaar, waar haar dienstknechten en dienstmaagden zullen mogen blijven en woning hebben. Aangezien deze echter gasten en vreemdelingen zijn hier op aarde, draagt de Heere er zorg voor, dat zij een Huis hebben; waarin zij eeuwig kunnen blijven bij Hem. Dat is nu in beeldspraak uitgedrukt.

Als de Heere zegt: "De Heere verkondigt u, dat de Heere u een Huis maken zal", dan wil Hij daarmee te kennen geven, dat Hij een eeuwige genade zal daarstellen, waarin men eeuwig geborgen is, geborgen voor de vloed des eeuwige toorns, der eeuwige straf, geborgen en beschut voor de wind, waarmee duivel, dood en zonde alles neerhalen.

Deze belofte: "*De Heere zal u een Huis maken*" heeft de Heere dikwijls aan Zijn Gemeente herhaald. Verneemt thans slechts dit éne woord uit het 54ste hoofdstuk van de Profeet Jesaja: "Gij verdruchte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste! Zie Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten, en uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken!"

Is dat niet een lieflijke belofte, wanneer u klaagt: "Waar zal ik zondaar mij verbergen? ik weet, dat ik verloren ben!" Wie van zijn verloren toestand overtuigd is, die kan het in de brandende woestijn van Gods toorn niet uithouden; wie er van overtuigd is, dat in hem, dat is in zijn vlees, geen goed woont, die heeft in zichzelf, in zijn eigen woning volstrekt geen rust; hij ziet daarin niets dan allerlei kwaad gedierte, slangen en draken; ook ziet hij wel in, dat met de eerste de beste vloed, die hem van boven bedreigt, hij met huis en al in de afgrond geslingerd wordt. Wanneer de bazuin der Wet niet ophoudt de mens te verdoemen, wanneer de schuld der zonde zwaar op hem drukt, en hij voor de eeuwige rechtvaardige straf siddert en beeft, dan gevoelt hij zich in een eenzaamheid, die hem zo ververschrikkelijk is als de hel. De levendgemaakte zondaar, de uit God geborene gevoelt bij elke nieuwe overtreding, hoe doodsbenauwd het de mens om het hart is, ais hij zich zo geheel zonder God bevindt, Die zijn leven is, als hij zo geheel en al aan zichzelf overgelaten is; de onvrede, de toorn Gods woedt dan als een vuur in al zijn leden, in al zijn beenderen.

Waar moet hij nu heen? en waar moet een David heen? Waar moet hij blijven, al heeft hij ook de Heere een Huis gebouwd, waar hij nu schuldig staat aan echtbreuk en moord? Ja, waar moet hij blijven, hij, de man naar Gods hart, anders zo lieflijk in psalmen Israëls? Met zijn zonden zou hij zijn eigen gebouw weer afgebroken hebben; nooit had hij het gewaagd in een huis in te gaan, dat hij in eigen heiligheid gebouwd had: het zou in de vlammen van Gods toorn zijn opgegaan. naar is nu God tussen beiden gekomen: Hij heeft het tevoren voorzien, dat de mens door de list des satans geheel en al van Hem zou afvallen, en dat hij, weer tot Hem bekeerd zijnde, het door hem Zelf gebouwde, heilige huis altijd weer verwoesten zou.

Het was Gode bekend, dat gelijk Hij in 't begin de mens de ganse aarde gegeven had, Hij, ofschoon de mens voor Hem vlood, hem een Huis van eeuwige genade zou bouwen; Hijzelf zou de mens daarheen trekken, nadat Hij de mens door zijn Wet eerst radeloos zou hebben gemaakt. Hij zou de Zijnen door Zijn Wet en Zijn verborgen Geest zo toebereiden, dat zij zonder God en Zijn gemeenschap niet zouden kunnen leven, dat zij Hem zouden zoeken, totdat zij Hem vonden. Hij zou hun voorts het Huis bouwen, waar zij Hem vinden, Hem hebben, Hem behouden en eeuwig in vrede bij Hem wonen zouden. Dit Huis was zijn vrije genade, zijn eeuwige barmhartigheid; daarin zouden zij eeuwig met Hem en voor Zijn Aangezicht leven in zijn zaligheid.

Maar dit Huis van vrije genade en eeuwige barmhartigheid moest een Bouwmeester hebben; doch deze was onder al de mensen en engelen niet te vinden! Het moest een bouwmeester zijn, die de gehele ellende van de mens kende, om bij ondervinding te weten, hoe dit Huis voor een ellendige, overeenkomstig al diens behoeften op de meest gemakkelijke wijze zou worden ingericht. En tegelijk moest het een

bouwmeester zijn, die met deze genade en barmhartigheid doen kon wat hij immer wilde om het Huis met eeuwige wijsheid zo te bouwen, dat het in zijn onderbouw en in het dakwerk, in al de voegen en reten, in alle muren en vertrekken sterk en vast ware en staan bleef, al deed ook de hel de vreselijkste aardbeving ontstaan, al werd de zon ook zwart en de maan als bloed. Onwrikbaar vast moest het Huis staan, al woedde en bruisde de zee met haar onstuimige baren, al vielen ook de sterren uit de hemel, al kraakten ook de elementen, ja, al vergingen hemel en aarde. Daarvoor heeft God de Heere God verordineerde daartoe Zijn eigen Zoon. Hij liet Hem geboren worden als de Zoon van David, Hij zalfde Hem daartoe met Zijn Heilige Geest.

II.

Jezus Christus, onze Heere het Zaad van David, bouwt een Huis.

Als des eeuwige Vaders eeuwige Zoon en als het Zaad van David, als de Heere uit de hemel en als de sterfelijke Zoon van David, komt Hij in de wereld. Hij een wijs Bouwmeester. Maar hoe komt Hij in de wereld? Hij verbergt Zijn heerlijkheid, openbaart haar in onze nood; Hij openbaart het meest Zijn heerlijkheid daarin, dat Hij onze smaadheid, onze ellende, onze dwaasheid, al onze zonde, onze schuld, onze straf op Zich genomen heeft. Hij heeft tot een vader (David) dien, die even tevoren de Tempel Gods geschonden en zijn handen met het bloed van een rechtvaardig man bezoedeld heeft, en die gestorven ware, stikkende in zijn tranen van oprecht berouw, indien niet het woord tot hem gekomen was: "De Heere heeft ook uw zonde van u weggenomen, gij zult niet sterven." Hij heeft tot moeder de vrouw (Bathseba) van een vermoorde man, tegen welke de Wet Gods is, die zegt, dat zij moet gestenigd worden wegens haar echtbreuk, een vrouw, die verteerd wordt in haar zonde en misdaad, indien niet de koninklijke echtbreker en moordenaar haar vertroost met de vertroosting, waarmee hijzelf door God is vertroost geworden Uit zulk vlees, dat een stank is voor God, uit zulk vervloekt en verdoemd vlees wil Hij voortgesproten zijn.

Nochtans wordt Hij geboren in de "vrede Gods", overeenkomstig het woord: Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben wij vrede bij God door deze Salomo; nochtans wordt Hij geboren uit Davids zaad, zonder vader, uit de maagd, en Zijn Naam is en blijft: "geliefde Zoon, Jedid-Jah, lieveling des Heeren."

Maar de eeuwige Wijsheid en eeuwige, vlekkeloze Heiligheid wilde in zulk verdoemd, verpest, vervloekt vlees komen, als een wijs Bouwmeester, om de wonden van dit vlees te kennen, ze aan Zijn lichaam te dragen, en in zijn wonden voor het arme vlees genezing aan te brengen en eeuwige rust.

En zodra de Geest over Hem gekomen was, ving Hij aan met bouwen. Hoe ging dat toe? Niemand hielp Hem, een ieder zeide: *wat wil toch Deze? Wat verbeeldt Hij Zich?* Allen stelden zich in de weg om Hem het bouwen onmogelijk te maken, om Hem het bouwen te doen leed zijn en het te doen mislukten. Alle duivelen brachten alle vlees op de been, ja zelfs het vroomste, het beste. En de hemel kraakte, en de donder gromde boven Zijn hoofd, terwijl Hij bouwde; aanhoudend had Hij met de wangunst der elementen te kampen, alsof de vloek des hemels lag op hetgeen Hij ondernam. Elke steen, die Hij voor de houw gebruikte, haalde Hij op uit de hel; daar brak Hij die uit een rots, die vuur en vlammen op Hem spuwde; elke steen, die Hij naar boven oprichtte, wilde de duivel Hem afpersen; geen enkele steen deugde tot de bouw; niet een enige paste op de anderen; geen enkele steen wilde rustig blijven liggen, waar die door zijn hand werd neergelegd; geen enkele steen wilde zich laten behouwen en naar de maat laten bewerken; geen enkele ook, die Hem niet wondde. Maar alle stenen

maakte Hij naar de maat en de wet der eeuwige bouwkunst; maar allen voegde Hij tezamen en maakte er één steen uit in zijn tranen, in Zijn bloed. En toen Hij het werk gereed had, wilde de duivel het voor zich met geweld bemachtigen en het Hem afwinnen; maar toen legde Hij er Zich onder, omving het met Zijn hart en met beide zijn armen ... stierf, om in de hemel het gebouw aan Zijn Vader te tonen. "Het is volbracht!" riep Hij in Zijn sterven. Het Huis was gebouwd.

Waarheen, o mens, die tot hiertoe in uw onbekeerden toestand, die tot hiertoe in de wereld leeft? Boete en bekering worden u toegeroepen van de tinnen van dit Huis.

Ziet u de afgrond niet onder uw voeten? De duivel houdt die voor u bedekt met zijn betoverende giftbloemen! en als u zo voortgaat, dan, ja dan ligt u weldra in de eeuwige verdoemenis! Wilt u eeuwig bij de duivelen wonen Daar is een eeuwig knarsetanden, een eeuwig wenen en huilen! Terug! Spoed u om uws levens wil en ga in dit Huis, hier slechts is eeuwige vreugde!

Hoe blijft u zo buiten staan en aan de weg zitten, u ongetrooste, vanwege uw zonden? Ziet u de rovers niet, die op u loeren, om u ook het laatste af te nemen? Buiten is het niet veilig. Lees het opschrift van het Huis: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven!" Is dat niet voor u?

Gij kinderen Gods, wat zoekt u daarbuiten bloemen en genezende kruiden? De kruiden zijn giftig, en de bloemen bedwelmen u en zullen u doden, als u bent ingeslapen. Staat op! Ga in uw Huis, en zingt het gezang van de dienstknecht Gods en het gezang van uw Bouwmeester! Er is een ververschrikkelijk onweder aan de lucht en een grote hagel, waarvan elke steen een talent pond zwaar is, dan blijft geen mens in het leven, die niet in dit Huis is.

O, welk een wonderbaar, kostelijk Huis! Elke vloer heet: *barmhartigheid*; elke kamer: *genade*; elke wand: *verzoening*; elke zoldering: *eeuwige trouw*; elk vloertapijt: *wonder vóór en wonder ná*; elk rustbed: *eeuwige liefde*; elke tafel: *overvloed*; elke bekleding: *gerechtigheid*; elke deurpost: *sterkte in den Heere*; elke deur: *heil en open u!* Elke schat: *vermeerder u!* Appelen en wijn versterke hier de vermoeide zielen. Al wat men hier inademt, is vreugde en vrede; al wat men hier hoort wentelt zelfs de zwaarste steen van het hart af; de Koning is in alle vertrekken en antwoordt niets anders dan goede woorden, troostrijke woorden. Hier is een eeuwig licht, al is er buiten ook dikke duisternis; geen dodelijk tochtje kan door deze vensters. Allen die in dit Huis wonen, weten van geen kwalen van Egypte, want zij hebben allen vergeving van zonden. En dit zijn de klanken, die in het Huis worden gehoord, dit het spel en de zang: *Hier is de Heere!* En de naam van het geheel is: *Zo lief heeft God de onbruikbare stenen gehad!*

III.

Jezus Christus, onze Heere, het Zaad van David, bouwt dit Huis de Naam des Heeren. Ik heb in beelden gesproken, zoals ook de belofte in beelden spreekt. Zo schrijft de Apostel Paulus: "Maar Christus (was getrouwd) als de Zoon over Zijn eigen Huis; Wiens Huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en de roem der hoop tot het einde toe vast behouden." (Hebr. 3); en de Apostel Petrus: "Zo wordt gij ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk Huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offerande op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus." (1 Petrus 2) Hoe dit te verstaan: *de vrije genade en eeuwige barmhartigheid* zijn het Huis, en: *wij* zijn het Huis?

Ik zet met deze vraag een beeld op een beeld.

1. Jezus Christus, de Heere en de Zoon Davids, heeft de vrije genade en de eeuwige barmhartigheid verdiend door Zijn volkomen gehoorzaamheid, door het bloed der verzoening. De vrije genade Gods en de eeuwige barmhartigheid is het Huis, waarin alle ellendigen, die de Naam des Heeren aanroepen, geborgen zijn; anders is er geen toevlucht en geen verbergung. Hij heeft het verworven; als de tweede Adam, als de Mens in onze plaats, werd Hij de Middelaar Gods en der mensen. De genade en de barmhartigheid is op Hem als op zo Een gekomen, opdat Hij daarmee zou doen en handelen naar Zijn goedvinden, tot lofprijzing van de Vader. Zo is het Huis, dat Hij gebouwd heeft, de genade en de barmhartigheid, en daarin zijn door deze Bouwmeester en mét Hem alle zielen van Zijn verlost en geborgen.
2. Wederom is zijn verlost Gemeente zelf Zijn Huis, zoals ook Hijzelf haar Huis is; want Hij heeft haar in Zijn genade en barmhartigheid zodanig geborgen, dat zij met de genade en barmhartigheid als 't ware saamgegroeid zijn; want zij zijn geheel en al genadekinderen en kinderen der barmhartigheid, zodat al wat Hij aan hen ziet en wat zij zijn, alleen Zijn genade is, en alles, wat zij om en aan en in zich hebben, alleen Zijn barmhartigheid. Zo is Zijn genade en barmhartigheid ons Huis, en zo zijn wij zelf Zijn Huis, waarin Hij woont met Zijn genade en barmhartigheid. Wij, die geloven, wonen daarin en wonen in Hem, en Hij woont in ons, zoals Hij gezegd heeft: "Ik zal in hen wonen, en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een volk zijn. Ik zal hun ongerechtigheid vergeven, en hun zonden niet meer gedenken. Ik zal u reinigen van al uw drekgoden."

Ziet, zo'n Huis bouwde Hij de Naam Gods, dat is, Hij bouwde het ter verheerlijking van alle deugden en volmaaktheden, welke het de volzalige God behaagd heeft te openbaren en te verheerlijken in de raad Zijns vredes, in het raadsbesluit van onze verlossing.

Jezus Christus, onze Heere, het Zaad van David, doet niets voor Zichzelf, ook niets voor ons als voor ons, maar alles voor de Naam van God. "Ik heb U verheerlijkt op de aarde: Ik heb voleindigd het werk, dat u Mij gegeven hebt om te doen." "Ik heb uw Naam geopenbaard de mensen, die u Mij uit de wereld gegeven hebt"; zo liet Hij Zich horen in Zijn Hoge priesterlijk gebed. (Joh. 17) Ook is het opmerkelijk, dat die God, Die tot David eerst zegt: "Ik zal u een Huis maken", weldra daarop laat volgen niet: "Die zal Uw Naam een Huis bouwen", maar "Mijn Naam", want daarbij blijft het: "Niet ons, o Heere! Niet ons, maar uw Naam geef eer."

Moest dit Huis ter ere van een menselijke Naam gebouwd zijn, dan zouden duivel en wet weldra zelfs de allerheiligste Naam voor Gods Rechterstoel als geschandvlekt kenbaar maken, en het Huis voor zich opeisen en in beslag nemen; nu is echter de Naam van God verheerlijkt door deze Bouwmeester, en staat het Gebouw daar ter ere van Zijn Naam. En omdat Gods Naam verheerlijkt is, daarom wil Hij het ook voor Zijn Huis erkennen, Zijn Naam er op leggen, en het voor Zijn Naam in eeuwige bescherming nemen.

- Zodra nu deze Bouwmeester in het vlees kwam, werd de Naam *"HEERE"* verheerlijkt, dat Hij het raadsbesluit genomen en het tevoren bepaald had, om door deze Bouwmeester uit helse stenen een Gebouw te maken, dat dit raadsbesluit verheerlijkte.
- En toen deze Bouwmeester het Gebouw gereed had, werd de Naam *"HEERE"* wederom verheerlijkt, dat dit raadsbesluit zo wonderbaar heerlijk was volvoerd.

- Toen nu dit Gebouw voleindigd was en daar stond als een Huis, waarin geen dood, geen leed, geen tranen zijn, waar ook geen nacht meer is, en waar de aanklager der broederen niets uitrichten zal, toen werd verheerlijkt de Naam *"Sterke God."*
- Wederom: toen de Bouwmeester de verwerpelijke stenen verkoos, werd verheerlijkt de Naam *"Barmhartige."*
- En waar Hij Zich ontfermde over hetgeen niet in ontferming was en geen ontferming verdiende, daar werd verheerlijkt de Naam: *"Genadige."*
- En waar Hij met stenen, die in 't geheel niet wilden deugen, nochtans bouwde en die niet uitwierp, daar werd verheerlijkt de Naam *"Lankmoedige."*
- En eindelijk als Hij nu vrijspreekt van alle zonden en misdaden, hoe groot, hoe zwaar, hoe gruwelijk ook, zo wordt het openbaar: *"Gij zijt groot van goedertierenheid, U vergeeft ongerechtigheid, overtreding en zonde",* en als Hij nu, niettegenstaande geen steen op de andere steen en op zijn plaats wil blijven, dezelve nochtans van boven tot beneden samenhoudt, zodat men niets anders zien kan, dan dat het is één enige steen, zo wordt het openbaar: *"Gij zijt groot van weldadigheid en waarheid, Gij bewaart weldadigheid aan veel duizenden."*
- Wanneer Hij nu echter de een voor, de andere ná, de hitte van de oven der ellende laat gevoelen, zodat alle eigen sappen uitdrogen, daar wordt ook dat woord openbaar: *"Niemand is onschuldig voor Uw Aangezicht."*

Zo is het Huis gebouwd door onze Bouwmeester de Naam Zijns Gods. Spreekt hij iemand vrij van zonde, schuld en straf, het is ter verheerlijking van de Naam Gods, dat Hij een rechtvaardige God is, want de gerechtigheid van het Huis ziet God in de tranen, in de wonden, in het bloed, in de overwinning van de Bouwmeester. Reinigt hij iemand (al heeft deze zich ook nog zo moedwillig onrein gemaakt) van zijn onreinheid, zo is het tot verheerlijking van de Naam Gods, dat Hij een heilig God is; want Hij ziet de heiligheid van het Huis, en Hij verklaart hem volmaakt in het bloed en in de Geest van deze Bouwmeester.

Zodanig is de Bouwmeester, zodanig het Huis; zo is het gebouwd, zo wordt het nog gebouwd, zo wordt het gehandhaafd voor de Naam des allerhoogsten Gods, Die hemel en aarde gemaakt heeft, Die trouwe houdt in eeuwigheid en niet laat varen de werken van Zijn handen.

Gij kinderen der wereld, of u ook al Christenen heet, geeft de Heere de ere, eer dat het duister wordt, want dan zult u het Huis niet meer kunnen vinden! Neemt de vriendelijke nodiging ter harte: "Ik heb geen lust aan de dood des goddelozen; verlaat de slechtigheden"; slechts in dit Huis kunt u de eeuwige verdoemenis zijn ontgaan. Gij, die u in dit Huis bevindt, en nochtans handelt, alsof u in de wereld leefde, denkt er toch aan, dat hij, die zonder bruiloftskleed aanzat, uitgeworpen werd!

Gij treurenden in dit Huis, die het niet met Gods gerechtigheid bestaanbaar acht, dat u langer in dit Huis woont, houdt u toch niet langer op met uw ziekte en uw gedurig weder instorten. Dat wordt nooit anders. Zie op uw Koning en geloof Zijn stem: "Want Ik zal u de gezondheid doen rijzen, en u van uw plagen genezen, spreekt de Heere." (Jeremia 30: 17) "Gij zijt schoon, Mijn vriendin, Ik zie geen vlekken aan u." (Hoogl. 4: 7)

O, allen, die niet geloven kunt, dat u werkelijk in dit Huis woont, of die bestendig vreest eenmaal dit Huis uitgezet te zullen worden, omdat u de huurpenning der werken niet kunt voldoen! Uw Huisheer, Die zo rijk is in barmhartigheid, weet wel hoe het

met u gesteld is; Hij eist van u in uw armoede niets. Verblijdt u veeleer en roemt, u die arm zijt, in de genade van uw Bouwheer, Die, ofschoon Hij uitnemend rijk was, om onzenwil is arm geworden, alleen om voor ons een vrije woning te bereiden in het Huis Zijns Vaders en uws Vaders, Zijns Gods en uws Gods, en ons zo met Zijn rijkdom te vervullen.

Dienstknechten en dienstmaagden des Heeren, zingt de Heere het loflied! Uw sterkte zij de blijdschap in Hem, Die ons een eeuwige Woning, uit vrije gunst, bouwde in het bloedige zweet van de arbeid van Zijn ziel. Neemt om niet uit Zijn volheid, want dat is Zijn bevel. Wie om niet neemt, die houdt Hij ongetwijfeld bij Zich.

Offeren wij in dit Huis de Heere Zijn eigen offer, zoals dat is overeenkomstig Zijn wetten, bevelen en rechten. Daarbuiten verheft zich een storm, ontzettend, ververschrikkelijk; daarbuiten geschiedt een aardbeving, waardoor hemel en aarde zullen vergaan; maar binnen in dit Huis is het wachtwoord: "*Christus is hier!*" En wanneer hemel en aarde zullen zijn vergaan, dan heeft Hij Zijn Huis overgezet in het eeuwige licht.

Wat God bereid heeft dengenen, die Hem liefhebben, kan ons oog hier zo niet zien; het oog van al zijn verlostten zien daarboven het Huis nog geheel anders met eeuwige heerlijkheid des Heeren vervuld. Het oor hoort daar de naam nog anders uitspreken, zoals het ons hier niet vergund is die te horen; de eigenlijke vreugde des Huizes is nog voor ons weggelegd.

Gaat in door de poort, die de Bouwmeester Zelf is! In het voorhof weliswaar zijn kruis, lijden, tegenspoed, smart en tranen, worsteling en strijd, allerlei doding, allerlei vermagering, voorts de dood en het graf, maar houdt stand en volhardt, zo zult u blijven. In de binnenste der kameren des Huizes is eeuwige vreugde, eeuwige blijdschap, eeuwige zaligheid, liefelijkheden aan des Konings Rechterhand, eeuwiglijk.

AMEN.

136. Johannes 1:1-3

Gehouden te Elberfeld op 30 December 1849, 's voormiddags. Gezongen: Lied 68: 3 5; Lied 74:1 en 2; Lied 76:3 en 4. (Zie Naschrift blz. 275 vv)

Tekst: JOHANNES 1:1-3.

"In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is." Enz.

Eenvoudig en verheven luiden de woorden van het eerste Bijbelblad: "In den beginne schiep God de hemel en de aarde." "En God zeide: Daar zij licht! En daar werd licht." Eenvoudig en verheven luiden wederom de woorden van het eerste blad des Evangelies van Johannes: "In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God." Was het één en dezelfde oorzaak, die Mozes en Johannes bewoog, om hun getuigenissen aldus te beginnen? Ik denk, dat dit zeer zeker het geval is. Johannes geeft in de laatste woorden van zijn eerste Zendbrief de oorzaak aldus aan: "*Kinderkens*", schrijft hij, "*bewaart uzelf van de afgoden.*"

Waar de overgang plaats heeft van de dode werken tot de dienst van de levenden God, de overgang van de eigengerechtigheid tot de gerechtigheid van Christus, van de zelfheiliging tot de heiliging des Geestes, van de werken tot het geloof, van eigen verdienste tot genade, van het willen en het lopen tot de genade van Christus, van de wet der zonde en des doods tot de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus, daar begint men tot zijn eeuwige troost iets te verstaan van de verborgenheid, die in deze woorden ligt opgesloten; en waar aanvechting is om Christus en om der gerechtigheid wil, daar zal deze verborgenheid dengene, die in het gelove volhardt, hoe langer hoe meer ontdekt worden.

Hetgeen mij van de verheven woorden, waarmee Johannes zijn Evangelie aanvangt, ontdekt is, deel ik u graag mee, u, wie het daarom te doen is, bij het geloof in Christus te volharden. Die echter wegens dit geloof dikwijls in allerlei aanvechting geraakt. Juist dezulken moeten in hun allerheiligst geloof versterkt worden; zij moeten vertroost en bemoedigd worden; zij moeten echter ook de gevaren kennen, waaraan wij, zolang als wij vlees en bloed met ons omdragen, blootgesteld zijn.

De overigen, wie het er niet om te doen is bij het geloof in Christus te volharden, maar die altoos op vlees en de wandel naar het vlees zien, zullen er niets van verstaan en toch genoeg er van vernomen hebben, om op de dag der openbaring van Jezus Christus niets tot hun verontschuldiging te hebben.

Het is een ervaring, die men in het dagelijks leven maakt, dat bijna niemand van de onderhorigen nauwkeurig op het woord let of stipt bij het woord blijft, hetwelk hij van degene verneemt, die over hem gesteld zijn. Wij zien dit inzonderheid bij de kinderen. Men wil het bevel weten, maar de eigenwijsheid komt er tussen, en men denkt: ik kan het ook wel anders doen; men vraagt naar het bevel, doch niet om dit te volbrengen, integendeel, om met het bevel en het woord naar eigen goeddunken te handelen.

In het geestelijke is dit nog erger. De aard en natuur van Eva, om niet op het woord Gods nauwkeurig te letten, maar om het in de mond te nemen, er zelfs iets aan toe te

voegen, het woord te verklaren en te laten verklaren naar eigen lust en begeerte, en ten leste het woord zelf prijs te geven, is ons aller natuur.

Daarom schreef de Apostel Paulus eenmaal aan die van Korinthe: "Want ik ben ijverig over u met een ijver Gods, want ik heb ulieden toebereid, om u als een reine maagd aan één Man voor te stellen, namelijk aan Christus. Doch ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, zo uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is." (2 Kor. 11: 2 en 3)

Zowel uit deze plaats, als uit hetgeen ik gezegd heb, wordt het u duidelijk, dat Mozes daarom aldus begon: "In den beginne schiep God den hemel en de aarde", opdat de kinderen Israëls mochten bewaard worden van de afgoden, opdat zij dus in het geloof aan Christus blijven zouden. Daarom ook dat Johannes daarom zijn Evangelie aldus begint: "In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God", opdat de zinnen der gelovigen niet zouden bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is. Zo zijn dan deze woorden van Johannes, die als het ware een echo der woorden van Mozes zijn, ook voor ons geschreven, en zouden wij tot een opschrift boven zijn eerste hoofdstuk de woorden willen zetten: *"Kinderkens, blijft in Hem."*

Wanneer wij nu onze aandacht gaan wijden aan de veertien eerste verzen van dit hoofdstuk, dan wil ik de inhoud daarvan zo kort en zo duidelijk mogelijk aangeven, terwijl ik u de volgende zeven vragen ter ernstige overweging voorstel:

1. Waarom noemt de Apostel Johannes Christus hier: "het Woord"?
2. Waar moeten wij ons bevinden, zo wij bij God willen zijn?
3. Hoe is het dagelijks brood voor ons gewis, en waardoor wordt het ons verzekerd?
4. Waar ligt het onderpand van ons geestelijke en eeuwige leven?
5. Hoe onderscheid ik waarheid van dwaling?
6. Waarin ligt de macht en de bevoegdheid, om te mogen geloven, dat ik een kind Gods ben?
7. Op welke grond kan ik verwachten, dat ik met het geloof niet bedrogen zal uitkomen?

In dit morgenuur behandelen wij de eerste drie vragen.

1.

De Apostel noemt hier Christus het Woord, omdat God gesproken heeft, toen Hij de hemel en de aarde schiep; want aldus lezen wij: "En God zeide: Daar zij licht! En daar werd licht." Zo heeft dan God ook gesproken, toen er nog niets was. Toen God sprak, uitte Hij Zich; er ging een woord van Hem uit. Ons is wel bekend, dat God Geest is; hemel en aarde zijn echter niet Geest", maar "stof" zijn iets, dat men zien en tasten kan, iets wat vergankelijk is. Wat nu zichtbaar en vergankelijk was, kon de onzichtbare God niet daarstellen; dat zou met Zijn Wezen niet in overeenstemming geweest zijn, tenzij Hij het schiep als een openbaring van Zijn barmhartigheid. Maar deze openbaring van Zijn barmhartigheid kon alleen plaats hebben door middel van Zijn Zoon, Die het in de eeuwige raad des vredes op Zich genomen had uit een schepping, die ineensstorten zou, een nieuwe schepping voort te brengen. Zo schiep dan God de hemel en de aarde in Christus, zoals de Apostel Paulus aan de Kolossenzen schrijft: "Want door Hem, dat is Christus, zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en

tot Hem geschapen." (Kol. 1:16) zo uitte Zich dan God door Christus, zo was dan Christus het Woord Gods. En dat Woord *was in den beginne*, dat is: Het was er, toen nog niets geschapen was.

Nu weet u wel, dat God ook tot ons niet spreken kan. Geest kan Zich met vlees niet inlaten; ook kan vlees Geest niet verstaan. Alleen God kan God verstaan. Buitendien kan God met ons niet spreken, omdat wij zondaars zijn, en Hij heilig is. Dit weet u wel van het spreken Gods op de berg Sinai De kinderen Israëls meenden te moeten sterven, toen zij de stem van God vernamen. Niet anders zou het ook ons gaan. Daarom heeft God Zijn woord tot ons gezonden, Christus, en is dat Woord vlees geworden. Een mens, in gedaante gevonden als wij, heeft tot ons gesproken, en door Hem heeft God tot ons gesproken. Hij heeft ons God geopenbaard in Zijn barmhartigheid en heeft ons gezegd, hoe wij voor de heilige God rechtvaardig mogen zijn, en wat voor Hem rechtvaardig is, namelijk: dat wij aan Zijn woord, aan Zijn Zoon, geloven, dat wij bij en in dat Woord, Christus, moeten blijven. Daarom schrijft ook dezelfde Apostel: "Niemand heeft ooit God gezien, de Eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard." (Joh. 1 vers 18) Hij is de Middelaar Gods en der mensen, de beloofde Profeet, Die ons zegt, dat God en hoe God gedachten des vredes over ons heeft. Daarom moeten wij in dit Woord blijven.

Alleen op zodanige wijze weten wij, hoe God over ons denkt; alleen zo, of en hoe Hij ons goedgunstig en genadig wil zijn; ook, wie de rechte en ware en levende God is. Blijven wij niet in dat Woord, dan weten wij niets van God, dan dat Hij een verterend Vuur is, dat wij voor Hem verdoemd zijn, dat Hij in een eeuwig en ongenaakbaar licht woont, dat Hij door al onze godsdienst, door al onze wijsheid, door al ons werken en willen begrepen noch gekend kan worden.

2.

De geschiedenis der verschillende wijzen van godsdienst leert ons, dat de mens, ofschoon hij de verdiende straf vreest, toch graag bij God wenst te zijn, menende, dat hij het goed zou hebben bij God, en dat God jegens hem vriendelijk en goedgunstig gezind zou zijn. De natuurlijke mens houdt de duivel voor zijn god; maar welke gedachten hij zich ook van God maakt, hij sluipt steeds om Hem heen, om zich door offergaven zijn toegenegenheid te verwerven; daarmee bewijst hij, dat het gevoel van "van God gescheiden" te zijn, hem kwelt en plaagt, en dat hij graag bij God zou wezen.

De mens daarentegen, die door de heilige Wet Gods van zijn zonden overtuigd is, ziet zijn ganse rampzaligheid daarin, dat hij het hoogste en beste, het heilige en alleen goede Wezen met zijn zonden beledigd heeft, en hij beseft, dat er alleen dan gelukzaligheid voor hem te wachten is, indien hij weer bij God, weer in Zijn genade mocht aangenomen worden.

Nu dan, waar moeten wij ons bevinden, zo wij bij God willen zijn? Zekere kerk zegt van ouds af: *"Dan moet u van onze kerk zijn; onze kerk is de oudste, zij bestaat sedert de dagen der schepping; bevindt gij u in onze kerk, dan bevindt gij u bij God."* Deze kerk maakt het evenals de valse apostelen en de valse broeders in de tijd van Johannes, die zeiden: "Gij moet u bij ons bevinden, uzelf houden aan de inrichtingen en wetten van Mozes en aan onze leer. Johannes en degenen, die het met hem houden, hebben alleen Christus en het Evangelie; maar wij hebben Wet en Evangelie, Mozes en Christus, en als gij u bij ons bevindt, dan bevindt gij u bij God; want Mozes en zijn Wet zijn bijna zo oud als de wereld." Daarop ziende schrijft de Apostel: wenst u bij God te zijn, wenst u bij Hem in genade te wezen, blijft dan bij het geloof aan Christus,

blijft bij Christus, blijft in het Woord Dat was in den beginne, en dit Woord was bij God. Zo kan dat Woord alleen u zeggen, hoe het met u bij God gesteld is, of en hoe God gedachten des vredes over u heeft, of God u genadig en genegen is. En dit Woord is getrouw; wat Het u uit God en van Godswege zegt, dat kan u niet bedriegen; dat kan Het zeggen door Zijn Eigen natuur; want het Woord, Hetwelk in den beginne was, Hetwelk bij God was, Het was God, gelijk Hetzelve ook tot ons gezegd heeft: "Geloof Mij, dat Ik in de Vader ben, en de Vader in Mij is." (Joh. 14:11) En dit Woord was in den beginne bij God. Dit laatste herhaalt de Apostel met opzet, opdat wij voor gewis en zeker houden, dat de oudste grond en bodem, die er is, en waarop wij ons moeten bevinden, Christus is, het Woord is, en bevinden wij ons in Hem, dan bevinden wij ons bij God; want Hetzelve was reeds bij God, toen nog niets geschapen was, dus voor alle eeuwigheden.

Dat is nu, meen ik, klaar en duidelijk door de Evangelist gesproken; te weten: dat, als wij in Jezus Christus geloven, als wij in dat Woord blijven, wij voorzeker zalig worden, vermits wij bij God zijn, als wij ons in dat Woord bevinden, Hetwelk ons alleen een onbedrieglijk onderwijs geeft, en ons zegt, welke gedachten God over ons heeft. Immers, wij mensen zijn zo gesteld, dat wij, als wij de bewustheid hebben van God gescheiden te zijn, weer wensen bij God te zijn; daar zoeken echter vlees en verstand een grond en bodem, waarop zij menen voor God te kunnen bestaan, bij God te kunnen zijn en blijven. Men zoekt als het ware een schuilplaats op, waar men meent geborgen te zijn, gelijk Noach in de ark. Wij bedenken allerhande middelen en middelaars, zolang als wij aan onszelf zijn overgelaten; en hoe meer wij geloven of menen, dat zo'n grond, zo'n schuilplaats, zulke middelen en middelaars rechtstreeks van God tot ons komen, voor des te heiliger en meer betrouwbaar achten wij ze, om de zaligheid van onze zielen daarop te gronden, om met, door en in dezelve bij God te blijven. Dat is de theologie der rede en des vleses; haar komt de Christus, het Woord, niet eens in de gedachten op, al neemt zij Hem ook gedurig op de lippen.

Zo zoekt het dan de grote hoop in een zogenaamde algemene kerk; de geleerden zoeken het in de apostolische vaders en in de kerkvaders. Zo zocht men het in de tijd van onze Heere en Zijn discipelen bij Mozes. "God heeft met Mozes gesproken", zeide men; "als wij dus maar de overoude Mozes geloven, die Gode zó nabij was, dan zijn wij ook nabij God."

Zelfs heeft men later een "moeder Gods" uitgedacht, die, zo men meende, wel Gode nabij zijn moest; en anderen hebben weer andere heiligen, die mannen van naam zijn van oudsher. Zo'n overoude grond, zulke oude schuilplaatsen, kasten en kisten, zulke heiligen, die in de onmiddellijke nabijheid Gods zouden zijn, worden door het Evangelie aan het vlees en aan het verstand met één slag ontnomen. Wilt u het Woord uit de mond Gods? *Christus* is dat Woord. Wilt u een oude, ja de oudste grond? In den beginne was dit Woord. Wenst u een in de onmiddellijke nabijheid Gods? Het Woord was bij God. Wenst u een getrouwe Heilige, Die uit God nemen en u geven kan, wat u nodig is, om rust te hebben voor uw ziel, zodat gij, Hem hebbende als Degene, Die u genegen is, ook verzekerd zijn mag van de genegenheid en goedgunstigheid Gods? Het Woord was God. Begeert u dus zekerheid van de eeuwige zaligheid uwer zielen, begeert u een te hebben in en uit de onmiddellijke nabijheid Gods, begeert u God Zelf te hebben, begeert u een oude, ja oudste grond en een zekere toevlucht? Ik verkondig u Christus, het eeuwige Woord des eeuwige Vaders: *Datzelve was in den beginne bij God.*

Zo baat hier dan geen Mozes, geen wet, geen kerk, geen paus, geen heilige of allerheiligste, geen werk, geen verstand of rede of wil van het vlees, geen offer of gave van zijnentwege, maar alleen het geloof in het eeuwige Woord des eeuwige Vaders. Is men in dit Woord gevonden, blijft men in dit Woord, heeft men hetgeen in den beginne was, hetgeen bij God was, zo heeft men God; zo heeft men hetgeen bij God was, toen nog niets geschapen was, zo heeft men Gods barmhartigheid, door welke alle dingen geschapen zijn, die geschapen zijn.

Juist daarom antwoordden Paulus en Silas die stokbewaarder te Filippi, die in zijn binnenste geheel verslagen gevraagd had: "Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" niet: "Geloof in Mozes, houd u aan ons, geloof in ons", maar: "Geloof in de Heere Jezus Christus, en u zult zalig worden, u en uw huis." (Hand. 16: 31) Een koninklijk Evangelie, mijn Geliefden, is dit Evangelie, hetwelk allen, die in Christus, het eeuwige Woord des Vaders, gelovig zijn geworden, zo getrouw vermaant, zich toch niet door overgeestelijke voorstellingen van dit Woord te laten afbrengen, maar bij de eenvoud die in Christus is, te blijven. Men smaakt echter de zoetheid van dit Evangelie eerst dan, wanneer in bange aanvechting elke andere grond onder de voeten is weggezonden, wanneer men met elke andere, zij het ook nog zo geroemde, oudheid, met alle andere heiliging en allen vleselijke, dweepzieke omgang met God is te schande geworden, en men dan midden in zijn verlorenheid zich door de armen van dit eeuwige Woord vond opgenomen.

Hoort men het van Hem: "Wees niet langer ongelovig, maar gelovig", dan roept men met Thomas Hem aanbiddende toe: "Mijn Heere en mijn God!" en, gezonden zijnde op dat eeuwige Woord, Hetwelk in den beginne bij God was, gevoelt men, dat de leegte in het hart is gevuld. Het eeuwig van-God-gescheiden zijn is uit het midden weggedaan; met en in dit Woord bevindt men zich bij God.

En wat heb ik nu nog zulke schepselen nodig, die mij niet tot God hebben kunnen brengen? Ik berust voor de zaligheid mijner ziel in de enige Naam, die onder de hemel de mensen gegeven is, de naam Jezus Christus.

Dat is wel een hoge vlucht, die de Evangelist neemt, als hij schrijft: *en het Woord was God*. Dat dit Woord, Christus, God is, spreekt vanzelf. De Apostelen, die alles uit Mozes en de Profeten ontleenden, hebben de naam "HEERE", of "Jehovah" bij Mozes en de Profeten niet anders verstaan dan van de Engel des verbonds of van het Woord Gods, dat is, van Christus, want zij wisten, dat God met de mensen nooit anders gesproken heeft dan door Dien, Die ééns Wezens en van dezelfde Goddelijke natuur met God was, en Die het op Zich genomen had, een metgezel en broeder der mensen te worden, opdat God door Hem in mensen een welbehagen zou kunnen hebben, en mensen door Hem bij God mochten zijn. En omdat dit nu als vanzelf spreekt, schrijft de Apostel en Evangelist niet: het Woord is God, maar het Woord was God, of: God was het Woord.

Immers wij mogen geen oude Mozes tussen God en Zijn eeuwig Woord invoegen, ook geen ander woord, geen oude wet, geen oude kerk, geen heiligen, maar wij hebben het Woord te horen en Het in ere te houden, bij het Woord te blijven en in Het te geloven; welk Woord niet als het ware een nieuwe God is geworden, zodat wij iets ouders tot grond van onze zaligheid zouden moeten leggen, integendeel: dit Woord is de oude God geweest, Dezelfde, Die God was, toen er nog niets was.

Want het gaat hier om de rechte aanbidding, om het ware geloof, om de enige grond, opdat wij bij God zijn mogen; en als wij nu, met zonde en nood bezwaard zijnde, de waren God wensen te vinden, dan hebben wij goed uit onze ogen te zien en ons af te vragen: aan wie alleen heb ik mij te houden, opdat ik tot God kome en bij God zij? En daar hebben wij dan Christus, het Woord!

"Ja maar, is dit dan geheel betrouwbaar en zeker, zodat wij God hebben, wanneer wij het Woord hebben?" Vraag uzelf dan alleen dit: waardoor is alles ontstaan, wat ik met mijn ogen zie, te weten: hemel en aarde, licht, water en lucht, zon, maan, sterren, bomen, gras, vissen en andere dieren? en waardoor ben ik zelf ontstaan? Daarop antwoordt ons het Evangelie: *door het Woord zijn al deze dingen gemaakt, alle dingen door Christus, en zo ook ik*. En toen alle dingen geschapen werden, toen was Hij God, en zo is Hij het nog. Zo heb ik dan de waren God en ben bij de waren God, als ik Hem heb en bij Hem blijf.

3.

Daarom laat ook de Evangelist terstond volgen: *Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is*. Het ware voor dit leven van geen nut, hieruit enkel te willen bewijzen, dat het Woord, Christus, de Schepper is van al hetgeen buiten God bestaat, en dat Hijzelf geen schepsel is; of te willen beweren, dat de Evangelist dit alleen daarom zou geschreven hebben, om een goddeloze leer tegen te gaan en te bestrijden, naar welke Christus, het Woord, een schepsel zijn zoude. Ofschoon wij met alle recht uit de woorden van Johannes tegen zulke goddeloze leer afleiden: Hijzelf, door Wie alle dingen gemaakt zijn, is niet gemaakt, maar Hij was, toen nog niets gemaakt was; en omdat Hijzelf niet gemaakt is, zo is Hij geen schepsel, maar éénswezens met de Vader; want dat, wat Wezen heeft en geen schepsel is, is God.

Niettemin weten wij uit de Brief van Paulus (Kol. 1: 17 19) wat de reden is, weshalve de Apostelen dit zo zeer op de voorgrond zetten, dat alle dingen door het Woord, Christus, gemaakt zijn, namelijk: *opdat wij geworteld en opgebouwd zouden zijn in Hem, bevestigd in het geloof in Hem*; opdat wij dus aan, bij en in het Hoofd van Zijn Gemeente blijven; weshalve ook de Apostel Paulus schrijft: "En Hij is voor alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem", en wederom: "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou."

Wij hebben echter uit deze Schriftwoorden te leren, hoe geheel afhankelijk wij zijn van dit Woord, Christus, en hoe wij alle dingen van Hem hebben te verwachten, en hoe Hij nog alle dingen voor ons scheppen en tot stand brengen kan en zal, indien wij in Hem geloven en in zulk geloof onwankelbaar in Hem blijven. Want het is geen lichte verzoeking, als de vraag bij ons opkomt: "Hoe kom ik dan met dit Woord, zonder iets anders te hebben, door de wereld?" Immers juist in de wereld mag dit Woord, Christus, volstrekt niets gelden, en niemand in de wereld wil Hem een cent geven. En als gij u bij het Woord, Christus, houdt, uw vertrouwen alleen op Hem stelt, met een onwankelbaar geloof in Hem blijft, dan zult u niets zien, het zal enkel geloofszaak blijven, ja zo, dat u zelfs verliezen en verlaten moet wat u hebt.

Hebt u de zegen door dit Woord, dan kunt u de stad der goddeloosheid en ongerechtigheid achterlaten, het ganse Babel van de wandel naar vlees, bovendien uw lieve vriendschap en broederschap, die van dit Woord niets wil horen of weten; neem dan het kruis van Christus op u en begeef u daarmee op weg, zonder te weten, waar het heen moet. Maar ziet, dit is nu juist het moeilijkste stuk van het geloof, waarbij menigeen tot de vorige wandeling terugkeert en met al zijn Godsdienst te gronde gaat,

dat men het namelijk niet voor zeker en waarachtig kan houden, dat, wanneer men in dit Woord. In Christus, blijft, zonder uitkomst en doorkomen te zien, dit Woord nochtans voor zijn getrouwe belijders dag aan dag alles tot stand brengen en voor hen scheppen kan en zal, wat zij behoeven, om niet alleen door dit ellendige leven door te komen, maar ook, voor en na, voor zich genade en eer bereid te zien, en zo toegerust te worden, dat zij eenmaal geheel en al heilig en onberispelijk zullen bevonden worden voor dat Woord, aan Hetwelk zij gehoorzaam waren en getrouw bleven, alles overgeevende, wat met dit Woord niet overeenstemt.

Immers, indien alle dingen door Hetzelve gemaakt zijn, dan zijn ook alle dingen van Hem afhankelijk, en moeten alle dingen Hem, als aan hun Schepper, onderdanig zijn, opdat alles tezamen diene tot eer van Zijn Naam en ten goede van Zijn uitverkorenen, van degenen, die Hem gehoorzaam zijn; gelijk het ook uit de geschiedenis der heiligen en uit de ervaring van alle vromen wel openbaar is, hoe alle schepselen hun ten dienste zijn moeten. Zie, de zon en de maan dienden Jozua, de sterren des hemels een Abraham en een Debora; de wateren, de steenrots, de kwakkelen en het Manna dienden de kinderen Israëls, om niet te spreken van hetgeen in Egypte bij de tien plagen geschiedde. De raven hebben de Profeet Elia moeten dienen; hem en der arme weduwe diende het weinige meel in de kruik; de weinige olie ener arme Profetenvrouw.

O, waar zouden wij beginnen, waar eindigen, om te bewijzen, hoe alle dingen door het Woord, Christus, gemaakt zijn, en hoe zij allen, die in het geloof in Hem blijven, al is het ook, dat zij in een ogenblik van hooploosheid uitroepen: "al deze dingen zijn tegen mij!" het nochtans bevinden, dat het Woord alle dingen gemaakt heeft, en dat Het derhalve alles in zijn hand heeft, om zo te besturen, dat openbaar wordt, hoe alles ten hun dienste gemaakt is en hun ten goede bestaat.

En wederom: dewijl zonder het Woord, Christus, niets gemaakt is, wat gemaakt is, zo bestaat niets, noch in de hemel noch op de aarde, dat zich zonder Hem zou kunnen roeren of bewegen. Wolken, wind en weder, zon, maan en sterren, de geweldige wateren, zelfs alle engelen in de hemel vermogen niets zonder Hem; dan bestaat ook ons brood- en ons water, het doorkomen door deze wereld, onze broodwinning, geld en goed, vrouw en kind, broeder en zuster, en wie ons dierbaar zijn, huis en hof, kleren en schoenen, al deze dingen bestaan niet zonder Hem; er is niets, dat zijn eigen heer en meester is, integendeel: Hij is de Heer en Meester van alle dingen, Hij, Christus, het Woord, want Hij heeft alle dingen gemaakt, en zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.

Zo is dan de hoofdsom van deze evangelische leer, die ons de Heilige Geest door de Evangelist Johannes hier mededeelt, deze: *wilt u met uw huis zalig worden, zo geloof in Christus, het eeuwige Woord des eeuwige Vaders*. Dit Woord was er, toen er nog niets was. Geloof u in dat Woord, bevindt gij u in dat Woord, dan bent u bij God; want Dat was bij God, toen er nog niets was. Blijft u in dat Woord, dan hebt u de waren God, want dit Woord was God. Blijft u in dat Woord, dan bevindt gij u op de ouden en oudsten grond van het Goddelijk welbehagen; want dit Woord was in den beginne bij God Blijft u in dat Woord, dan zal het u aan niets ontbreken, dan vermag geen ding iets tegen u, maar alle dingen moeten voor u zijn; dit Woord zal wel raad weten, het zal wel voor u scheppen en tot stand brengen wat u behoeft, zodat u het goed hebt en met eer door de wereld komt.

Dit zij alleen uw zorg, dat u blijft in het Woord, dan zal het Woord er wel voor zorgen, dat u genade en eer vinden zult en een zalig einde bovendien. Dan zal u niets in de weg kunnen wezen, want alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is niets gemaakt, dat gemaakt is.

Hierbij zullen wij het voor ditmaal laten.

Wij hebben gezien, hoe deze evangelische woorden ons de waren grond des geloofs in Christus en der gehoorzaamheid jegens Hem leren, opdat wij ons toch nimmer van dat geloof laten afbrengen. Welgelukzalig zijn wij, als wij van onszelf belijden, dat wij van nature zulke afvalligen zijn, dat wij volstrekt niet vermogen in het Woord, in Christus, te blijven, en zulke ongelovigen, dat wij, als het er op aan komt, zo geheel niets aan dit Woord durven toevertrouwen. Immers als wij deze onze ellendigheid recht bekennen, dan zullen wij door dit Evangelie te meer ons vermaand gevoelen, om toch vooral bij dit Woord, Christus, te blijven, en zullen geleerd hebben Hetzelve hoog in ere te houden als een Woord, in Hetwelk wij God en alle dingen hebben, en zonder Hetwelk wij niets hebben, gelijk er dan ook zonder dit Woord geen ding bestaat.

De God nu van alle barmhartigheid verlene ons de genade van Zijn Heilige Geest, opdat zo'n getuigenis van het Woord, van Christus, in ons leve, zo zullen wij in alle dingen goede moed hebben, om bij het geloof in Christus te volharden, zullen ook geen anderen grond of troost willen hebben beide in leven en in sterven, *dan dat Woord, Hetwelk in den beginne was.*

AMEN.

137. Johannes 1:4a

Gehouden te Elberfeld de 6^e Januari 1850, 's voormiddags. Gezongen: Psalm 19:4 - 6; Psalm 118:8.

Tekst: JOHANNES 1:4a.

"In Hetzelve was het Leven."

Mijn Geliefden, de eerste drie verzen van de Evangelist Johannes zijn ons duidelijk geworden, doordat wij het doel en het gebruik derzelve in het licht stelden met de beantwoording van drie vragen. *Laat ons nu tot de volgende verzen overgaan.*

Om u daartoe voor te bereiden, breng ik onder uw aandacht de geschiedenis van de koning Josia, een koning, zoals er na David geen tweede geweest is. Aldus lezen wij van hem 2 Kronieken 35: 20 25: "Na dit alles, toen Josia het Huis toebereid had, toog Necho, de koning van Egypte, op, om te krijgen tegen Karchemis aan de Frath, en Josia toog uit, hem tegemoet. Toen zond hij boden tot hem, zeggende: Wat heb ik met u te doen, gij koning van Juda? Wat u aangaat, ik ben heden tegen u niet, maar tegen een huis, dat oorlog voert tegen mij; en God heeft gezegd, dat ik mij haasten zou; houd u af van God, Die met mij is, opdat Hij u niet verderve.

Doch Josia keerde zijn aangezicht niet van hem, maar hij verstelde zich, om tegen hem te strijden, en hoorde niet naar de woorden van Necho uit de mond van God; maar hij kwam om te strijden in het dal Megiddo. En de schutters schoten de koning Josia. Toen zeide de koning tot zijn knechten: Voert mij weg, want ik ben zeer gewond. En zijn knechten namen hem weg van de wagen, en voerden hem op de tweede wagen, die hij had, en brachten hem te Jeruzalem; en hij stierf en werd begraven in de graven van zijn vaderen; en gans Juda en Jeruzalem bedreven rouw over Josia. En Jeremia maakte een klaaglied over Josia; desgelijks alle zangers en zangeressen spraken in hun klaagliederen van Josia tot op deze dag; want zij gaven ze tot een inzetting in Israël; en ziet, zij zijn geschreven in de Klaagliederen."

Wanneer u in de geschiedenis nagaat, welk een Godvrezende koning deze Josia is geweest, ook hoe voor hem de goddeloze Manasse allerlei gruwelen tegen de Heere had bedreven, en hoe met Josia de laatste hoop voor Juda ten grave daalde, dan moet ook uw hart met weemoed vervuld worden, dat zo'n koning op zo'n wijze aan zijn einde kwam. De koning sneuvelde in het dal "Megiddo"; deze naam betekent een plaats, waar heirscharen ruimte vinden (om zich te legeren). De Profeten waren van deze geschiedenis zo aangegrepen, dat niet alleen de Profeet Jeremia deze koning in zijn klaaglied beweende, maar ook de Profeet Zacharia zinspeelt in de Geest op deze geschiedenis, wanneer hij in het twaalfde hoofdstuk van zijn profetieën schrijft: "Te die dage zal te Jeruzalem de rouwklage groot zijn, gelijk die rouwklage van Hadad-Rimmon in het dal van Megiddo", en dit niet alleen, maar ook Johannes wijst in de Geest hierop, waar hij in het 16^e hoofdstuk der Openbaring schrijft: "En zij hebben hen vergaderd in de plaats, welke in het Hebreeuws genaamd wordt Armageddon." Johannes beschrijft op deze plaats (Openb. 16: 13 vv) hoe uit de mond der oude slang, van de draak, dat is de duivel, en de zogenaamde filosofie (wijsbegeerte), drie beginselen "onreine geesten" noemt hij ze voortkwamen; hoe deze duivelsche beginselen ontzettende dingen uitwerkten, daar zij de vorsten der aarde en

de gehele wereld betoverden, dat alle Christenvolken samenspannden, om naar deze beginselen te handelen, waarbij zij dan het Woord, Christus, verachtten, in de waan van reeds lang met Hem bekleed te zijn, terwijl zij toch naakt waren; hoe echter het Woord Zelf hen vergaderd had, om hen met hun ganse aanslag neer te werpen, zoals datzelfde Woord Josia neergeworpen had in het dal Megiddo. En dit was met hen geschied, omdat zij, hoewel in een zeer diep dal zijnde, zich op een hoge berg, de top van Sion, waanden; daarom schrijft Johannes Armageddon, dat is, berg Megiddo, in plaats van vlakte of dal Megiddo. Daar zullen dan allen, die hun klederen bewaard hebben, die bij het Woord gebleven zijn, zich verheugen over de overwinning en zegepraal van het Woord. Wat Zacharia bedoeld heeft, deel ik wellicht een ander maal mede; het komt echter ten dele op hetzelfde neer. De anders zo Godvruchtige koning Josia bleef niet in het leven, omdat hij op 's Heeren woord geen acht gaf.

En zo zijn wij als vanzelf tot de beantwoording van de vierde vraag gekomen, die reeds in onze vorige leerrede gesteld was, deze vraag: *"Waar ligt het onderpand van ons geestelijke en eeuwige leven?"*

In Hetzelve (het Woord) was (het) leven, schrijft de Evangelist. De Evangelist opent ons in deze vier woorden: "in Hetzelve was leven" de ganse geschiedenis van het mensdom, van Adam tot Christus, en deelt ons daarin ook de ganse inhoud van alle profetische Schriften mede.

De keerzijde van deze woorden is: "buiten Hetzelve is de dood." Hoe zal ik het u duidelijk maken? Verplaatst u in uw gedachten op een slagveld; de ganse overwinning hangt af van de bekwaamheid van ons legerhoofd; wij zijn blootgesteld aan een vreeslijken kogelregen des vijands. Wij horen de kogels fluiten, en het ziet er uit, alsof van ons geen man zal overblijven. Ons legerhoofd weet echter, dat de vijand te hoog schiet; hij heeft ons bevolen: "Wees stil, houdt stand, en blijft hier, waar ik u opgesteld heb; wie hier niet blijft, maar wijkt en vlucht, die is des doods. Wanneer de vijand al zijn munitie zal verschoten hebben, zal ik u met een krijgsgeroep tegen hem voeren, en u zult hem verslagen hebben en de buit delen."

Is er nu in deze Veldheer is er in Zijn woord geen leven? Vindt men niet buiten dit woord overal de dood? Het leven van Adam, lag het niet in Hem, het Woord? Was niet dat Woord tot hem gekomen met die vriendelijkheid, welke aan dat Woord eigen is: "Gij zult eten, geheel naar uw wens en naar de lust uws harten, van allen boom dezès hofs; maar van de boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven"? Was niet in dit Woord het leven van Adam en van Zijn nakomelingen en buiten dit Woord voor hen de dood?

Toen God Zich uitte, Zich kenbaar maakte op de berg Sinai, hoe anders uitte Hij Zich toen, dan door Zijn eeuwig Woord; en kwam dat Woord niet zo tot de kinderen Israëls: "Ja, mijn inzetten en Mijn rechten zult gij houden; welk mens dezelve zal doen, die zal door dezelve leven: Ik ben de HEERE"? (Levit. 18:5) Was daar het leven niet in het Woord, en buiten dat Woord overal de dood? Was niet in dat Woord het leven, wanneer Het door Zijnen Profeet Ezechiël in het 18^e hoofdstuk laat betuigen (Vers 9): "Wanneer nu iemand in Mijn inzetten wandelt en Mijn rechten onderhoudt, om trouwelijk te handelen, die rechtvaardige zal gewis leven, spreekt de Heere HEERE"?

Zijn het niet de Psalmen 49, 105, 106 en 107, die het leven hoog verheffen, hetwelk Israël in dat Woord en door Zijn wonderen heeft gehad, zolang als zij in dit Woord

waren, maar die ons ook van de veelvuldige dood berichten, die Israël stierf, zo vaak zij dat Woord verlieten en zo er buiten kwamen te staan?

Hoort ook wat de Profeet Hosea betuigt, Hoofdstuk 8:11: "Omdat Efraïm de altaren vermenigvuldigd heeft tot zondigen, zo zijn hem de altaren geworden tot zondigen." Zo vond Efraïm dan de dood; want het Woord had van één altaar en wel van een altaar van aarde gesproken; van dit altaar, dat is, van het vlees geworden Woord, zouden zij het leven hebben. En verder (Vers 12): "Ik schrijf hem de voortreffelijkheden Mijner Wet voor," namelijk, deze waarheid: in het Woord is het leven, "maar die voortreffelijkheden Mijner Wet zijn geacht als wat vreemds." Vers 13: "Aangaande de offerande Mijner gaven, zij offeren vlees en eten het."

Terwijl toch het Woord gezegd heeft: "Tenzij dat gij het vlees van de Zoon des mensen eet en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelfen."

Maar de HEERE heeft aan hen geen welgevallen", daarom niet, omdat er geen geloof aan het Woord bij hen is, "nu zal Hij hunner ongerechtigheid gedenken en hun zonden bezoeken; zij zullen weer in Egypte keren." Zij zullen dus de dood vinden, omdat zij het Woord niet gehoorzaam zijn en hun Legerhoofd niet volgen, Die immers gezegd heeft: Blijft bij Mij, dan hebt gij het leven.

In Vers 14 lezen wij verder: "Want Israël heeft zijn Maker vergeten," het Woord, zonder Hetwelk immers niets gemaakt is, wat gemaakt is, "en heeft zich tempelen gebouwd", kerken, om zich daar te oefenen in de kennis des goeds en des kwaads, en om zich van zulke boom de dood te eten.

En wederom Hosea 6:6, 7 heet het: "Want Ik heb lust tot weldadigheid en niet tot offer, en tot de kennis Gods meer dan tot brandofferen. Maar zij hebben het verbond overtreden als Adam; daar hebben zij trouweloos tegen Mij gehandeld."

Uit hetgeen wij daar vernomen hebben, zien wij genoegzaam, wat het onderpand van ons geestelijke en eeuwige leven is. Het is het Woord, het Woord, door Hetwelk God Zich geuit, Zich kenbaar gemaakt, Zich geopenbaard en tot ons gesproken heeft, waardoor Hij ons Zijn wil heeft bekend gemaakt. Het is het eeuwige Woord van de eeuwige Vader. Blijven wij in dat Woord, zo hebben wij leven, want in Ditzelve was het leven van het Paradijs af; gaan wij buiten dit Woord, zo vinden wij overal de dood. Wie dit Woord heeft, heeft het geestelijke en eeuwige leven, en dit Woord is voor hem een onderpand van dat leven.

Meent iemand, dat ik hier Wet en Evangelie door elkander werp, zo antwoord ik:

- Ten eerste: Ik spreek, zoals Johannes spreekt, als hij schrijft: In Hetzelve was het leven? Ik doe, zoals Paulus doet, als hij schrijft: "Doch ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, zo uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is." (2 Kor. 11: 3)
- Ten tweede: Hoe ging het met veel gelovigen, toen Johannes dit schreef? Het ging met hen evenals met de Korinthiërs, aan wie Paulus voorhoudt: "Want indien degene, die komt, een anderen Jezus predikte, die wij niet gepredikt hebben, of indien gij een anderen geest ontvingt, die gij niet hebt ontvangen, of een ander evangelie, dat gij niet hebt aangenomen, zo verdraagt gij (hem) met recht", dat is, maar al te gemakkelijk! (2 Kor. 11:4) Veel gelovigen lieten zich dus een andere Jezus voorprediken, die de Apostelen niet gepredikt hadden; zij namen een ander evangelie aan, hetwelk zij van de Apostelen niet ontvangen hadden; zij begeerden een andere geest, door de werken der Wet; want de Geest des geloofs, welke de Geest des Woords is, was hun niet genoeg. Daartegen schrijft de Apostel Paulus (1 Kor. 15:2): "Door hetwelk (te weten Evangelie, dat ik u verkondigd heb) u ook

zalig wordt, indien u het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb." En de Apostel en Evangelist Johannes schreef: "In het Woord was het leven." Of is dit alleen te verstaan van het leven des werkverbonds? Toen Adam uit het Woord was getreden, waarin zijn leven was, heeft Zich toen dit Woord volstrekt niet meer laten horen? Hoort slechts: "Adam, waar zijt gij? ... Wie heeft u te kennen gegeven, dat gij naakt zijt? Hebt gij van dien boom gegeten, van welke Ik u gebod, dat gij daarvan niet eten zoudt? Hebt gij dan niet zodoende Mij verlaten? Is het nu niet bewezen, dat gij bij Mij niet gebleven zijt? En is dit niet de oorzaak dat u nu door de vijandelijke kogelregen dodelijk getroffen zijt?" Zie, hier legt het Woord de schuld bloot. Hoort verder! Wat zegt het Woord? "Adam, mijn schepsel, is de dood toegevallen. Welaan, hij zal het leven in Mij weer hebben, zodat het voor hem welbewaard zijn zal. Ik zal vijandschap zetten tussen u, satanas, en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar Zaad; Datzelve zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de verzenen vermorzelen."

- En juist dit Woord, is het niet van Adam tot op Christus door de dienst van alle Profeten des Woords en uit hun mond tot Israël gekomen, gelijk ook tot de volkeren? Was niet altoos het leven, het geestelijke, het eeuwige zowel als ook dit tijdelijke leven, het bestaan van alle geschapene dingen, en dat zij in hun bestaan onderhouden blijven, in dit Woord?
  - Toen Noach de ark bouwde, heeft hij toen door de ark en door de wateren, of heeft hij in het Woord zijn leven gevonden?
  - En wat Abraham betreft, heeft diens verstorven lichaam hem in zijn ouderdom een Izak geschonken, of was het niet veeleer het Woord en het geloof aan dit Woord?
  - Heeft niet Jozef in Egypte in dit Woord een vorstelijk leven genoten, en een wonderbare uitredding verkregen voor zijn geslacht?
  - Toen Israël midden in de dood lag, tussen Faraö en de zee, of toen het bij de harde en naakte rotsen schier van dorst stierf, was toen zijn leven en Faraö's dood in de staf van Mozes gelegen of in het Woord?
  - Of, toen zij, door de slangen gebeten, de dood in alle hun leden voelden woelen, vonden zij hun leven toen in de koperen slang of in het Woord, Hetwelk beval de koperen slang op te richten?
  - Of, zo vaak Gods toorn over de kinderen Israëls losbrak, waren het toen de wierook en de andere offeranden, of was het het Woord, Hetwelk die offeranden bevolen heeft, waarin zij leven vonden midden in hun dood?

O, aanschouwt het leven, het geluk, de welstand van het volk Israël, zo dikwijls het onder de Richters en Vorsten was, die hun het Woord brachten, en zij zich aan dat Woord hielden; maar ziet dan ook hun ellende, hun plagen, hun leed en verdriet, ziet, hoe zij vermagerden en verteerden, hoe zij gevangen en gebonden werden in allerlei boeien, ziet hun smartelijke dood, zodra zij het Woord verlieten en een andere god naliepen en die offerden! Voorwaar, het gelukkige leven van dat volk in een tijd, toen de een de ander nodigde onder zijnen wijnstok en vijgenboom, ik bedoel de tijd van Salomo, lag niet in het brein of het verstand van een koning, die later zo gruwelijk zondigde, maar lag in de Zoon van God, in de eeuwige Wijsheid, in het Woord.

In dit Woord was en op Deszelfs troon zat Salomo. In hem wilde het Woord wonen, en mitsdien was het geluk en leven van dit vrederijk in dit Woord gelegen. Zodra echter het Woord verlaten werd, en eindelijk het Woord uit de tempel weg was, werd de tempel verbrand, en Juda mitsgaders het vorstelijk huis van David werd zeventig jaren in de banden der duisternis gevangen gehouden, in de verschrikkingen en schaduwen des doods.

Het bewijs is geleverd, hoe waarachtig het is, wat de Evangelist schrijft: "In Hetzelve het Woord was het leven"; ook, hoe waarachtig het is, wanneer wij er bijvoegen: "Buiten Hetzelve was de dood!"

En zoals het toenmaals was, zo is het nu nog. Wie echter Mozes en de Profeten niet gelooft, zoals deze het op iedere bladzijde der Schrift ons voor ogen stellen, betuigende: "In het Woord was het leven", die is niet te redden. Wij staan maar al te spoedig klaar het Oude Testament, gelijk wij het noemen, als een wettisch Boek te beschouwen, evenals of Nehemia, deze man vol des Heiligen Geestes, als een onverstandige⁴ het Woord zou hebben beschouwd, wanneer hij voor de Heere in zijn gebed belijdt (Hoofdstuk 9: 29): "En Gij hebt tegen hen betuigd, om hen te doen terugkeren tot uw Wet; maar zij hebben trotselijk gehandeld en niet gehoord naar uw geboden, en tegen uw rechten, tegen dezelve hebben zij gezondigd, door dewelke een mens, die ze doet, leven zal."

Blijft men dan in Christus, in het Woord, als men niet doet hetgeen Het zegt? En als men niet doet hetgeen Het zegt, leeft men dan in dit Woord? Het is niet een levenloos woord, niet een woord der lippen, het is niet een klinkend metaal of een luidende schel, maar een woord, in hetwelk leven is, ja, een woord, dat daad is. De melaatse Naäman ontving het woord: "Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan, en uw vlees zal wederkomen, en u zult rein zijn"; toen hij naar dit woord deed, bevond hij, dat in hetzelfde leven was; want aldus lezen wij (2 Kon. 5: 14): "Zo klom hij af en doopte zich in de Jordaan zevenmaal, naar het woord van de man Gods; en zijn vlees kwam weder, gelijk het vlees van een kleinen jongen, en hij werd rein." Net zo zei ook de blindgeborene (Joh. 9:4): "De mens, genaamd Jezus, maakte slijk en bestreek mijn ogen en zeide tot mij: Ga heen naar het badwater Siloam en was u. En ik ging heen en wies mij, en ik werd ziende." En de kinderen der Profeten, toen zij vergiftige spijs in de pot hadden, riepen en zeiden: "Man Gods, de dood is in de pot." Toen ontvingen zij het woord: "Brenge dan meel", en de Profeet wierp het meel in de pot; en zij ontvingen wederom het woord: "Schep voor het volk op, dat zij eten." Zij deden het, en wat bevonden zij? *Toen was er niets kwaads in de pot.* (2 Kon. 4:40, 41) Dit is wat de Apostel betuigt: "En zijt daders des Woords en niet alleen hoorders, uzelf met valse overlegging bedriegende." (Jac. 1: 22)

Als Nehemia betuigt: "Zo een mens uw rechten doet, zo zal hij leven", dan zegt hij met andere woorden: in Christus, in het Woord, is leven; buiten Hem is de dood, en zegt hij hetzelfde, wat Johannes schrijft (1 Joh. 2 vers 15-17): "Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem; want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens is niet uit den Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid, maar die de wil van God doet, blijft in der eeuwigheid." Zegt niet ook Paulus hetzelfde, als hij schrijft (1 Kor. 10:9): "En laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben en werden van de slangen vernield. En deze dingen allen" betuigt hij "zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op welke de einden der eeuwen gekomen zijn." (Vergelijk ook de voorafgaande verzen)

Zo zien wij dan overal uit de geschiedenissen en de betuigingen bij Mozes en de Profeten, hoe altoos in Christus, in het Woord, het leven was, en buiten Hem de dood.

⁴ In het oorspronkelijke staat letterlijk: "met koeienogen in het Woord zou hebben zien." Dat zijn ogen die naar twee kanten staan.

Laten wij daarom al deze dingen ter harte nemen, opdat wij voor onszelf er gewis en zeker van zijn: in het Woord hebben wij het onderpand van ons geestelijke en eeuwige leven.

Daarop komt het dus aan, dat wij dit Woord boven alles waarderen. Het allereerste vereiste daartoe is, dat wij ondervonden hebben en ondervinden, hoe buiten dit Woord enkel dood en verderf is. Als wij de geschiedenis van Adam slechts als een geschiedenis beschouwen, zullen wij weinig waarde aan het Woord hechten; zullen ook verder niets weten te vertellen, dan dit: Adam is gevallen, en wij met hem; maar tot de oorzaak van zijn val zullen wij niet doordringen.

Als echter de geschiedenis van Adam onze eigen geschiedenis geworden is, zodat wij zelf in het Paradijs geweest zijn, als wij het Woord gehad hebben, maar in plaats van in Hetzelve te blijven, ons aan de begeerlijkheid des vleses, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens hebben overgegeven, als wij dan gevoelen, dat wij midden in de dood liggen en zonder het Woord zijn, en bedenken, hoe gelukkig wij zouden geweest zijn, indien wij in het Woord gebleven waren, en wij aan het Woord recht en gelijk gegeven hadden, dan eerst beseffen wij de waarde van dit Woord.

Wanneer dit echter niet zo is, dan zijn wij gelijk aan een heer, die zijn dienstknecht de schoonheid en heerlijkheid der woorden van de Heere Jezus voorhoudt: "De Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden" en spoedig daarna zijn knecht van zijn werk afroept, en dat voor een beuzelarij, om bijvoorbeeld de heer iets aan te geven, wat deze wel zelf had kunnen halen, als hij niet te lui geweest was, om even van zijn zetel op te staan, of als hij niet vastzat in deze leer: 'Jezus is mijn knecht, deze dienaar is ook mijn knecht, en ik moet wat hebben voor mijn geld.'

Gesteld u bent ziek, dodelijk ziek, en u krijgt een geneesmiddel. De geneesheer zegt: "het is een zeker middel tegen de dood; in hetzelve is het leven; neem het dus eenvoudig zó in, als ik het u geef." U gebruikt het evenwel niet zo, u vermengt het met andere dingen en gebruikt het dus anders, dan de geneesheer u gezegd heeft, of u gebruikt het maar half; daar ligt u nu in de doodstrijd. De geneesheer komt weer en vraagt: "wat is hier gebeurd?" Vanwaar nu is dan uw dood? Waarin is uw leven? De geneesheer geeft u het middel nog eens. Wilt u sterven, of zult gij, voorzover u nog bij kennis zijt, het, middel zo gebruiken, gelijk hij het voorgeschreven heeft? O, grijp het Woord aan, zonder iets anders, in Hetzelve hebt u leven.

In het Woord, in Christus, hebben wij ons geestelijke en eeuwige leven. Hij toch is het Leven Zelf, en Hij heeft het gezegd: "Die in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven." Zo hebben wij dan in dit Woord het onderpand van ons geestelijke en eeuwige leven. Wanneer wij echter bij dit Woord nog nemen liefde tot de wereld, begeerlijkheid der ogen, begeerlijkheid des vleses en grootsheid des levens, bovendien allerlei wettisch werk, hebben wij dan in Hetzelve ook het leven? Hebben wij dan in Hetzelve ook het onderpand van ons geestelijke en eeuwige leven? Of hebben wij het, wanneer wij ten halve dit Woord aannemen en ten halve eigen kracht, eigen wil en verstand of iets soortgelijks daarbij voegen? Wanneer wij ten halve met het Woord verbonden willen zijn en ten halve het zichtbare vasthouden? Als wij aan Hem niet ons ganse leven willen toevertrouwen, maar ten dele in eigen hand nog willen vinden?

Wie onder u heeft de moed, om daarop "ja" te antwoorden? en als hij de moed er toe niet heeft, waarom drijft en handelt hij dan zo, alsof het Woord niet algenoegzaam,

niet almachtig ware? Het Woord, Christus, is een scheppen, een doen; het is louter Leven, en alleen leven is in dit Woord. Een ieder, die in dit Woord is, is een dader, want hij gelooft, en doet niets anders dan geloven; hij verloochent zichzelf en laat het Woord heersen en regeren. Hij ondervindt weliswaar eerst het tegendeel van hetgeen hij gelooft; hij is aan de kogelregen des vijands blootgesteld. Wat ziet hij in de beginne? Niets dan rook en damp. Wat hoort hij? Niets dan het gebulder der kanonnen. Maar op het einde, wat verkrijgt hij? Het leven! Wat heeft hij? *De zege, de overwinning!*
AMEN.

138. Johannes 1:4b

Gehouden te Elberfeld op 13 januari 1850, 's voormiddags. Gezongen Psalm 119:1, 2; Psalm 106:1, 106:1, 2; Psalm 105:2.

"Waar ligt het onderpand van ons geestelijke en eeuwige leven?"

Op deze vraag hebt gij, mijn Geliefden, de vorige zondag het antwoord vernomen. U hebt het vernomen uit de Heilige Geschiedenis, die achter ons ligt, uit alle getuigenissen der Heilige Schrift: *Alle leven, het geestelijke zowel als het eeuwige, was van den beginne in het Woord.* Het geestelijk leven is een leven voor Gods Aangezicht, een wandelen met God, uit God, tot God, of het "zich houden aan God", het wandelen in de rechten en geboden Gods, waarbij het ons ten laatste toch wél moet gaan, zodat, al moesten wij ook lang weeklagen, zoals Asaf in de 73sten Psalm of David in de 37ste Psalm, wij toch op het einde de eerste Psalm meezingen.

Immers tot dit geestelijk leven behoort ook dit, dat men de waarheid van de beloftenissen, welke God dengene geeft, die Hem liefhebben, reeds in dit leven ondervindt. Het eeuwige leven is een samenleven met de volzalige God, om Hem eeuwig te aanschouwen van aangezicht tot aangezicht, in gerechtigheid, om eeuwig verzadigd te worden uit Zijn volheid.

Hier op aarde echter is het strijdperk, waar de goede strijd moet gestreden worden; hier op aarde is de loopbaan, waarop de loop moet voleindigd worden; hier op aarde is de worsteling, waarin het geloof moet behouden worden; daarboven is de kroon der rechtvaardigheid, gelijk de Apostel Paulus betuigt in de tweede Brief aan Zijn Zoon Timothéüs.

Wij weten de dag van onze dood niet; wij hebben geen tijd te verliezen; en gelijk de boom valt, zo blijft hij liggen. In de hemel kan geen verzuim meer worden ingehaald; in de hel kan niets meer worden goed gemaakt; in het graf is geen bezinning meer mogelijk. "Morgen, morgen", zegt het vlees; maar de Geest zegt: "*Heden, heden!*" "Heden, indien u Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet!" De keuze moet gedaan worden. Ik heb u het leven en de dood voorgehouden.

"Kiest", spreekt de Geest. Kiest het zichtbare en de dienst van Belial, en u hebt de dood, en zult de dood vinden, de eeuwige dood. Of, kiest het Woord, Christus, en u hebt het leven, en zult het leven vinden, hetwelk eeuwig is. Kiest men de dood, ja, dan heeft alles eerst een schone gedaante, men heeft genot; men heeft alles voor ogen, men heeft zijn lust, totdat men door alles wordt verlaten en de duivel ten prooi valt. Kiest men het Woord, dan doet alles zich eerst smartelijk voor, men moet alle genot, alle vreugde van dit leven missen, men ziet niets, men hoort overal een: "kruis hem", totdat men de kroon der rechtvaardigheid en des levens vindt en alle schatten der eeuwige zaligheid deelachtig wordt.

Bent u mijn Geliefden, door hetgeen u de vorige zondag vernomen hebt, van deze waarheid overtuigd geworden, dat in het Woord het leven is, dat in het Woord het leven was reeds van de beginne, dan weet u het: *in dit Woord ligt ook het onderpand van ons geestelijke leven*, van ons leven en van onze wandel in de geboden des Heeren; in dit Woord ligt het onderpand, dat wij met God en met eer door deze wereld zullen komen, en eindelijk ook het onderpand van onze eeuwige zaligheid. Wanneer

wij in het Woord, in Christus, blijven, dan zal ons het een zomin als het ander ontgaan.

Intussen moge menigeen wel letten op de vermaning des Geestes: "Hoelang hinkt gij op twee gedachten? Zo de HEERE God is, volgt Hem na, en zo het Baal is, volgt hem na." (1 Kon. 18: 21) Wilt u de Heere God navolgen, het Lam navolgen, waar Het ook heengaat, wilt u in het Woord, in Christus, blijven, goed, heb dan echter ook niets dan dit Woord, draag een korte wijle uw kruis Hem achterna, heb niets voor ogen dan dit Woord, en daarbuiten niets dan omkomen, nochtans, met dit Woord zult u tot ere komen. U hebt het immers gehoord: *in Hem is het leven*. Dit Woord heeft de hemel op de aarde gebracht en ons tot Zich opgenomen; zo zal, zo moet Het u helpen. Het onderpand hebt u in Zijn aloude wonderwerken, in Zijn aloude trouw, in Zijn eeuwig blijvend getuigenis, welke wij in Spreuken 8: 35, 36 lezen: "Want die Mij vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere, maar die tegen Mij zondigt, doet van Zijn ziel geweld aan; allen, die Mij haten, hebben de dood lief."

Wij hebben een genoegzaam antwoord op onze vierde vraag: Waar ligt het onderpand van ons geestelijke en eeuwige leven? En gaan daarom nu over tot de behandeling der vijfde vraag: *Hoe onderscheid ik waarheid van dwaling?*

Hoor het antwoord van de Apostel, gij, die zo vraagt; hoor zijn getuigenis!

Tekst: JOHANNES 1: 4b.

"En het Leven was het Licht der mensen."

- *Wat is waarheid?* Zo vraagde eenmaal Pilatus, terwijl hij de Waarheid voor zich had staan, doch hij vraagde dit, omdat hijzelf de Waarheid niet wilde. Wat wilde dan Pilatus? Hij wilde zijn ambt, zijn inkomen, zijn eer behouden; hij begeerde de eer en de gunst bij de mensen; hij zocht een goed doorkomen door deze wereld, geld en bevrediging van zijn begeerten; de gerechtigheid was hem een onverschillige zaak. Nochtans heeft hij de Waarheid gezien, want hij heeft het Leven gezien en betuigt: ik vind geen schuld in Hem.
- De stadhouder Felix en zijn vrouw Drusilla wilden van het geloof in Christus horen; zij zagen het Leven, toen zij Paulus voor zich hadden; zij zagen het Licht, dat in dit Leven was, zij zagen en hoorden de Waarheid. Omdat echter de Waarheid sprak van de rechtvaardigheid en van de matigheid en van het toekomend oordeel, werd Felix zeer bevreesd en antwoordde: Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegener tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen. (Handel. 24: 25) Wilde hij de Waarheid? Het Licht had hem zijn onrechtvaardigheid en onmatigheid ontdekt; hij wilde van geen gerechtigheid weten, hij wilde de matigheid niet; hij hoopte echter, dat hem door Paulus geld gegeven zou worden, waarom hij hem ook dikwijls ontbood en met hem sprak.
- Festus, die Felix opvolgde als stadhouder, en de koning Agrippa hadden ook weer het Leven voor zich, en zij zagen in dit Leven het Licht, zij zagen de Waarheid, en toch riep Festus uit: "Gij raast, Paulus, de grote geleerdheid, de kunst uwer welsprekendheid brengt u tot razernij." en koning Agrippa zeide: "Gij beweegt mij bijna een Christen te worden." en zij zeiden tot elkander: "Deze mens doet niets des doods of der banden waardig!" Waarom namen Festus en Agrippa de Waarheid niet aan? Ach, de koning vertoefde daar met de koningin in grote pracht, was tezamen met de hoofdlieden en de voornaamste der stad, en Festus was immers stadhouder! Zij allen stonden daar in gewaande vrijheid, in grote pracht naar het zichtbare, maar de Waarheid, het Leven, stond daar in ketenen, in banden,

in grote verdrukking. De macht van het zichtbare en van de duisternis was hun aangenamer dan de macht van het Licht.

- De ouders van de blindgeborene zagen in hun zoon het Leven, en in dat Leven het Licht; zij zagen de Waarheid, maar zij vreesden het besluit hunner synode, dat zij uit de synagoge zouden geworpen worden; zij hadden de eer bij de mensen liever dan de eer bij God; zij vreesden voor de Joden, daarom wilden zij niet eens voor hun eigen kind optreden als getuigen des Lichts, hetwelk zij zagen, en als getuigen van het Leven, hetwelk zij in dit Licht met hun handen konden tasten.

Bent u ook zo'n mens, als deze ouders, als Agrippa, als Festus, als Felix? Wees dan oprecht en zeg: Ik wil de Waarheid niet; ik wil mijn eigen heer blijven, ik wil geld hebben en eer bij de mensen, ik wil mijn lust de teugel vieren, al kom ik ook later in het gezelschap van alle duivelen, dat is mij onverschillig! Vraag echter niet tegelijk naar waarheid; want u kunt God niet bedriegen; Hij laat Zich ook niet bespotten. Of zegt gij: "*Nee, daar beware mij God voor; ik wil waarheid!*"

Dan vraag ik u: welke waarheid wilt gij? Waarheid alleen in de beschouwing? Waarheid, die men met het verstand begrijpt, die men aan anderen wel als waarheid weet voor te houden, zonder echter zelf daarnaar te handelen? Waarheid, die het verstand streelt, volgens welke u alle dingen weet te verklaren en uiteen te zetten, zonder dat het in u waarheid is? Dan bent u een klinkend metaal, een luidende schel! "Dat is rechtvaardigheid" zal de gehele hemel uitroepen "als de Zoon u verpletteren zal, gelijk een pottenbakker de mislukte vaten!" (Psalm 2:9)

Of wilt u zulke waarheid, dat uw wandel, uw werk voor God in waarheid zij? Wilt u waarheid voor God, waarheid in het binnenste? Wilt u zekerheid van uw zaligheid? Zekerheid, dat u in het laatste oordeel zult bestaan? begeert u waarlijk zonder bedrog te zijn? Wilt u niet de ongerechtigheid, niet de onkuisheid, niet de eer bij de mensen, niet geld, niet uw lust en uw begeerte? Wilt u God kennen, eren, vrezen en liefhebben, zoals Hij geëerd, gekend, bemind, gevreesd wil zijn? Wilt u vergeving van zonden, en dat niet alleen, maar ook verlossing van al uw zonden? Welaan, bent u bevreesd, dat u een leugen, een dwaling in uw hand mocht hebben? Nu dan, u ziet voor u verscheidene wegen naar alle richtingen heen; u vraagt: welke is de weg, waarvan de Schrift zegt: *Dit is de weg wandelt in denzelve, zonder af te wijken ter rechter- of ter linkerhand?* (Jesaja 30:21) Hoe onderscheid ik de rechte weg van de dwaalweg?

Ik antwoord: u hebt het Licht; laat het schijnen op het pad, op de weg, en u zult het einde van de weg zien.

U antwoordt: "Ik zie niet, dat ik het Licht heb." Welaan, ik zal het u bewijzen! In Hem, in het Woord, in Christus, was het Leven, en dat Leven was het Licht der mensen. Zie in de Schrift, en u zult spoedig overtuigd worden, dat dit Leven ook uw Licht is. Waarom zijn Adam en Eva niet op dezelfde dag, op welke zij van de boom hebben gegeten, ook lichamelijk gestorven? Waarom zijn zij niet in de eeuwige dood gebleven? Het Woord kwam tot hen: "En Datzelve (Vrouwenzaad) zal u de kop vermorzelen." In dit Woord was het Leven; zij geloofden aan dit Woord; zo hadden zij opeens, zonder hun toedoen, het leven en een goed geweten. Is dat Leven niet voor u licht, dat u aan dit Woord gelooft en het Leven hebt zonder uw toedoen? Is u dit Leven niet reeds genoegzaam licht, om te zien, hoe het waarachtig is, dat God de goddeloze rechtvaardigt, zonder de werken, door het geloof alleen, doordat Hij hem de rechtvaardigheid toerekent, die uit het geloof van Jezus Christus is?

- Het Leven, Christus, was in Abel; daardoor offerde Abel de Heere van zijn lammeren en van hun vet; hij kon en wilde Kaïn de handen niet opleggen. En daardoor viel hij als de eerste bloedgetuige van Christus; maar hij heeft van God getuigenis bekomen; hij leeft, hoewel hij vermoord is. Is dit Leven u niet genoegzaam licht, dat u het leven toch als een buit zult wegdragen, al zou men ook uw lichaam doden om der gerechtigheid wil?
- Christus was in Henoch, zo was ook het leven van Henoch in Christus. In dit Leven, in dit Woord, in Hetwelk het leven was, bleef hij tegenover alle goddelozen vast en onbeweeglijk, getuigende (Brief van Judas, Vers 14): "Ziet de Heere is gekomen met zijn veel duizenden heiligen." Men wilde hem om deze getuigenis doden. God nam hem weg. Was dit Leven niet een helder licht vooral deze goddelozen? Is dit Leven u niet genoegzaam licht, om te erkennen, dat u er niets bij waagt, wanneer u vrij- en blijmoedig tegenover alle goddeloosheid getuigt van Christus, van het Woord?
- Christus was in Noach, zo was het leven van Noach in Christus. Dit Leven bouwde een ark, toen de wateren de aarde nog niet bedekt hadden, toen het droge nog droog was, en het ganse mensengeslacht kwam om in de golven; Noach met hun achten bleef in het leven. Was dit Leven niet vanouds het Licht der mensen? Hebt u dit ook niet als een licht, dat, terwijl een geheel mensengeslacht, wat het ook van zichzelf mag beweren, op de brede weg kan wandelen, u daarentegen op uw weg aan de onzichtbare Leidsman genoeg kunt hebben en anders geen metgezel nodig hebt?
- Het leven van Abraham, van Izak en van Jakob was in Christus; in Hem hun ganse wandel, hun doen en laten, hun handelwijs in elke omstandigheid, en hoe de Heere hun uitkomsten gaf, hun geloof, en hoe zij de belofte ten dele verkregen en ten dele in de verte hebben gezien. Was dit Leven niet van ouds een licht der mensen? is het niet ook uw licht, om uit dat Leven daarvan verzekerd te zijn: "God helpt de ellendigen heerlijk"? (Psalm 149:4 naar de Hoogduitse vertaling) God beschermt de Zijnen; Hij wil de goddeloze rechtvaardigen; Hij verhoort het gebed; Hij is nabij dengene, die met Hem worstelt in het gebed, en geeft hem de zegen; Hij verlost uit alle vreeze; Hij verlost van alle vijanden; het wachten op God, de God des levens, is nimmer te vergeefs; men kan gewis met Hem met een staf over de Jordaan gaan en zal tot twee heirlegers worden; de onvruchtbare vrouw heeft meer kinderen dan die de man heeft, en wat is al het lijden van deze tijd? Voorwaar, het ganse leven van deze aartsvaders, hun ganse levensgeschiedenis, hoe daarin openbaar werd het Leven dat in het Woord is, kan men van alle zijden bezien; het werpt en wierp naar alle zijden zo'n licht van zich, dat alle Kanaänieten het wel konden weten: dat is het rechte Leven, dit is de juiste, de rechte Weg des heils, op welke deze mannen wandelen zo toch waren de Hethieten door dit Licht bestraald, dat zij het van Abraham moesten getuigen: "Gij zijt een vorst Gods in het midden van ons." Niet minder was ook de eigengerechte Abimelech door dit Licht getroffen, toen hij ter bescherming van Izak en Rebekka het bevel gaf: "Zo wie deze man of zijn huisvrouw aanroert, die zal voorzeker gedood worden." en hoe beefden Laban en Ezau voor het Licht, hetwelk van het Leven uitging, in Hetwelk Jakob leefde.

Wellicht verwondert het u, uit de mond des Heeren het woord te vernemen: "Want Ik zeg u, tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en der Farizeeën, dat u in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan." (Matth. 5: 20) "Meent niet, dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten te ontbinden."

(Matth. 5: 17) "Verloochen uzelf, neem uw kruis dagelijks op u!" dat doen de Farizeeën niet. "Twist niet over een waterput, verneder u, graaf een anderen put, en weer een anderen en weer een anderen." (Gen. 26) dat doen de Farizeeën niet. "Hebt uw vijanden lief", de Farizeeën hadden alleen hun vrienden lief. "Wordt van het -kwade niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede." (Rom. 12: 21) "Weest welgezind jegens uw wederpartij, terwijl u nog met hem op de weg zijt." (Matth. 5: 25) "Zo wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe; en zo iemand met u rechten wil en de rok nemen, laat hem ook de mantel." (Matth. 5: 39, 40)

Dit alles doen de Farizeeën niet, maar zij twisten tot in het oneindige om een penning, en voeden zichzelf door verdrukking der hulpelozen. Letten wij daarentegen op het leven van de aartsvaders, welk een Licht was het voor het toenmaals levend geslacht, welk een Licht voor alle tijden, welk een Licht ook voor u, om u aan te tonen, op welk een koninklijken weg men wandelt, als men zijnen vijanden kolen vuurs op het hoofd hoopt en de onrechtvaardigen een volle neergedrukte, geschudde en overlopende maat van het goede toemeet, daarvan overtuigd, dat men op de pelgrimsreis is, om een grotere schat te beërven.

"Rechoboth" noemde Izak de laatsten put, en hij zeide: "Want nu heeft ons de Heere ruimte gemaakt, en wij zijn gewassen in dit land." (Gen. 26:22) en zo kon Jakob het voor Laban getuigen: "God heeft mijn ellende en de arbeid mijner handen aangezien" (Gen. 31: 42) en straks voor Ezau: "Ik heb alles." (Gen. 33:11) en hij zwoer Laban bij de vrede zijns vaders Izak. (Gen. 31:42 53)

U werpt mij tegen: *Het blijft bij dit alles dikwijls moeilijk om te weten, hoe men in allerlei voorkomende omstandigheden zich te gedragen heeft.*

Uw tegenwerping hebben de mensen van de oudste tijden af reeds gemaakt. Ik zal u echter zeggen, wanneer het moeilijk is: het is moeilijk, wanneer wij op onszelf zien, wanneer wij onze eigen wegen gaan en onze weg door onze eigen macht willen richten en behouden, om het eerst zelf te kunnen berekenen, dat wij het doel bereiken, hetwelk wij ons hebben voorgesteld, om door de wereld te komen. Het Woord zegt ons echter wel, wat wij te doen hebben; maar naar de berekening van ons verstand is de vrucht geen andere, dan verlies, dan schande en smaadheid, dan verachting en vervolging, dan dood en omkomen. Men verliest daarbij zijn brood of zijn bruid, zijn huis of de huiselijke vrede, zijn ambt of zijn goede naam voor de wereld; men bereikt niet wat men wenste te bereiken, en men zal ten laatste nog zijn leven er bij inboeten!

Zo redeneert de duivel in u, zo redeneren vlees en bloed in u, en nu wordt het moeilijk. Zo was het echter altoos moeilijk. Wenst u licht te hebben, u hebt het, u hebt het Leven, Christus, voor u, zoals dat van ouds het Licht der mensen was.

- Zie bijvoorbeeld Jozef, de zoon van Jakob, nog zo jong, zo teder; aan een ellendige slavernij ontkomen, is hij de huisverzorger van de machtigen Potifar; welk een loopbaan van geluk ligt voor hem open, welk een schitterende toekomst! Doch de vrouw van Potifar heeft het oog op hem geworpen, wat zal hij nu doen? Geeft hij niet toe, zo is hij voor altoos ongelukkig. Maar hij is in het Leven, dat in het Woord, in Christus is. Is daar gevaar bij? Dit Leven is hem een genoegzaam licht, om aan zijn heer trouw te blijven; men werpt hem in de duistere kerker, maar dit Leven is een licht voor de overste van het gevangenhuis, zodat hij Jozef over de gevangene stelde. De machtige Egyptische koning zendt naar Jozef, en het Leven is voor Jozef een licht, om de droom van de koning uit te leggen; ook een

licht, om de ganse toenmalige wereld in het leven te behouden; bovendien wordt hij de behouder van Zijn ganse geslacht. Is het leven van Jozef, hetwelk in het Woord, in Christus, was, niet het Licht der mensen, der Egyptenaren geweest?

Is het niet ook uw Licht, om te weten, dat men geen gevaar loopt, waar men getrouw blijft bij het Leven, Hetwelk in het Woord, in Christus, is? O, op het machtige, in de wereld zo vermaarde eiland Japan, waar het in de meeste huizen zo toegaat, als in het huis van Potifar, strekken de bewoners sedert eeuwen, zodra zij Hollanders zien, hun handen uit naar het boekje, waarin de geschiedenis van Jozef beschreven is. Zo willen zij toch weten, wat het loon is der trouw. En zo heeft het Leven, Hetwelk in het Woord, in Christus was, zo'n licht der goedheid en barmhartigheid Gods over dit eiland geworpen, evenals over het machtige China, dat alle Japanezen en Chinezen zeggen: *God is goed*.

Alleen willen zij dit Licht niet, en leven naar het beginsel: de duivel is boos, en wij moeten met de mammon door de wereld; daarom willen wij de duivel tot vriend houden, en maken, dat wij geld verkrijgen; voor de gerechtigheid moge God zorgen.

- Daniël, Sadrach, Mesach en Abed-Nego waren machtige heren aan het hof. De koning Nebukadnézar vaardigt het bevel uit, dat alle volken een beeld zullen aanbidden, en wederom de koning Darius beveelt, dat gedurende een tijd van dertig dagen niemand van al het volk iets vragen mag van enige god of mens, dan van de koning alleen! Hier dreigt men met een gloeiende oven des brandenden vuurs en daar met leeuwen. "Hoe moeilijk is het hier te weten, wat men doen moet", zegt het vlees! Maar Sadrach, Mesach, Daniël en Abed-Nego bevinden zich in het Leven, Hetwelk in het Woord is. Dit Leven is voor hen het licht, om het eerste gebod te onderhouden, al het verdere echter aan God de Heere, aan het Woord over te laten. Men wierp hen in de oven des brandenden vuurs, in de leeuwenkuil; en toch kwamen zij ongedeerd uit de oven en de leeuwenkuil te voorschijn. Was dat Leven niet het Licht van de toenmalige, niet het Licht ook van de latere volken? Hebt ook u niet dit Licht, om te blijven bij het gebod des levens, al het overige daarentegen aan het Woord, aan Christus over te laten?
- Haman wordt door een machtig koning verhoogd en met een onbeperkte macht bekleed. Allen moeten voor hem neervallen, hem aanbidden. Mordechaï is een Jood; zal hij gehoorzamen? Dat mag, dat kan hij niet. Hij bevindt zich in het Leven, hetwelk in het Woord is. Hij zegt het aan Haman. Deze bestaat op handhaving van 'het bevel. "Zie toch, Mordechaï, wees toch niet zo stijfhoofdig; uw leven, het Leven van uw nicht, van de koningin, die aan uw volk zo nuttig kan zijn, het leven van het ganse volk Gods is in gevaar! Het bevel is immers reeds uitgevaardigd, volgens hetwelk het ganse lieve volk vermoord zal worden; u behoeft u immers alleen met het lichaam voor Haman neer te werpen; in uw hart kunt u bij uw geloof blijven! "Mordechaï luistert echter naar niets. Hij blijft in het Leven, Hetwelk in het Woord is; hij laat al het overige aan dat Woord over. Maar hij roept tot Dien, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft, en ... op dezelfde dag, op welke Mordechaï zou opgehangen worden, zit hij op het paard des konings, en drie dagen daarna hing Haman aan de galg. Was dit Leven niet het Licht der volken van 127 landschappen? Hebt u dit Licht niet, om te weten, dat, als u van het zaad der Joden bent u het Leven? Hetwelk in het Woord is, niet verzaken moogt, dat geen Haman, geen tiran iets tegen dat Leven vermag? Of is het wellicht moeilijk, waarheid van dwaling te onderscheiden, als u neerligt in banden en

boeien vanwege uw gruwelijke misdaden, tegen de Heere, uw God, bedreven, is het dan moeilijk te weten, of u door het geloof alleen zult gerechtvaardigd worden, of dat u eerst werken moet hebben?

- De koning Manasse had een lang leven vol van gruwelen achter zich; zijn handen waren met bloed bevestigd; daar lag hij in de kerker. Het Leven, hetwelk in het Woord was, openbaarde zich aan hem; hij riep om vergeving, om verlossing; hij geloofde; hij kwam weer naar Jeruzalem, weer op de troon. Was zo'n Leven niet het Licht voor alle zondaars, om te weten, welk een Ontfermer God de Heere is, als men in oprechtheid zich tot Hem wendt? Hebt niet ook u dit Licht?

"Als ik echter nagenoeg dezelfde leer verneem en zie toch tweespalt", zo zult u vragen: "Hoe onderscheid ik dan waarheid van dwaling"?

Daarop moge uw geweten u antwoord geven. In het Woord, in Christus, was het Leven; dit Leven was het Licht der mensen. Het heeft een macht in zich, een macht der waarheid, een macht der overtuiging, die diep in het geweten doordringt. Daarom schreef Johannes: "Het Leven was het Licht der mensen", opdat juist degenen, die dit Boekje zouden krijgen, Het in de Schrift zouden zoeken, en van dat Leven het zouden afzien, hoe Het leeft, opdat zij zich aan dit Leven zouden overgeven en met dit Leven gemeenschap hebben, of in dit Leven zouden blijven en in het Licht, dat dit Leven van zich afstraalde, wandelen zouden. Hier is de vraag, of u een prikkeling zoekt voor uw godsdienstig vlees, of u tijdverdrijf zoekt, of dat het u daarom te doen is, dat u de goede strijd strijdt, de loop voleindigt en het geloof behoudt. weliswaar heeft men dan het meest met dezulken te strijden, die dezelfde leer schijnen te brengen.

- Er waren allerlei Apostelen in de tijd van de Apostel Paulus, maar het Leven, in Hetwelk Paulus was, geeft u genoegzaam licht, om te weten, dat al de quasi-apostelen niet konden prediken: Weest mede mijn navolgers, broeders! En merkt op degenen, die zo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt; wij zijn navolgers Gods." (Fil. 3:17; 1 Kor. 11:1; Ef. 5:1; 1 Thess. 1:6 en 2: 14) in alle wegen, in alle stukken overwon hij de quasi-apostelen, zoals u dit kunt lezen 2 Korinthe 12.
- Diotrefes bracht bijna dezelfde leer als Johannes, snaterde echter tegen hem met boze woorden. Kaïn had bijna dezelfde leer als Abel; maar niet Abel vermoordde Kaïn, integendeel, Kaïn doodde Abel. En waarom? Omdat Kaïns werken boos waren! Zegt u het Leven, hetwelk uw Licht is, niet, dat hij, die zich in dit Leven, Hetwelk in het Woord is, bevindt, dengene niet doodt of zoekt te doden, die mede ditzelfde Leven deelachtig is? Maar dat hij veelmeer in liefelijke, broederlijke gemeenschap met hem leeft en zich ook gewillig laat slaan door de rechtvaardige?
- David, Saul en het ganse Israël hadden nagenoeg dezelfde leer. Was echter het Leven, in Hetwelk David was, niet het Licht der mensen, voornamelijk toen hij Goliath versloeg? voornamelijk, toen hij aan alle vervolgingen van Saul steeds gelukkig ontkwam? Was dit Leven niet inzonderheid het Licht van Saul, toen Saul voor David bekende: "Gezegend zijt gij, mijn zoon David, gij zult het ja gewis doen, en gij zult ook gewis de overhand hebben"? (1 Sam. 26: 25) zoals ook een weinig tevoren: "Gij zijt rechtvaardiger dan ik, want gij hebt mij goed vergolden, en ik heb u kwaad vergolden. En nu zie, ik weet, dat gij voorzeker

koning worden zult, en dat het koninkrijk van Israël in uw hand bestaan zal." (1 Sam. 24: 18, 21)

Dat dan een ieder dit woord ter harte neme: "Het Leven was het Licht der mensen." En wanneer hij dit Leven ontmoet, make hij dan niet langer het enkele horen van dit Leven tot een oorkussen voor zijn bevlekt geweten, maar integendeel, omdat hij het Licht heeft, hetwelk lichtende stralen werpt tot voor Gods troon en de ganse weg verlicht, werpe hij van zich alle ongerechtigheid, en verkieze de weg, welke dit Licht hem, toont.

Daar ziet hij een David, verlost van al zijn vijanden en van alle zijn zonden, bedekt met genade en eer, met alle volheid en overvloed, en een Saul, gevallen in zijn eigen zwaard; daar ziet hij een Noach, gered in de ark, en een ganse wereld met al de zichtbare dingen, waarop zij bouwde, en om welke zij het Woord liet varen, verdelgd in de golven. Het is u gezegd, o mens, welke de zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is, namelijk: "wezen en weduwen te bezoeken in hun verdrukking, de ellendigen en bedrukten te helpen en zichzelf onbesmet te bewaren van de wereld." Het is u gezegd, o mens, wat uw God van u eist, namelijk "dat u recht en gerechtigheid doet, een ieder met zijn naaste, en dat gij ootmoediglijk wandelt met uw God." Het is u gezegd, o mens: "Vrees God en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen. Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed of hetzij kwaad." (Prediker 12: 13, 14)

Aldus sprak David tot Saul: "Van de goddelozen komt goddeloosheid voort, maar mijn hand zal niet tegen u zijn." (1 Sam. 24:14) en zo spreekt de Geest tot de Gemeente: "Uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken." (Jesaja 54:12) en aldus de Gemeente: "Daaraan weet ik, dat de Heere mij in gunst aanschouwt, dat Hij mijn gebed verhoort."

In Uw Licht, o God, zien wij het licht.

AMEN.

139. Johannes 1:5

Gehouden te Elberfeld, 20 Januari 1850, des voormiddags. Gezongen: Lied 71:1 4. (Zie Naschrift in dit Deel, blz. 277 en 278) Psalm 119:3; Psalm 89:7.

De duivel poogt te allen tijd Christus, het Woord, voor onze ogen weg te rukken; en wanneer hem dit gelukt is, dan heeft hij de mens op de weg van vermetelheid of van hooploosheid gebracht; van vermetelheid: dat hij zich tegenover de heilige en rechtvaardige God iets aanmatigt, wat God hem niet gegeven heeft; van hooploosheid: dat de mens bij al zijn offeranden toch wegzinkt in de buitenste duisternis. Daarom moeten wij de draad behouden, die het Evangelie ons in de hand geeft, opdat wij het labyrint (een doolhof) der menigvuldige gezindheden en gevoelens des vleses en der listige verleiding des duivels gelukkig ontkomen mogen. Deze draad is de getuigenis: Zijt in Hem, in het Woord, in Christus, bevonden, zijt in Hem gebleven! in Hem is het Leven, buiten Hem de dood.

Wij hebben de grote waarheid behandeld: *"In Hem was Leven, en het Leven was het Licht der mensen."*

Wij hebben op de vraag: "Hoe onderscheid ik waarheid van dwaling?" Het antwoord gegeven. "Het Leven was het Licht der mensen", was het antwoord op deze gewichtige vraag. Hetgeen wij behandeld hebben, vatten wij heden nog eens kort tezamen.

Het ganse leven, dat de heiligen en gelovigen, die er ooit zijn geweest, geleefd hebben, was niet hun eigen leven, het was het Leven Gods, het Leven des Woords, het Leven van Christus. Het leven, dat zij leefden, was in Christus, was in het Woord; gelijk ook Paulus betuigt: "En ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij, en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." (Gal. 2: 20) Het geestelijk leven ligt nooit stil; waar dit leven is, daar straalt het naar buiten evenals naar binnen. Alle bewegingen en handelingen van dit leven verspreiden haar licht. "Want zo velen als er door de Geest van God geleid worden, die zijn kinderen Gods" (Rom. 8: 14), betuigt een Apostel. Abel, Henoeh, Noach, Abraham, Izak en Jakob, Mozes, Samuël, David en Daniël en zo velen, als er in dit Leven, hetwelk in het Woord was, leefden, konden aan de bewegingen en handelingen van dat Leven wel bemerken, dat het einde er van heerlijkheid zou zijn, al gingen zij ook naar de uitwendige schijn met het Woord, in Hetwelk hun leven was, in de dood.

Het Leven getuigde steeds in hen van Deszelfs opstanding uit de doden. Zo was het hun Licht tot voor de troon van God, en alle andere mensen konden aan dit Leven, konden aan de bewegingen en handelingen dezes Levens, aan zijn voortdurend weder opleven en opstaan uit de doden wel zien: in het Woord, waarin deze mensen hun leven hebben, is het Leven.

Dit zag Kaïn wel in zijn broeder Abel, anders had hij hem niet gedood; dit zag Saul wel in David, anders had hij hem niet zo fel vervolgd. Zo hebben de gelovigen altoos licht, want Christus is het Licht van hun leven; zij hebben zoomin licht in zichzelf, als zij leven in zichzelf hebben. Zij erkennen en belijden, dat zij in zichzelf duisternis zijn. Maar het Leven, dat in het Woord is, is hun Leven, en zo is dit Leven hun licht, waardoor zij waarheid van de dwaling onderscheiden. Ook hebben de ongelovigen en eigengerechtigten altoos licht, want Christus, het Woord, straalt met Zijn leven en met Deszelfs bewegingen van de gelovigen uit, de ongelovigen en eigengerechtigten tegen,

en bestraft hén en hun doen, opdat zij de dwaling laten varen en het Leven verkiezen, hetwelk in het Woord, in Christus, is.

Zo was het van ouds. En nu gaat het om de zelfbeproeving. Velen kunnen de Waarheid zien, en beproeven wat het beste is om te doen, zonder dat zij daarom in de Waarheid wandelen. Dat weten wij uit Romeinen 2: 1 7 23. Velen kunnen het Licht, Christus, zien, zonder dat zij tot dit Licht komen, dit Licht begrijpen, in zich opnemen, bij dit Licht blijven, en in dit Licht wandelen. Ik wil dit in deze morgen u re nader uiteenzetten en daarbij de redenen opgeven, vanwaar dit komt. Alles diene ons echter tot bestraffing, tot terechtwijzing en tot vertroosting.

Aldus schrijft de Evangelist en Apostel van onze Heere in onze

Tekst: JOHANNES 1: 5.

"En het Licht schijnt in de duisternis; en de duisternis heeft Hetzelve niet begrepen."

Hetgeen de Apostel in onze tekst schrijft, schijnt een herhaling te zijn van de woorden: *"Het Leven was het Licht der mensen."* Het is evenwel geen herhaling. De Apostel deelt ons hier mee, wat de mensen waren, en dat zij het Licht des Levens niet hebben begrepen.

Met *"het Licht"* verstaat de Apostel Christus, zoals Hij de mensen hun verkeerde weg ontdekt en hun het Leven toont, hetwelk in Hem is. De Apostel laat echter het woord "Leven" achterwege, en noemt hier en in de volgende verzen Christus "het Licht", omdat naar de raad Gods de verlichting aan de wedergeboorte voorafgaat.

Wanneer hij schrijft: *Het Licht "schijnt"*, zo omvat hij daarmee alle tijden en eeuwen. Dit Licht heeft in elke tijd geschinen, het schijnt en zal schijnen tot op de laatste der dagen. "Duisternis", zo noemt de Apostel de toestand der mensen, waarin zij door de afval van God gekomen zijn; en ook de mensen zelve, die in die toestand zich bevinden, noemt hij zo, met uitzondering van hen, die tot dit Licht bekeerd zijn.

Dat moet u echter niet zo verstaan, als waren door "duisternis" enkel dezulken bedoeld, die geheel zonder kennis van Christus zijn; de Evangelist meent ook degenen, die wél van Christus kennis hebben. Hij betuigt dit echter, zoals ook het volgende, opdat wij het toch wel bedenken zouden, welke ellendige schepselen wij zijn, ook dan nog, wanneer ons het Licht, Christus, bestraalt, en hoe noodzakelijk het daarom voor ons is, dat wij in het Woord, in Christus, bevonden worden, en dat wij in dit Woord blijven.

Ik heb gezegd, dat velen het Licht, Christus, kunnen zien, zonder dat zij tot dit Licht komen, dit Licht begrijpen, in zich opnemen, bij dit Licht blijven en in dit Licht wandelen. Johannes betuigt dit, waar hij schrijft: *"Het Licht schijnt in de duisternis, maar de duisternis heeft het niet begrepen."* *Het Licht is Christus, zo schijnt dan Christus in de duisternis, zonder dat Hij door de duisternis begrepen wordt.* Ik zal dit met de Schrift in de hand nader uiteenzetten.

- Kaïn was duisternis. In deze duisternis scheen het Licht, want Het leerde hem, dat hij een zondaar was; Het toonde hem het onvoldoende van Zijn werken; Het ontdekte aan hem zijn verkeerdheid, de toorn Gods en de straf, die hij te verwachten had. Ware het anders geweest, Kaïn had nooit geofferd; hij had er nooit op gestaan, dat zijn broeder Abel hem de handen zou opleggen. Het Licht, het Woord, was het, dat hem vraagde: "Waarom bent u ontstoken, en waarom is uw aangezicht vervallen?" (Gen. 4: 6)

- Dit Licht heeft geschenen over de eerste wereld; zij hebben Christus gezien, zij allen, die door de zondvloed omkwamen; zij zagen immers Noach, en dat deze de ark bouwde. Aldus betuigt de Apostel Petrus (1 Petrus 3: 19. 20): "In Denwelke (namelijk, Geest) Hij ook heengegaan zijnde de geesten, die in de gevangenis 'zijn, gepredikt heeft, die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd, waarin weinigen, dat is acht zielen, behouden werden door het water." Dat is: in de Geest was Christus in Noach; in deze Geest heeft Christus de geesten, die toen leefden, gepredikt, zolang als zij in het tijdbestek van 127 jaren, dat de Heere nog in Zijn geduld voor hen bepaald had, als in een gevangenis bewaard werden.
- Net zo scheen het Licht, Christus, in de duisternis van de stad der Chaldeeën, Ur, daar Abraham dezelve overeenkomstig de roeping Gods verliet. Desgelijks scheen Het in de stad Sodom, terwijl Abraham van haar koning niet één draad noch een schoenriem nemen wilde, en de rechtvaardige Lot in haar midden woonde. Ook moet het Licht in de stad Sodom reeds vroeger helder hebben geschenen, daar immers Abraham meende, dat er zich ten minste nog wel vijftig rechtvaardigen in bevonden. Zo scheen Het aan de hoven van de beide eigengerechte koningen, met wie Abraham en Izak verkeerde hebben. Zo in het huis van Laban, toen Jakob aldaar voor loon diende. En predikten niet Abraham, Izak en Jakob overal, waar zij kwamen, aan de volken, die in de omtrek woonden, van de Naam des Heeren? En deed niet Melchizédek deze Priester des allerhoogsten Gods, hetzelfde in Salem? Hoe helder scheen dit Licht in de duisternis aan het hof van Faraö en bij al de Egyptenaren, niet alleen toen Abraham aldaar verkeerde, maar ook later onder Jozef, en toen dat volk door de tien plagen werd getroffen! Hoe helder scheen dat Licht in de duisternis van alle volken van de toenmalige tijd, voornamelijk, toen zij vernamen, hoe de koning van Egypte met zijn ganse heir in de Schelfzee was omgekomen, en hoe daarenboven de machtige koningen Sihon en Og voor het aangezicht der kinderen Israëls gevallen waren Heerlijk getuigt daarvan de hoer Rachab (in het Boek van Jozua, Hoofdstuk 2:9-11): "Ik weet, dat de Heere u dat land gegeven heeft; en dat ulieder verschrikking op ons gevallen is, en dat al de inwoners dezes lands voor ulieder aangezicht gesmolten zijn. Want wij hebben gehoord, dat de Heere de wateren der Schelfzee uitgedroogd heeft voor uw aangezicht, toen gij uit Egypte ging; en wat gijlieden aan de twee koningen der Amorieten, Sihon en Og, gedaan hebt, die op gene zijde der Jordaan waren, dewelke gijlieden verbannen hebt. Als wij het hoorden, zo versmolt ons hart, en er bestaat geen moed meer in iemand vanwege ulieder tegenwoordigheid; want de Heere, ulieder God, is een God boven in de hemel en beneden op de aarde."
- Ik moet hier in het bijzonder van de wetgeving op de berg Sinaï gewagen. Dat het ganse volk, hetwelk rondom de berg gelegerd was, duisternis was, heeft het wel in al zijn murmuringen tegen God en tegen Mozes bewezen; en de waarheid er van is wel hierin genoegzaam gebleken, dat van de zeshonderdduizend mannen, die uit Egypte getogen zijn, slechts twee in de ruste Gods zijn ingegaan, de overigen stierven in de woestijn; en toch, hoe helder heeft in deze duisternis het Licht geschenen! Of, zo er iemand aan twijfelt, dat Hij, Die de Wet op Sinaï gaf, het Licht, Christus, was, zo hore hij Mozes. Aldus getuigt deze: "De Heere is van Sinaï gekomen en is hunlieden opgegaan (als Licht) van Seïr; Hij is blinkende verschenen (glansrijk als de zon) van het gebergte Paran, en is aangekomen met

tienduizenden der heiligen (enkel engelen des lichts); tot zijn Rechterhand was een vurige Wet aan hen." (Deuteron. 33:2) Hij hore voorts, wat Habakuk zegt: "God kwam van Theman (van het zuiden), en de Heilige van de berg Paran. Sela. Zijn heerlijkheid bedekte de hemelen, en het aardrijk was vol van Zijnen lof; en er was een glans als des lichts; Hij had hoornen aan zijn handen; en aldaar was zijn sterkte verborgen." (Hab. 3:3 en 4) Twijfelt iemand ook dan nog, of Hij het Licht, Christus, geweest is, zo hore hij Paulus: "De stem van Jezus", zo getuigt hij, "bewoog toen de aarde." (Hebr. 12: 26)

- Zo heeft dit Licht altoos in de duisternis der kinderen Israëls geschenen, ja, tot op die tijd, dat dit Licht in de gestalte van een dienstknecht, gevonden in de gedaante als een mens, tot hen zeide: "Wie van u overtuigt Mij van zonde? Terwijl u het Licht hebt, gelooft in dat Licht." (Joh. 8: 46) Immers dat Licht was iedere morgen vroeg op in de Profeten, zoals Petrus getuigt, dat de Geest van Christus in de Profeten was (1 Petrus 1:11); en Zefanja: "De rechtvaardige Heere is in het midden van haar. Hij doet geen onrecht; allen morgen geeft Hij Zijn recht in het licht, er ontbreekt niet; doch de verkeerde weet van geen schaamte." (Zef. 3: 5)
- En zolang als dit Licht in de duisternis, in de kinderen Israëls, scheen, deelde Het ook van Zijn glans mee aan al de overige volken der wereld. Ik bewees u dat reeds met het getuigenis uit de mond van de hoer Rachab. Wilt u nog meer bewijzen, hoort dan wat de Filistijnen in de tijd van Eli en van Samuël zeiden; daaruit kunt u zien, hoe zij geweten hebben, wat dat Licht vermag, en wat zij aan Hetzelve verschuldigd waren. Aldus lezen wij 1 Sam. 4: 6 8, toen de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas, met de ark des verbonds van God in het leger kwamen, en gans Israël juichte: "Als nu de Filistijnen de stem van het juichen hoorden, zo zeiden zij: Wat is de stem van dit grote juichen in het leger der Hebreëen? Toen vernamen zij, dat de ark des Heeren in het leger gekomen was. Daarom vreesden de Filistijnen, want zij zeiden: God is in het leger gekomen. En zij zeiden: Wee ons, want diergelijke is gisteren en eergisteren niet geschied! Wee ons, wie zal ons redden uit de hand van deze heerlijke Goden? Dit zijn dezelve Goden, die de Egyptenaars met alle plagen geplaagd hebben bij de woestijn!" En aldus lezen wij weer in het 6^e hoofdstuk (Vers 1 3 en 6): "Als nu de ark des Heeren zeven maanden in het land der Filistijnen geweest was, zo riepen de Filistijnen de priesters en de waarzeggers, zeggende: Wat zullen wij met de ark des Heeren doen? Laat ons weten, waarmee wij ze aan haar plaats zenden zullen? Zij dan zeiden: Indien gij de ark des Gods van Israël wegzendt, zendt haar niet ledig weg, maar vergeldt Hem ganselijk een schuldoffer." "Waarom toch zoudt gijlieden uw hart verzwaren, gelijk de Egyptenaars en Faraö hun hart verzwaaard hebben? Hebben zij niet, toen Hij (wonderlijk) met hen gehandeld had, toen Hij Zichzelf bij hen bewees, hen laten trekken, dat zij heengingen?"
- Hoe kwam het, dat de toveres, tot welke Saul ging, niet meer voor haar leven vreesde, nadat Saul haar bij de Heere had gezworen? (1 Sam. 28:10) Hoe kwam het, dat Achis, de aanbidder van de afgod Dagon, tot David zeide: "Het is zo waarachtig als de Heere leeft, dat u oprecht zijt"; en wederom: "Voorwaar u bent aangenaam in mijn ogen, als een engel Gods"? (1 Sam. 29:6 en 9) Vanwaar kwam het, dat de dienstknecht van een Amalekiet, die na de verwoesting van Ziklag in de handen van David viel, tot de koning zeide, eer hij hem tot de bende der Amalekieten leidde: "Zweer mij bij God, dat u mij niet zult doden"? (1 Sam.

30:15) Was het niet door dit Licht, waarvan onze Evangelist getuigt, dat Het in hun duisternis scheen? Hiram, de Sidoniër, koning van Tyrus, schreef aan de koning Salomo (2Kron. 2:11 en 12): "Daarom, dat de Heere Zijn volk liefheeft, heeft Hij u over hen tot koning gesteld." Verder zeide Hiram: "Geloofd zij de Heere, de God van Israël, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft, dat Hij de koning David een wijzen zoon, kloek in voorzichtigheid en verstand, gegeven heeft, die een huis voor de Heere en een huis voor zijn koninkrijk bouwe"; en toch was zijn afgod en de afgod van Zijn volk de "Astaroth", die thans nog vereerd wordt onder de naam van "Maria" en "koningin des hemels." ("Melecheth des hemels", Jerem. 44:17) Faraö Necho sprak tot Josia, de koning van Juda, woorden, die uit de mond van God kwamen; en toch vereerde hij en zijn volk de stier en een beeld, dat er ongeveer uitzag als het beeld van een naakte, dode mens met een wenende vrouw er naast, zoals men zulke beelden in de Roomse kerk heeft.

- Cyrus en Nebukadnézar hebben in het openbaar belijdenis afgelegd, zoals zij nooit uit de mond van Christelijke vorsten zijn vernomen, *) en toch leefde Cyrus in openbare verloochening van al het Goddelijke, en Nebukadnézar verootmoedigde zich alleen op zodanige wijze, als Achab. Dit zal genoegzaam zijn, om te bewijzen, dat het Licht altoos in de duisternis heeft geschenen, maar dat de duisternis Het niet begrepen heeft.
- Hoe waarachtig is hetgeen de Apostel Paulus aan de Romeinen over het schijnen van dit Licht in de duisternis betuigt, schrijvende (Rom. 10:18): "Maar ik zeg: hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der wereld." Ik zal er niet van spreken, hoe dat Licht geschenen heeft bij de oude Grieken en Romeinen. In al hun geschriften ontdekt men het in vroegere tijden uitgestrooide zaad der waarheid en der gerechtigheid van dit Licht. Al is het ook van de één kant waar, dat God in de verleden tijden al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen (Handel. 4:16), zo heeft Hij toch altoos behoeften verwekt en middelen aangeboden, opdat zij de Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mochten. (Handel. 17: 27) en dat God hen overgegeven heeft in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinheid, geschiedde naar het rechtvaardig oordeel Gods, omdat zij de Waarheid Gods verdraaid en veranderd hebben in de leugens, en omdat zij het schepsel geëerd en gediend hebben naast en boven de Schepper, Die de prijzen is in der eeuwigheid. (Rom. 1: 24, 25)
- Indien de tijd, voor een leerrede bepaald, het mij zou veroorloven, dan zou ik u opmerkzaam willen maken op de eeuwen na Christus tot op deze dag, om u te tonen, dat dit Apostolische woord: "Het Licht schijnt in de duisternis, maar de duisternis heeft Het niet begrepen", waarachtig blijft. Ik zou met u de geschriften van het machtige Azië, waarbij vergeleken Europa nog zo klein is, doorbladeren, om u te bewijzen, dat ook nu nog aldaar het Licht in de duisternis schijnt, maar dat de duisternis Het niet begrepen heeft. Of waarvandaan hebben de miljoenen en nog eens miljoenen Boeddhisten de leer van een Zoon van God, die in het vlees gekomen is? Waarvandaan de leer: "Onwankelbare volharding in 't geloof is de regel van de weg der heiligen"? Waarvandaan hebben zij het, dat zij leren: De bron en de noodzakelijkheid van het geloof ligt in de volgende vier waarheden: "De algemene ellende en jammerstaat is de eerste waarheid; de weg der verlossing is de tweede waarheid; verzoeking en aanvechting op deze weg is de derde; en

haar bestrijding en de wijze van haar te overwinnen is de vierde waarheid"? Wat doet het ter zake, dat zij dat alles anders uitleggen, dan wij? Waarvandaan eindelijk hebben zij de Tien Geboden, al is het ook verminkt en zonder het gebod der gehoorzaamheid? "Ik weet al hetgeen u weet, ik heb het alles bestudeerd", was het antwoord, hetwelk de minister van het machtige koninkrijk Abessynië in Afrika de zendingleraar GOBAT gaf; "als u iets kunt, leg mij dan de laatste hoofdstuk ken van Ezechiël uit." Edoch, dit zij genoeg van Azië en Afrika.

- Ik zou op Amerika kunnen wijzen, waar zich alle dingen om deze twee assen draaien: het "ik" en het "geld."
- Ik zou op Europa kunnen wijzen, waar het grootste gedeelte der bewoners in de Maria-dienst verzonken ligt, en waar de meesten met dat Licht doen wat hun goeddunkt.
- En ten laatste, hoe wordt die grote waarheid: "Het Licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft Het niet begrepen" hoe wordt zij waarheid bevonden in dit ons dal, in de stad van onze inwoning, ja zelfs bij veel leden van deze Gemeente!

Wat zijn de oorzaken er van, dat de duisternis dit Licht niet begrepen heeft en niet begrijpt?

U vindt al de oorzaken tezamen door de Heilige Geest Zelf opgetekend in het 17^e hoofdstuk van het tweede Boek der Koningen. Aldaar leest u het gedichtsel, het doen en drijven van de duisternis aller tijden, ook van onze tijd, ofschoon het Licht in de duisternis schijnt.

Ik kan voor u staan, o mens, als een levend getuige van wat de Heere dengene doet, die op Hem wachten; als een levend getuige, hoe welgelukzalig hij is, die in het Woord blijft. Niet ik, maar het levende Getuigenis uit Mijn mond, Christus, zal in u, die duisternis zijt, schijnen, dat u Hem zien zult. U hebt het echter niet; u wandelt echter niet daarin, u blijft niet in het Woord. Meent u dan, dat u evenwel op de weg des Lichts zijt, dat de weg, die u wordt voorgehouden, slechts ietwat hoger ligt, dat u evenwel toch eindelijk ook daarheen komen zult, of dat het ook wel voldoende zou zijn, als men deze hoogteniet bereikt; dan zal het licht, dat u opgaat, om zichzelf aan u mee te delen, u ten hoogste een lichtkogel zijn, die spoedig weer in de lucht voor u verdwijnt, en u blijft aan het rondtasten in de duisternis.

U hebt alleen het zichtbare voor ogen. Nu eens bent u weer bij de Heere, en nu weer bij uw afgoden; zo-even was u nog in de hemel, en thans weer bent u zonder Licht, zonder de Heere, zonder hemel en Geest, zonder vrucht van de Geest, in de vergankelijke dingen. Schijnt echter dat Licht in u, en bekent u geheel en al duisternis te zijn, zo zult u geen rust hebben, totdat dit Licht het Licht van uw leven is geworden.

Al wie in waarheid door het Licht, door Christus, van Zijn duisternis overtuigd is geworden, komt ook tot dat Licht, Hetwelk tot hem gekomen is. Het is hem goed, dat dit licht hem geheel verlichte, dat Het tot in de diepste en verborgenste duistere hoeken doordringe, opdat de duisternis overal verdreven zij en verdwenen, en opdat men geheel en al een kind des Lichts zij; want dan weet men, dat God een Licht is, en gans geen duisternis in Hem is. (1 Joh. 1:5) Al wie tot dit Licht komt, dit Licht begrijpt, wordt met vurige liefde voor dit Licht vervuld, en kan de duisternis en haar werken volstrekt niet meer verdragen. Wie tot dit Licht komt, die moet vanwege zijnen grote nood in dit Licht blijven, omdat het zichzelf slechts als duisternis kent.

De Apostel en Evangelist Johannes betuigde dit, opdat zij, die zijn Evangelie hoorden, in het Woord, in Christus, blijven en al het andere overgeven zouden; en gij, die dit hoort, geeft al het andere over, Zolang als het Licht schijnt, eer het geheel duister wordt. Wie een boos oog heeft, diens lichaam is gans duisternis; daarom begrijpt hij dat Licht niet.

U echter, wier oog dag en nacht weent voor God, roepende om verlossing van het lichaam dezes doods, hoort de belofte: "Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder zijn vleugelen." (Mal. 4: 2)

Hoort allen het Apostolisch bevel, opdat u weet, vanwaar het komt, dat men dit Licht niet begrijpt, en opdat u dit Licht begrijpen moogt (Rom. 13:11 14): "En dit zeg ik te meer, dewijl wij het de ure is, dat wij nu uit de slaap opwaken; want de zaligheid is ons nu nader, dan toen wij (eerst) geloofd hebben. De nacht is voorbijgegaan en de dag is nabij gekomen: laat ons dan afleggen (naar de Grondtekst: laat ons dan afgelegd hebben) de werken der duisternis, en aandoen (eigenlijk: laat ons aangedaan hebben) de wapenen des lichts; laat ons, als in de dag, eerlijk wandelen, niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkamers en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid; maar doet aan (hebt aangedaan) de Heere Jezus Christus en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden." Dat is, laat het vlees niet toe, dat het u met zijn zorg tot de vervulling van zijn begeerten wegslepe. Wie de toorn Gods over zijn zonden in zijn beenderen gevoeld heeft, wie het heeft ervaren, hoe nauw de heilige en rechtvaardige God het met de zonde neemt, die verblijdt zich, als voor hem de gelegenheid des tijds weten, dat het Licht, Christus, opgaat en hem beschijnt in zijn kerker, en het hem gegeven wordt, om dit Licht te begrijpen. Hij ziet in dit Licht, in Deszelfs klaarheid, al de deugden en volmaaktheden Gods verheerlijkt. Hij ziet in dit Licht de verzoening van al zijn zonden, de rechtvaardigheid, die aangebracht is, het recht des eeuwige levens, en dit Licht neemt alle duisternis weg en geleidt hem voor de troon des Vaders, dat hij "*Abba*" roepen kan.

Hij is op zichzelf beschouwd te ellendig geworden en heeft het voor deze heerlijke troon te goed, dan dat hij het Woord, Christus, het Licht van Zijn leven, zou kunnen prijsgeven. Zo zij het u dan gezegd, en een ieder van u zij door de voorbeelden, die hem in deze leerrede zijn voorgehouden, gewaarschuwd, dat hij zich niet daarin vergenoege, dat hij toch Christus ziet, het schijnsel van dit Licht heeft, maar hij gevoele zich, wegens de aangeboren duisternis, door welke hij in zichzelf duisternis is, opgewekt, om daarnaar te jagen (Filipp. 3: 8 14), dat hij Christus gegrepen hebbe, voorzover hij door Christus Jezus gegrepen is.

AMEN.

140. Johannes 1:6-13

Gehouden te Elberfeld op 27 Januari 1850, des voormiddags. Gezongen: Lied 254: 1 3; Lied 77: 4. (Zie Naschrift, blz. 280 en 278) Psalm 22:12. Des avonds gezongen: Psalm 24:2 - 4; Psalm 111:5.

Mijn Geliefden!

In de voorafgaande leerrede hebt u het doel, waarmee Johannes deze woorden schreef, vernomen, ik bedoel de woorden: *"En het Licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft Het niet begrepen."*

Onze uitleg was nog een nader antwoord op de gewichtige vraag: "Hoe onderscheid ik waarheid van dwaling?"

Uit elk woord van de Evangelist vernemen wij de roepstem: Tot Christus heen en in Hem gebleven, gebleven in Hem, het eeuwige Woord des eeuwige Vaders! Moeten wij ons in de duisternis begeven, ons bij de duisternis voegen, omdat het Licht, Christus, daarin schijnt, omdat de duisternis het schijnsel van het Licht heeft en daarom van dit Licht kan spreken, dan zal het met ons gaan, zoals het met de duisternis altoos gegaan is: zij is tot het Licht niet gekomen, al kwam ook het Licht tot haar. Alle vlees is duisternis, het voegt zich daarom graag bij de duisternis, en waar het, daarin zijnde, van het Licht verneemt, verontschuldigt het de duisternis, meent, dat het toch daarin wat Christus ziet en hoort. Maar al is het ook, dat de duisternis het schijnsel van het Licht gezien heeft, en derhalve van dit Licht spreken kan, moet ik mij daarom bij haar voegen? Zo zou ik evenmin tot het Licht komen, als zij tot het Licht komt. Moet ik, omdat de zon in de donkere woningen schijnt, haar in deze woningen zoeken? moet ik niet, om de zon te genieten, in het licht der zon, moet ik niet in de vrije lucht blijven? Het gaat met de duisternis zoals met de bewoners van de huizen; als de zon helder schijnt, dan maken zij de luiken toe, opdat de zon hun schone meubelen niet bederve. Zo doet de duisternis ook, zij sluit spoedig haar luiken toe, wanneer het Licht maar wat helder in haar schijnt, opdat het Licht haar goddeloze dingen niet als goddeloos bestrafte, niet aan de dag brenge, er niet een eind aan make.

Aan het gedrag van de duisternis, al neemt zij ook veel schone woorden aangaande het Licht in de mond, kan men wel zien en horen, dat zij duisternis en dwaling is. net zo kan men aan het Licht wel zien, dat het Lichten Waarheid is; want al wat openbaar maakt, is licht. Al schijnt ook het Licht in de duisternis, zo heeft toch God het Licht van de duisternis gescheiden, en Hij noemde het licht dag en de duisternis noemde Hij nacht. Daarbij blijft het. De werken der duisternis kunnen de stralen van de Zon der gerechtigheid niet in zich opnemen, kunnen ze niet vasthouden.

Dit is u nog eens gezegd, opdat u in het Woord blijft, in het Woord, Hetwelk in den beginne was, in Christus, de Zon van uw gerechtigheid, en opdat gij u niet voegt bij de duisternis, voorgevende, dat de duisternis toch ook van Christus, het Licht, spreekt; want zij zal, al spreekt zij er van, nooit een licht in de Heere worden; want zij wil van haar werken niet afstaan, al klaagt zij ook daarover, dat haar werken haar een last en een plaag zijn.

Heden dan zullen wij op onze zesde vraag antwoorden: *"Waar ligt de macht en de bevoegdheid, dat ik geloven mag, een kind Gods te zijn?"*

Onze Evangelist antwoordt daarop het volgende in onze

Tekst: JOHANNES 1: 6-13.

Er was een mens, van God gezonden, wiens naam was Johannes. Deze kwam tot een getuigenis, om van het Licht te getuigen, opdat zij allen door hem geloven zouden. Hij was het Licht niet, maar was gezonden, opdat hij van het Licht getuigen zou. Dit was het waarachtige Licht Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld. Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt; en de wereld heeft Hem niet gekend. Hij is gekomen tot het Zijne. En de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar zo velen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven; welke niet uit den bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn."

1.

Het antwoord van het Evangelie op onze vraag is zeer bepaald. Wil iemand weten, waar de macht en de bevoegdheid ligt, opdat hij geloven mag, een kind Gods te zijn, dan moet hij iemand hebben, die hem de grond aanwijst, opdat hij niet verleid worde, een leidsman, die van Godswege daar staat, die van God gezonden is, opdat hij hem de grond aanwijze, die ook gezag heeft om te zeggen: "Steun op deze grond!" Zo'n leidsman moet echter een mens zijn, die het zelf ervaren heeft, dat deze grond stand houdt.

De Evangelist noemt ons zo'n mens; *het is Johannes, de Doper*. "Er werd een mens" zegt hij, letterlijk vertaald, daar staande als "een van God gezondene, zijn naam: Johannes." Waarom toont de Evangelist ons deze Johannes als onze leidsman? Er was voor de toenmalige tijd geen, die groter, beter en meer erkend was, dan hij, en ook voor ons is er geen, die meer getrouw is. Toen was overal nog wel godsdienstzin en ijver. Allen wilden de macht en de bevoegdheid hebben om kinderen Gods te worden; maar de meesten lieten het Woord varen; de meesten waren met de Geest begonnen en eindigden nu met het vlees; de meesten liepen die leidslieden na, door welke zij van de genade des Woords afgeleid werden. Al hadden dan de Apostelen des Heeren bij de meesten niet meer veel gezag, zo gold toch Johannes de Doper bij hen alles; deze man was voor allen een grote heilige.

"Johannes", zeiden de Joden, "deed wel geen teken, maar alles, wat Johannes van deze (Jezus) zeide, was waar." (Joh. 10:41) "Gijlieden", zo zeide onze Heere tot de Joden, "hebt tot Johannes gezonden, en hij heeft der Waarheid getuigenis gegeven. Doch Ik neem geen getuigenis van een mens." Dat is, Ik heb zulke getuigenis van Johannes voor Mezelf niet nodig; Maar dit zeg Ik, opdat gijlieden zoudt behouden worden. Hij was een brandende en Achtende kaars, en u hebt ulieden voor een korte tijd in zijn licht willen verheugen." (Joh. 5:33 - 35)

Daarom begint de Evangelist alhier met Johannes de Doper, zoals dat ook de overige Evangelisten doen. Hij schrijft echter niet: "Er was een mens", maar: "Er werd een mens." Het Woord was in de beginne, voor alle geschapene dingen. De mens werd. "Een mens", zo schrijft hij, opdat men toch zou begrijpen, dat God Zich van de zwakke, zondige mens bedient voor zwakke, zondige mensen, en dat de leidslieden, die God geeft, geen onfeilbare pausen zijn, noch geschilderde heiligen; maar wat Johannes betreft, dat deze optreedt als van God gezonden en daarom alle geloof verdient. Zijn naam luidt dan ook Johannes, dat is, *de Heere is genadig*. Zo heeft hij

dan geen evangelie gebracht van werken, die uit menselijke krachten voor of na de genade zouden moeten geschieden, maar hij heeft de genade van Christus verkondigd.

2.

Wij hebben dus een leidsman nodig, die ons de grond aanwijst, waar de macht en de bevoegdheid ligt, dat wij geloven mogen kinderen Gods te zijn. Daarbij zal het blijven: "Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen, die vrede verkondigen, dergenen, die het goede verkondigen"; en: "Zo is dan het geloof uit het gehoor." (Rom. 10:15, 17) "Geliefden", schrijft echter onze Evangelist in zijn eerste Zendbrief (Hoofdstuk 4: 1), "gelooft niet een iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn; want veel valse profeten zijn uitgegaan in de wereld." Hier hebben wij een Profeet en wegwijzer, welke God Zelf door Zijnen Profeet Maleachi "Zijnen engel" genoemd heeft, en op welke Hij heeft heengewezen als op de Profeet Elias, die voor het Aangezicht des Heeren de weg bereiden zou, die de harten der vaders tot de kinderen bekeren zou en de ongehoorzamen tot de voorzichtigheid der rechtvaardigen. Welk een mens was wel deze, dat God dreigde, de aarde met de ban te zullen slaan, indien men hem niet geloofde? (Mal. 4) Het vlees zoekt het zo graag in het uitwendige. Welaan, beziet deze mens van alle kanten. Was er ooit een beter heilige? Hij woonde in de woestijn; hij had zijn kleding van kemelshaar en een lederen gordel om zijn lendenen, en zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honig. Hij leerde Zijn discipelen vasten en bidden, en aldus donderde zijn stem in de geheime vertrekken van een overspelige koning: "*Het is u niet geoorloofd, uws broeders vrouw te hebben.*"

3.

Heeft deze Profeet zichzelf verheerlijkt, zichzelf gezocht, gelijk de valse profeten en de valse apostelen doen, die niet bewijzen kunnen, van God gezonden te zijn? Heeft hij op enigerlei wijze gezegd: *Ik ben het?*

Deze kwam tot een getuigenis, schrijft de Evangelist, *om van het Licht te getuigen, opdat zij allen door hem geloven zouden. Hij was het Licht niet, maar was gezonden, opdat hij van het Licht getuigen zou.* Johannes was geen heilige, zoals later Antonius, die, nadat hij in de woestijn met eigenwillige godsdienstigheid de wereld had bedrogen, aan het einde van zijn leven gekomen zijnde, een eenvoudig handwerker naar de weg der zaligheid vragen moest. Deze Doper heeft niet van zich getuigd; hij wilde niet eens een Profeet zijn, niet "Elias" genoemd worden.

Hij was "de stem eens Roependen in de woestijn", en aldus riep hij: Alles zal spoedig een woestijn worden; die grote en die vreeslijke dag des Heeren is er, bekeert u! Dat niemand in zijn hart denke: ik ben een kind van Abraham, daarom ben ik een kind Gods. God kan zelfs uit deze stenen aan Abraham kinderen verwekken. Johannes is niets in eigen ogen, en omdat hij niets is, roept hij de eigenwillige godsdienstige mensen toe: "Gij adderengebroudsel, wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomenden toorn? Brengt vruchten voort, der bekering waardig! en ook is alreeds de bijl aan de wortel der bomen gelegd; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen." (Matth. 4:7 10)

Aldus heeft hij alle aanmatiging, rechtvaardigheid en trotsheid van het vlees neergehaald en vertreden, en heeft alleen getuigd van het Licht, van Christus, het Woord. Van Hem riep en getuigde hij: "Deze is het; Deze is de Heere, Die tot Zijn tempel zal komen. Deze is het, voor Wiens Aangezicht ik ga. Die na mij komt, Die voor mij was, Die uit de hemel, Die boven allen is! Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegdraagt." En wederom sprak hij: "Zie het Lam Gods." Dit getuigde hij;

want God had hem daartoe gezonden, opdat allen door hem zouden geloven, niet, opdat zij hém zouden blijven aanhangen, maar opdat zij door zijn getuigenis zouden opstaan, om de toorn Gods te ontvlieden, en de vergeving hunner zonden en het recht op het eeuwige leven bij dit Lam zouden zoeken. Hij was het Licht niet. Dit heeft hij genoegzaam betuigd. "Ik doop met water; maar Hij staat midden onder ulieden, die u niet kent. Dezelve is het, Die na mij komt, Welke voor mij geworden is, wie ik niet waardig ben, dat ik Zijnen schoenriem zou ontbinden." (Joh. 1:26 27) zo sprak hij, opdat zij allen hem slechts voor de wegbereider zouden houden, die alleen gekomen was, om van het Licht te getuigen, opdat een ieder zou opstaan, om tot het Licht te gaan.

Onze Evangelist wil dus zeggen: *In het Woord, in Christus, gebleven!* Bij Hem ligt de macht, om een kind Gods te worden! Hij geeft deze macht aan hen, die geloven. Dit geloof komt van God, en niet van de mensen. Het komt evenwel door het gehoor van de prediking; de prediking geschiedt door een mens; maar deze mens moet ook van God komen. De rechte prediker is echter niet zelf het Licht, hij wijst de mensen van zich af en drijft hen tot Christus heen. Daarom wacht u voor dezulken, die u van Christus, van het Woord, aftrekken en zichzelf voor het Licht uitgeven. Ook mag men niet aan hetgeen gehoord wordt, blijven hangen, alsof het daarin ware, maar de getuigenis werd gegeven, opdat zij de mens van alle dingen af en tot Christus heendrijve, en opdat men, als men Christus gehoord heeft, hierbij blijve, in het Woord blijve, Hetwelk van den beginne was. Gelijk dan ook onze Evangelist in zijn Brief schrijft: " Doch u hebt de zalving van de Heilige, ... En gij hebt niet nodig, dat iemand u lere." (1 Joh. 2: 20, 27)

4.

Men zocht destijds allerlei wegwijzers of leidslieden, zoals men die heden ten dage nog zoekt. Men begon spoedig de Apostelen des Heeren gering te achten, en zodanige apostelen na te volgen, die de mensen allerlei licht voortoverden; maar wee de armen zielen, wanneer het enige Licht, Hetwelk tot in de troon Gods de weg verlicht, haar ontnomen wordt! De Evangelist heeft een getrouwe leidsman genoemd, die door God beloofd en door God gezonden was. Deze heeft bekering gepredikt, heeft het geloof gepredikt, de genade gepredikt. Hij heeft van Godswege van het Woord, van Christus, getuigd: "Zie het Lam Gods!" Gehoorzaamt dan aan deze wegwijzer of leidsman, die door God u gezonden is, en verwerpt alle anderen! Bij de wegwijzer, de leidsman kunnen wij echter niet blijven staan. Wij moeten tot het Lam komen, opdat wij daarop onze zonden leggen, opdat dit Lam die wegdrage, gelijk de leidsman gezegd heeft.

Wat doen wij met al het andere licht? Dit, het Woord, Christus is het waarachtige Licht. Niet zodra zijn wij tot dit Lam gekomen, of wij bevinden, dat het Lam geheel en al Licht is, een ander Licht, dan alle lichten, die door het vlees, door de begeerte en door het verstand zijn aangestoken. Dit is een Licht, dat ons onze verlorenheid en verdorvenheid in waarheid doet zien als algehele verlorenheid en verdorvenheid. Dit is een Licht, dat de weg tot God verlicht, waardoor wij de genoegdoening en verzoening, onze rechtvaardigmaking, heiligmaking en volkomen verlossing in Hem aanschouwen. Hier is geen spraak van een licht, dat voor de een mens anders dan voor de anderen ware, of dat wij genoodzaakt waren, om van de een tot de anderen te gaan, om te zien, wie ons het meest zou kunnen verlichten of een steeds helderder licht zou kunnen ontsteken.

Dit is het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht. Hier zijn niet onderscheiden wegen, zodat de een met dit, de ander met dat licht in de hemel zou kunnen komen; nee, dit

Licht verlicht alle mensen, een iegelijk mens. Ieder mens, die niet van de duivel maar van God verlicht wordt, wordt door dit Licht verlicht. En wat doen wij met al het licht, hetwelk God niet beloofd heeft? God heeft slechts een Licht beloofd, dit is het Woord, Christus; zoals geschreven is: "Het volk, dat in duisternis zat, heelt een groot Licht gezien" (Matth. 4:16) en wederom: "Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt" (Jesaja 60: 1); en wederom: "Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan." (Mal. 4: 2) Daarom schrijft de Apostel: "Dit was het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld", dat is, welk Licht in de wereld komen zou. Zoals ook Martha betuigt (Joh. 11: 27): "Ik heb geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zoon van God, Die in de wereld komen zou."

5.

Vragen wij dus: *"waar ligt de macht en de bevoegdheid, opdat men mag geloven een kind Gods te zijn?"*

Dan zal het ons kwalijk gaan, als wij ons laten verleiden, om op een denkbeeldige macht te vertrouwen, en niet letten op deze woorden van de door God gezonden leidsman: "Zie het Lam Gods", of niet acht geven op de woorden van de Apostel des Heeren: "Dit was het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld." Hoe kwalijk het ons zal gaan, indien wij ergens elders de bevoegdheid tot en het recht op de zaligheid zoeken, indien wij het bij het vlees zoeken, dat spreekt de Evangelist zeer duidelijk uit, als hij schrijft: "Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt, en de wereld heeft Hem niet gekend. Hij is gekomen tot het Zijne (tot Zijn erfdeel), en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen."

Net zo betuigt de Apostel Paulus: "Overmits de Joden een teken begeren, en de Grieken wijsheid zoeken." (1 Kor. 1: 22)

Zolang als de wereld bestaat, was Christus in de wereld; weliswaar niet lichamenlijk, maar *met Zijn Geest, Zijn genade en majesteit*. Ik heb dit in mijn laatste leerrede u aangetoond. Men zou Hem aan de schepselen hebben kunnen waarnemen, als men daarop had willen acht geven. Men had kunnen weten, dat Hij van ouds de Schepper, de Drager en Verzoener der wereld is. Men had Hem als de zodanige aan alle plaatsen kunnen vinden. Het zou voor mij een lichte zaak zijn, om van alle volkeren der oudheid te bewijzen, dat zij Hem gemakkelijk hadden kunnen grijpen, maar zij hebben het niet gewild, omdat zij aan de dienst der zonde de voorkeur gaven. Daarom zijn zij ijdel geworden in hun overleggingen. De zeer wijze volken der oudheid hebben al zijn goedheid voor niets geacht; zij hebben Hem niet gekend, omdat zij Hem niet liefhadden. En och, dat het nu beter gesteld ware!

Christus is nog in de wereld, ook in de zogenaamde "Christelijke" wereld, maar hoe heeft men zich daar van den beginne af aan gedragen? Was het 't waarachtige Licht, het Woord, Christus, waardoor men zich liet bestralen, of was het de filosofie, de wijsbegeerte? Socrates, Pythagoras, Plato, Aristoteles, Kant, Hegel, Schleiermacher, Schelling, dat zijn de lichten, waardoor de wereld zich tot kinderen Gods wil vormen! En al schrijft zij ook een Commentaar, een uitleg voor de woorden: "Christus is de Kracht (Macht) Gods en de Wijsheid Gods, want het dwaze Gods is wijzer dan de mensen, en het zwakke Gods is sterker dan de mensen" (1 Kor. 1: 24, 25), zo kent zij toch Christus niet, al noemt zij ook Zijn Naam. Niettemin zoekt het vlees verlicht te worden door zulke dwaal- en nachtluchten der filosofie en men maakt de Zon der gerechtigheid tot een laag en ondergeschikt licht, waaraan de min-ontwikkelde geloven mag!

Dat moet men echter niet doen, wil de Evangelist zeggen, maar men moet bij het waarachtige Licht blijven, en bij dit Licht alles, alles zoeken. Velen evenwel willen het niet in de wereld zoeken, maar bij het uitverkoren volk Gods. Zo zoekt men het Licht wederom in de huizen en niet in de vrije lucht! Niet allen zijn echter Gods volk, al heten zij ook "van God" te zijn en "van Christus." Hij is gekomen tot het Zijne, tot Zijn erfdeel; en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. De bouwlieden hebben van ouds de Hoeksteen verworpen en zich een steen verkozen, welke zij zelf met hun handen hebben toebedeid. Hier staat de geschiedenis van het godsdienstige vrome vlees, als het door God verworpen is, omdat het Christus, de waarachtige God en het eeuwige Leven, verworpen heeft. Wij kunnen dezelve ook lezen in de gelijkenis, die de Heere Jezus gesproken heeft van de wijngaard, zoals Mattheüs ze heeft opgetekend (Hoofdstuk 21:28-44): "Een mens had twee zonen, en gaande tot de eerste zeide hij: Zoon, ga heen, werk heden in Mijn wijngaard. Doch hij antwoordde en zeide: Ik wil niet; en daarna berouw hebbende ging hij heen. En gaande tot de tweede zeide hij desgelijks, en deze antwoordde en zeide: Ik ga, heer; en hij ging niet. Wie van deze twee heeft de wil des vaders gedaan? Hij zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in het Koninkrijk Gods. Want Johannes is tot u gekomen in de weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en hoeren hebben hem geloofd; doch gij, zulks ziende, hebt daarna geen berouw gehad, om hem te geloven.

Hoort een andere gelijkenis: Er was een heer des huizes die een wijngaard plantte, en zette een tuin daarom, en groef een wijnpersbak daarin, en bouwde een toren, en verhuurde die de landlieden, en reisde buitenslands. Toen nu de tijd der vruchten genaakte, zond hij zijn dienstknechten tot de landlieden om zijn vruchten te ontvangen. En de landlieden, nemende zijn dienstknechten, hebben de énen geslagen, en de anderen gedood, en de derde gestenigd. Wederom zond hij andere dienstknechten, meer in getal dan de eerste; en zij deden hun desgelijks. En ten laatste zond hij tot hen zijn Zoon, zeggende: Zij zullen Mijn zoon ontzien. Maar de landlieden, de zoon ziende, zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem doden en zijn erfenis aan ons behouden. En hem nemende, wierpen zij hem uit buiten de wijngaard, en doodden hem. Wanneer dan de heer des wijngaards komen zal, wat zal hij die landlieden doen? Zij zeiden tot hem: Hij zal de kwaden een kwaden dood aandoen, en zal de wijngaard aan andere landlieden verhuren, die hem de vruchten op haar tijden zullen geven. Jezus zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen in de Schriften: De Steen, die de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks; van de Heere is dit geschied en het is wonderlijk in onze ogen? Daarom zeg Ik ulieden, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden en aan een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt. En wie op deze Steen valt, die zal verpletterd worden; en op wie hij valt, die zal hij vermorzelen."

O hoe gelukzalig is de ziel, die de dierbare wenken behartigt, welke dit Evangelie in weinige woorden geeft! Waar wilt u heengaan, om zalig te worden? Waarheen, om de macht te bezitten een kind Gods te worden? "Er werd een mens, zijn naam is: de Heere is genadig; deze werd door God gezonden." Waarheen wijst hij ons? Zo roept hij: "Zie het Lam Gods!" Moet u het nu verder nog in de wijsheid der wereld of in de Joodse vroomheid, dus: bij het vlees, zoeken? Het Lam is ons Licht, het Lam geeft de macht, om een kind Gods te worden.

Aldus schrijft de Evangelist: "Maar zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven, kinderen Gods te worden, namelijk, die in Zijn Naam geloven."

U vraagt: waar ligt de macht, dat ik geloven mag een kind Gods te zijn? Welnu, hoor een woord! Zie, waar de macht ligt, waardoor u een kind Gods wordt. Christus, het Woord, geeft u de macht. Heeft Hij u deze macht gegeven, zo zal Hij door Zijn Heilige Geest het u ook wel verzegelen, dat u geloven moogt een kind Gods te zijn. Maar hoor wederom een woord! Zij, aan wie Johannes dit Evangelie schreef, zullen wel moeite gedaan hebben, om kinderen Gods te worden, maar zij waren in gevaar, om het te zoeken bij verkeerde leidlieden, en bij lichten, die naast het ware Licht staan, zij waren dus in gevaar, om het van nieuws af te zoeken in de werken van het "doe dat!" Op zulke wegen verkrijgt men echter nooit de macht om een kind Gods te worden. En al zij het ook, dat men zichzelf wijsmaakt, een zodanige te zijn, gelijk dan zo velen in dit dal en in deze stad doen, zo gevoelt men toch wel, dat men daartoe geen macht heeft ontvangen. Het Woord, Christus, als het Licht en de Wijsheid des Vaders, geeft daartoe alleen de macht. Wilt u deze macht hebben, zo moet u eerst Christus hebben.

Maar het hebben van Christus is nog onderscheiden. De duisternis heeft Christus gehad, de wereld heeft Christus gehad, het uitverkorene volk heeft Christus gehad, maar de duisternis, de wereld en het uitverkorene volk hebben bewezen, hoe ellendig, hoe van God afgedwaald en vervreemd alle vlees is, dat het Christus kan hebben en nochtans verloren gaan. Om Christus te hebben, Hem zo te hebben, dat u door Hem zalig wordt, moet u eerst zonden hebben, moet u eerst radeloos zijn en uzelf reddeloos verloren gevoelen, zodat u geen licht meer hebt, en geen weg meer weet, en geen middel meer ziet, om van uw zonde, schuld en straf bevrijd te worden. Daar heeft dan de filosofie uitgediend en ook de vroomheid van het vlees; dan kunt u het in uw eigen vlees en in zijn rechtvaardigheid evenmin als bij enig ander vlees vinden; daar opent u echter de Heilige Geest ogen en oren, dat u de stem van de Roepende in de woestijn wel verneemt: "Zie het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegdraagt." God Zelf is het, Die u de ogen des geestes opent, dat u het Lam ziet, én Hij schenkt u dat Lam. Zo neemt u Christus aan, u ontvangt Hem van God Zelfen als uw gerechtigheid, heiligmaking en verlossing, als de Zoon van God, als het eeuwige Woord en het enige Kind des Vaders. En omdat Hij als zodanig u van de Vader geschonken is, zo geeft Hij u de macht door Zijn Heilige Geest, dat u geloven moogt, om Zijmentwil een kind Gods te zijn; want Hij ziet, vat God in u gewerkt heeft, namelijk, dat u uw eigen naam verworpen hebt, en van geen anderen naam onder de hemel meer weten wilt, dan van de naam Jezus Christus, en dat u op deze Naam voor tijd en eeuwigheid uw vertrouwen gesteld hebt.

7.

Daar is ons dan echter de gehele zaak van onze zaligheid uit de handen genomen, zult u denken.

Ja, zo is het ook. Wie het echter begrijpt, gevoelt de macht, die hem gegeven is, dat hij tot de Heere mag zeggen: "O Heere, zekerlijk, ik ben Uw knecht, Gij hebt mijn banden losgemaakt." Hij gevoelt de macht, dat hij "Abba, Vader!" roepen mag. Hij gevoelt de macht, waarin hij vrede heeft bij God en reeds hierbeneden zalig is, al is het ook in hoop. God echter zal soeverein, vrijmachtig blijven, en wie Zijn Christus, het Lam, Dat Hij gegeven heeft, niet geheel en al voor zijn Zaligmaker, voor zijn Licht, voor zijn Wijsheid, voor Zijn gerechtigheid houden wil.

En wie dat Lam niet navolgen wil, waar Het ook heengaat, moet toezien, waar hij blijft. God heeft de ganse zaligheid van een arme zondaar in Zijn Christus, in het Woord, vastgesteld, en wie van dit Woord der genade een haarbreed afwijkt, moet het wél weten, dat de macht, om een kind Gods te zijn, niet in zijn hand ligt. Hoe weinig alle aanmatiging, hoe weinig het doen, het lopen, het willen hier baat, betuigt onze Evangelist, als hij schrijft: *Welke niet uit den bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn.*

Daar vernemen wij, wie degene zijn, die God aan Zijn Zoon schenkt, en aan wie de Zoon de macht geeft, om kinderen Gods te worden. Daar vernemen wij echter ook, wie degene zijn, aan wie God Zijn Zoon niet geeft, al kennen zij Hem ook bij Name; en wie degene zijn, aan wie de Zoon de macht niet geeft, om kinderen Gods te worden. Al is men ook een kind Abrahams of een Christen; al zoekt men ook zichzelf, terwijl men naar het vlees wandelt, te verzekeren, een kind Gods te zijn, al meent men ook met zijnen vrije wil dat te kunnen geloven, zo heeft men daarom Christus nog niet als van God geschonken, heeft ook niet van Christus de macht bekomen, om een kind Gods te worden. Hier baat geen menselijke wil, hier baten ook volstrekt geen vleselijke voorrechten, geen werken, geen krachten; dat hangt alleen af van een ontfermenden God.

Wie uit God geboren is, die wordt tot de Zoon getrokken; en wie zo tot de Zoon getrokken wordt, die werpt Hij geenszins uit, maar geeft hem de macht, om een kind Gods te worden; want zo'n ellendige vertrouwt op de naam van deze Zoon, en op niets anders meer.

Wie nu vanwege hetgeen hij hier hoort, niet in waarheid aan zichzelf vertwijfelt, die zal nog eenmaal moeten vertwijfelen, omdat hij niet tot de ontfermenden God gaat, omdat hij niet door de deur ingaat, welke de Doper aldus aanwijst: "Zie het Lam Gods!" Immers hij, die kracht en wil en werken heeft, kan geen smaak vinden in ontferming.

Wie daarentegen vanwege hetgeen hij hier hoort, in waarheid aan zichzelf vertwijfelt, en vraagt: "Waar moet ik het dan nu zoeken?" die antwoord ik: "Bij de ontfermenden God."

Dit wete een ieder van u: *Wie niet uit God geboren is, die is tot nu toe verloren.*

Dat alles heb ik echter gepredikt, en dat alles betuigt de Evangelist, opdat wij zouden leren afstand te doen van onszelf, van alle eigen wijsheid, rechtvaardigheid, kracht, voorrecht, wil, en opdat wij het geenszins meer zoeken bij het vlees, welke naam het ook moge dragen; maar veelmeer, opdat wij leren God te vrezen, Zijn vrijmacht te erkennen, en Christus lief te hebben als het eeuwige Woord en de Wijsheid des Vaders, en als ons enige en waarachtige Licht en Leven, onze Gerechtigheid, Heiligheid en Verlossing.

Wie nog met de een voet in de wereld staat, die moge zich wel het geloof opdringen, dat hij een kind Gods is, hij zal echter nooit de macht daartoe ontvangen hebben, hetgeen zal blijken, zodra het er op aan komt, wanneer dit zijn geloof op de proef gesteld wordt. Wie zegt: "Ik ben dus geen kind Gods" en het daarbij laat blijven, die zal zien, in welke hij gestoken heeft.

Wie echter arm en blind en ellendig is, die heeft rust noch duur, tot hij uit God geboren is en van Christus de macht heeft ontvangen, om een kind Gods te zijn; die houdt niet op, om ontferming te roepen, totdat hij door de Geest der genade verzegeld is. Hij, Die het gebed om ontferming geeft, geeft ook de verhoring. Het is juist het

bewijs, dat men uit God geboren is: dat men zonder het Woord, Christus, vanwege zijn ellendigheid nergens weet te blijven.

Al wie niet uit God geboren is, kan het hier en daar vinden; wie daarentegen uit God geboren is, al zou hij ook, als een verloren schaap ronddolend, hier of daar weide zoeken, hem wordt toch zijn nood meer en meer ontdekt, en dan is het gedaan met al de wandel naar het vlees. De Naam Desgenen, Die hem de macht heeft gegeven, om een kind Gods te zijn, blijft ten laatste zijn enige Grond en zijn enig Licht. Hij moet in het Woord blijven, want hij is uit God geboren.

Welgelukzalig de mens, die deze dingen verstaat!

AMEN.

141. Johannes 1:14

Gehouden te Elberfeld op 3 Februari 1850, des voormiddags. Gezongen: Lied 82:1 en 2; Lied 81:8; Lied 82:3. (Zie Naschrift, blz. 281 en 284.

"Op welke grond kan ik verwachten, dat ik met het geloof niet bedrogen zal uitkomen?"

Aldus luidt de 7^e vraag, wier beantwoording wij ons tot taak stelden. Zij is een levensvraag, mijn Geliefden! Ach, velen bekommeren er zich in 't geheel niet om, of zij al dan niet met hun geloof bedrogen zullen uitkomen! Terwijl zij wandelen in de raad der goddelozen, staan op de weg der zondaren en zitten in het gestoelte der spotters, denken zij bij al hun spreken van genade er in 't geheel niet aan, dat, wie een vriend der wereld wil zijn, een vijand van God gesteld wordt (Jac. 4: 4), en dat zeker de verdoemenis hen zal treffen, die naar het vlees wandelen.

Daarentegen zijn er, die geen rust hebben, totdat zij op de grond staan, die zij als zeker kennen, om met het geloof niet bedrogen uit te komen. Aan de bekommerde moet de goede grond van alle zijden getoond worden, opdat hij daarop nederzinke, in de Heilige Geest ten volle overtuigd zijnde: "Deze grond zal bestaan in der eeuwigheid." "Op deze grond kom ik niet bedrogen uit." Aan dekenen, die in de genade niet menen te staan, maar die er wezenlijk in staan, zal het als het ware een frisse dronk zijn uit de levende Fontein, als zij tot hun gedurige bevestiging vernemen, waar de grond ligt, waarop wij bouwen; en ook de weerspannigen zullen de barmhartige stem van het Evangelie vernemen, opdat zij weten, op welk ijs zij zich gewaagd hebben, waar zij met de wereld mededoen, opdat zij misschien terugkeren mochten tot de enige verborgenheid der Godzaligheid, die aldus luidt: "God is geopenbaard in het vlees."

Op de vraag dus: *waar de grond ligt, dat wij met het geloof niet bedrogen uitkomen?* hebben wij van de Apostel onzes Heeren het antwoord in de volgende woorden van onze

Tekst: JOHANNES 1:14.

"En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid, als des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid."

De woorden van onze tekst zijn ons allen van onze jeugd af bekend; in dezelve is waarlijk een bron van troost, die onuitputtelijk is, om ons van onze zaligheid te verzekeren en ons geloof te bevestigen. Wij bieden de dorstigen er iets van aan, opdat zij bij deze bron vertoeven en haar wateren drinken, hun dorst geleest worde, en zij gezond worden.

Het zijn woorden voor hen, die uit God geboren zijn. Hun geboorte is een werk der Almacht, evenals dat der gehele schepping. Alles was bij hen woest en ledig; duisternis was op de afgrond hunner ziel; maar de Geest van God zweefde op de wateren.

De zondaar werd gegrepen en uit zijn niets te voorschijn geroepen, om van nu af aan iets te zijn tot prijs en tot lof der genade. De schepping was uit God door het Woord; zij werd tot stand gebracht door de Heilige Geest, en in de geboorte uit God werd door

God het Woord, Christus, in hem geblazen; de wedergeborene had het Woord, Christus, ontvangen; hij ontving het, nam het Woord in zich op; toen gaf hem dat Woord de macht, om als een arm zondaar tot de hoge God met alle vrijmoedigheid toe te treden, evenals een kind tot Zijn Vader, en om tot Hem "*Abba*" te zeggen. Deze vrijmoedigheid ontleende de wedergeborene aan het vertrouwen op de Naam van de Eniggeboren Zoon, van het Woord, van Christus. Wat uit God is, gaat tot God, zonder een anderen grond te hebben dan het geloof in eeuwige, vrije ontferming.

Tussen het "uit God geboren zijn" en het "in de eeuwige heerlijkheid opgenomen zijn" ligt een weg, waarvan men het einde niet altijd ziet, al kent men dit einde ook; er ligt een weg tussen, waarop men wel eens Jeruzalem in het oog krijgt, waarop men echter altoos zo geleerd wordt, dat men er spoedig weer niets van ziet, veeleer meent, dat het verkeerd gaat, dat men zo nooit in 's Vaders Huis zal komen.

Dikwijls wordt het dengene, die uit God geboren is, bang, dat hij op het laatst met het geloof bedrogen zal uitkomen; daarbij is dus de levensvraag, of de grond, waarop men staat en gaat, van God is of van Belial.

"Ik kom met het geloof niet bedrogen uit, als ik in overeenstemming met Gods Wet ben, als ik rechtvaardig voor God ben", dat weet een iegelijk; en de hoop des levens en des aanschouwens wordt wel wakker, als ik het goede geweten in de Heilige Geest heb, dat ik te midden van mijn doen Mijn Heere en Zaligmaker uit de hemel met blijdschap verwachten mag. Het is mij daarom te doen, dat ik op elk ogenblik voor God overeenkomstig zijn Wet bevonden zij, en dat ik op mijn weg de vrucht der gerechtigheid gebracht en weggedragen hebbe. nu heb ik geen andere grond dan het Woord, Christus.

Waar ligt deze grond? Zal ik daarmee uitkomen?

Op deze vraag: "*Waarom meent u, dat u met het Woord niet zou kunnen uitkomen*", antwoord ik:

1. Ik ben vlees, ik draag vlees en bloed met mij om, en ik ben door de woorden verschrikt: "Vervloekt is een ieder, die niet gebleven is in alle woorden der Wet, dat hij ze gedaan hebbe; en al het volk zal zeggen: Amen." (Deuteron. 27:28 naar de Grondtekst)
2. Ik gevoel mij zo eenzaam, zo verlaten op de weg.
3. Ik zie niets.
4. Ik ben dikwijls zo bevreesd, dat God op mij vertoornd is.
5. Ik gevoel mij meestal zo ontbloot van genade, en ben zo trouwloos; daar moet ik denken: zal ik wel aan het einde genade bij God vinden? Of is het niet alles enkel bedrog en verbeelding?

1.

Hier moet ons het Evangelie helpen! U zegt: *Ik draag vlees en bloed met mij om. u bent dus bevreesd, dat het u. vanwege uw vlees en bloed, met het Woord, Christus, niet gelukken zal, dat op het laatst de vloek der Wet, de verdoemenis u toch nog treffen zal.*

Ik zeg: het zal u met het Woord alleen gelukken; het zal u gelukken, als u in het Woord volhardt. Het Woord zelf zal het in u volbrengen, vlees en bloed zal daartegen niets vermogen. Blijf in het Woord en geef uw vlees en bloed aan het Woord over. Hoe dat? Aldus betuigt het Evangelie: "En het Woord is vlees geworden." Het Woord, het eeuwige Woord des Vaders, door Hetwelk alle dingen gemaakt zijn, door Hetwelk

ook u herschepen, wedergeboren zijt, het Woord, Hetwelk God was, heeft, toen de tijd vervuld was, uw vlees en bloed aangenomen, gelijk het heet in LUTHERS lied:

*Met ons ellendig vlees en bloed
Bekleedt Zich hier het eeuwig Goed.*

Het veranderde Zich niet in vlees; Het bleef het Woord, maar Het is vlees geworden, zoals de Apostel Paulus betuigt: "God is geopenbaard in het vlees" (I Tim. 3: 16); wederom: Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood teniet doen zou (naar de grondtekst: teniet gedaan hebbe) dengene, die het geweld des doods had, dat is, de duivel" (Hebr. 2:14). En wederom: "Waarom Hij in alles de broederen moest gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hoge priester zou zijn in de dingen, die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen." (Hebr. 2:17) En wederom: "Want hetgeen der Wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondige vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het (te weten Zijn) vlees, opdat het recht der Wet vervuld zou worden (naar de grondtekst: vervuld zij) in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest." (Rom. 8: 3, 4) Zo heeft Zich dan het Woord ontledigd en de gedaante van een dienstknecht aangenomen. (Fil. 2)

Hij wandelde hier op de aarde rond in vlees en bloed, geheel zoals wij. Heilig, omdat Hij het Woord was, werd Hij, als zodanig een Woord, heilig door de maagd ontvangen, heilig geboren, en kwam toch in de wereld, om alhier te wandelen in de persoon des zondaars. Het Woord kwam voort uit een massa en kwam in een massa van bovenmate zondig vlees. Het Woord werd vlees; Het kwam als vlees onder de Wet, werd zonde en vloek voor ons. Het bleef het Woord, en nochtans was er voor de Wet niets zo zondig, zo ellendig, zo krachteloos, als juist dat Woord; want de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem geworpen of doen aanlopen. (Jesaja 53: 6) Als vlees was Hij in dezelfde verdoemenis, overgegeven in dezelfde dood, in dezelfde krachteloosheid, in dezelfde onbekwaamheid, om de wil van God te doen, als wij; gelijk Hij ook in de dagen Zijns vleses van Zich betuigd heeft: "Ik kan van Mezelf niets doen." (Joh. 5:30) Ja, hoe het Woord, toen Het vlees geworden was, er in- en uitwendig uitzag, is ons ten volle geopenbaard aan het slot van het 52ste en in het 53ste hoofdstuk van de Profeet Jesaja.

Weet gij, wat "vlees" hier betekent? "Vlees" betekent hier niet het vergankelijke, dat aan onze beenderen kleeft; "vlees" betekent een mens met lichaam en ziel, die echter in een toestand leeft, waarin hij van God gescheiden, van Hem, zijn Leven, vervreemd is, en waarin hij zich ganselijk onbekwaam heeft gemaakt, om de wil van God te doen, waarom hem dan ook de eeuwige dood wacht. Zulk vlees is voor God vervloekt en heet voor Gods heilige ogen "zonde", en gelijk het verdorven is, kan het ook uit zichzelf niets anders, dan alles verderven, ook het goede, dat hij nog te doen krijgt. Het Woord is *zulk vlees* geworden; denk het u zo zondig, zo ellendig, zo gruwelijk en afschuwelijk voor de Wet, als u wilt, zo zeg ik nochtans met luide stem: Zulk vlees is het Woord geworden. Desniettemin bleef Het hét Woord; nochtans bleef Het hét onschuldige en onbevleete Lam. Wat Het geworden is, werd Het om onzen wil, werd Het in onze plaats, werd Het, omdat de Vader dat zo wilde hebben, tot ons behoud. Dit is echter de zonde van het vlees en de bron van alle zonde: het vlees kan niets meer voor God en wil ook niets meer voor God, wat naar zijn eeuwige Wet zou zijn. Zulk vlees is het Woord geworden, omkleed met al onze zwakheid.

Zo was het Woord, toen Het vlees werd, en niets meer. Het werd als tot stof vermalen, Het was niets meer dan zonde, dan zwakheid en vloek, en Het was nochtans gehouden en verplicht, om de Wet volkomen te vervullen, om in alle woorden der Wet te blijven. En het Woord leeft het volbracht, alhoewel Het niets was, alhoewel Het zonde en vloek was; Het heeft de last van Gods toorn gedragen; Het heeft de eeuwige dood als vlees aan Zich gevoeld; Het heeft de genoegdoening, de verzoening, de eeuwige gerechtigheid aangebracht. Het heeft de wil van God volkomen gedaan. Door welke kracht? Door geen kracht. Het was het Woord, en ofschoon vlees geworden, hield Het vast aan: "Ik ben het Woord; door Mij, het Woord, geschiedt het."

Het *ongeschapen* Woord hield Zich aan het *geschreven* Woord. Zo heeft Het overwonnen. En nu uw vlees en bloed? Zal het, omdat het ganselijk onbekwaam is, ja ook onwillig, om in één enkel woord der geboden Gods te blijven, daarom de oorzaak kunnen zijn, dat u bedrogen uitkomt, dat voor u enkel verdoemenis overblijft? Ja toch, indien u met het vlees te rade gaat! Wandelt door (den) Geest, zo zult u de begeerlijkheden des vleses niet volbrengen. (Gal. 5:16 naar de grondtekst) Verstaat u dat? Dit zijn de begeerlijkheden van het vlees: naast God staande te willen blijven in zijn eigen kracht en in zijn eigen rechtvaardigheid; en dit zijn er de vruchten van, dat men zichzelf en anderen in het verderf stort.

- U hebt het Woord, Christus, blijf daarin! Toen Hij vlees werd, is Hij uw vlees en bloed insgelijks mede deelachtig geweest. Dat is uw eerste troost.
- Zo is Hij dan uw barmhartige en getrouwe Hogepriester geworden, in alle dingen verzocht zijnde, gelijk als wij; in iedere verzoeking van vlees en bloed kan, wil en zal Hij ons te hulp komen. Daar Hij vlees geworden is, zo heeft Hij in Zijn vlees uw vlees meegedragen op het hout, en heeft daaraan het vlees met zijn bewegingen, werken en begeerlijkheden teniet gedaan, en in Zijn dood u van het vlees gerechtvaardigd. Dit is uw tweede troost.
- Omdat Hij vlees geworden is, zo heeft Hij ten spijt van het vlees de Geest der heiliging voor u verworven, en gelijk Hij u van alle zonde gereinigt heeft in het bloed van Zijn kruis, schenkt Hij u genadiglijk deze Geest, opdat u niet vraagt naar hetgeen vlees en bloed er tegen inbrengen, maar vraagt naar het Woord, Hetwelk gezegd heeft: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde", en: "Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen, tot aan de voleinding der wereld." (Matth. 28:18 en 20) Dat is uw derde troost tot verzekering van uw zaligheid.

Daar het Woord "vlees" geworden is, zo heeft dit Woord, ofschoon van Hetzelve betuigd wordt: "In Hetzelve was het Leven", niet gezegd: De Zoon heeft het leven in Zichzelf, maar: "Gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelve, zo heeft Hij ook de Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelf." (Joh. 5:26) verstaat u dit?

2.

"Ik gevoel mij echter zo eenzaam, zo verlaten op de weg, ik moet mijn pad zo alléén bewandelen, en hoe is hier alles om mij heen zo dood, zo vreemd, en hoe dood is het in mezelf! hoe wordt het mij hier dikwijls zo benauwd, hoe drukt de lucht dikwijls zo zwaar op mij, en van Boven ontwaar ik niets, dat mij verlichting geeft! Wie zegt mij, dat ik hier niet bedrogen zal uitkomen?"

Lieve vriend, hebt u het Woord, zoals u Het hebt, dan geeft Het u het antwoord ; of ziet u Zijn voetstappen niet op deze weg? Ging niet uw Koning en uw God, uw Herder en Heiland, de overste Leidsman uwer zaligheid langs dezelfde weg? "Het Woord heeft onder ons gewoond", betuigt het Evangelie. Het Woord, Hetwelk hemel en aarde

gemaakt heeft, was Het niet hier op deze weg met de ogen te zien, met de handen te tasten? Daar ligt Nazareth, waar Hij ontvangen werd; hier ligt Bethleem, hier is de stal, waar Hij geboren werd; daar ligt Kapernaüm en Dekapolis, waar Hij leerde en overal weldeed en degenen, die van de duivel bezeten waren, genas. Ziet u de zee van Tiberias niet, waar Hij de storm bestrafte en aan de zinkenden Petrus de hand reikte? Bezie de berg, waar Hij verheerlijkt werd, de poorten van Jeruzalem, waarin zijn voeten stonden, het badwater Bethesda, het badwater Siloah, de tempel, eindelijk de Olijfberg en Gethsémané; het paleis van Kájafas en het rechthuis van Pilatus, verder de berg der kruisiging, genaamd Golgotha en Zijn graf! Open uw ogen en zie, of er op uw weg een enige mijlpaal is, waar Hij niet leed, waar Hij niet eenzaam en verlaten was, waar Hij geen tranen gestort en veel smeekgebeden geofferd heeft? O welk een troost! Hij was hier, Hij, onze Hoop, onze Ziel, onze Liefde, ons Leven, onze Gerechtigheid, onze Sterkte. Hier op dit eenzame pad ging Hij ons voor en smaakte hier de bittere dood onder allerlei gestalte; Hij ledigde de lijdensbeker tot de laatste druppel.

Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond.

Wie zou in een verpeste lucht, in een der dompigste steegjes van een stad willen wonen, in het midden van in ontbinding verkerende doden, of onder levenden, die allen tezamen aan een besmettelijke ziekte lijden? Wie ook zou onder mensen willen wonen, meer aan de duivelen gelijk, dan aan de engelen, die ook meer de duivelen liefhebben en deze gehoorzaam zijn dan God? Wie zou onder dwazen, ongehoorzamen, dwalenden willen wonen? Wie verkeren onder hen, die de lusten en menigerlei begeerten dienen, en die in boosheid en nijdigheid wandelen en elkander haten? Of wie waren wij, en wie zijn wij? Nochtans is het waar: *Hij heeft onder ons gewoond*, onder ons getabernakeld (naar de grondtekst).

Hij had hier Zijn tent, zoals Abraham, Izak en Jakob en allen, die bekennen, dat zij hier gasten en vreemdelingen zijn. Hij had geen paleis, maar ik denk slechts een ellendig dakkamertje, ja menigmaal had Hij alleen Gods vrije hemel tot dak, zoals Hij gezegd heeft: "de Zoon des mensen heeft niets, waar Hij het hoofd neerlegge." (Matth. 8: 20)

En heeft Hij op deze weg blijdschap gehad? Laat ons de Apostel horen: "Hij; heeft in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen tot Dengenen, Die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roepingen en tranen geofferd." (Hebr. 5: 7) Toen Hij onder ons woonde, woonde Hij toen onder ons als het Woord of als vlees? Gevoelde Hij onze ellende met ons mede, of gevoelde Hij die niet? Was Hij rijk en in heerlijkheid, of was Hij arm en ellendig met ons? Laat ons de Profeet horen: "Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen, een man van smarten en verzocht in ziekte, en een ieder was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem, dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was. Maar Hij is om onze overtredingen verwond; om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden." (Jesaja 53: 2-5)

Zo heeft het Woord onder ons gewoond, toen Het "vlees" was geworden, dat heilig, heilig, heilig Woord. Zo trok Het langs deze weg, welke wij gaan.

Als u klaagt, dat u eenzaam en verlaten zijt, zie dan op dit Woord, op de oversten Leidsman uwer zaligheid, en u gevoelt het: dit is de weg, aan de dood van Mijn Heere gelijkvormig te worden, opdat ik ook deel hebbe aan Zijn opstanding. U gevoelt: dat Woord trekt door Zijn Geest u tot Zich, zodat u loopt, en wég is alle vermoeidheid.

3.

Of klaagt u nog, omdat u niets ziet? U ziet namelijk niets dan het zichtbare, niets dan vlees, en daarvan is niets te verwachten. U ziet niets dan zonde, dan machteloosheid, dan het onmogelijke, het tegendeel van Gods Woord.

Wat doet het ter zake? Moeten wij letten op hetgeen gezien wordt of op hetgeen niet gezien wordt? Hebt u het Woord, zo geloof alleen. Wees niet vervaard, maar houd u aan dat Woord! "Zo gij gelooft, zult gij de heerlijkheid Gods zien", zegt onze Heere. (Joh 11: 40) Heeft dit Woord ook macht? Vermag Het ook iets? Ofschoon Het "vlees" geworden is, ofschoon Het zonde en vloek voor ons is geworden, ofschoon Het Zich van heerlijkheid ten volle ontdaan, Zich geheel ontledigd en vernietigd had, ofschoon Het volstrekt geen gedaante had, en om onzenwil geheel machteloos was, ofschoon de weg voor het Woord door het onmogelijke heenging, zo heeft toch dit Woord juist zo getoond, wat Het in zichzelf is, wat Het kan. "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd", betuigt een Apostel uit naam van alle Apostelen en alle discipelen van dit Woord. Welke heerlijkheid?

Goddelijke heerlijkheid, zoals zij, in het afgetrokkene beschouwd, in de hemel is, kan mij niet vertroosten, maar wel zo'n heerlijkheid, die naar de Geest des levens, naar de eeuwige Wet dat doet en volbrengt wat ik niet kan, wat mij evenwel in Mijn verschrikkelijke nood des lichaams en der ziel ten goede komt; zodat het een heerlijkheid is, die mij beschut en behoedt, die mij geheel en al bedekt, en waarin ik de heerlijkheid heb, die ik voor God derf, opdat zij mijn gerechtigheid en mijn roem voor God zij.

En deze heerlijkheid des Woords hebben wij aanschouwd, dat betuigt de ganse Gemeente. "Morgen, dan zult gij des Heeren heerlijkheid zien", was het woord van Mozes tot Israël (Exodus 16: 7), en zij kwam over Israël, terwijl zij sliepen; op de volgende dag was het vol van "manna" rondom het leger zo was de heerlijkheid van het Woord; juist daarin, dat het Woord "vlees" geworden was, daarin, dat Het zonde en vloek voor ons geworden was, dat Het voor ons van alle macht ontbloot was, juist daarin aanschouwden wij Zijn heerlijkheid.

- Tot Hem, Die als een ander mens was, Die in gedaante als een mens gevonden was, werd gezegd: "Zoon, zij hebben geen wijn", en de Mens Jezus wacht op Zijn ure, en zodra zijn ure gekomen was, ... ziedaar de heerlijkheid van het Woord! "Schept nu!" Zo gebiedt Hij, "en draagt het tot de hofmeester!" En, o almacht van een Man vol bloed en smarten: water is in wijn veranderd, en de arme bruidegom en bruid hebben op eens overvloed (Joh. 2).
- Zoals ook later door zijn dankzegging vijfduizend mensen met vijf broden en twee visjes verzadigd werden, en er nog twaalf volle korven zijn overgebleven. (Joh. 6)
- Vermoeid zijnde van de reis zet Hij Zich neer naast een fontein, en Hem dorst ; maar de fontein is te diep; hulpeloos als Hij is, vraagt Hij een vrouw, die komt om daar te putten: *Geef Mij te drinken!* En o wonder van Zijn heerlijkheid, Hij zegt tot een Hem onbekende vrouw, die Hem, in plaats van een verkwikkende drank, slechts hardheid des harten te proeven geeft, alles wat zij gedaan heeft, opdat zij in

eeuwigheid niet zou dorsten. "Vijf mannen hebt gij gehad, en die u nu hebt, is uw man niet." (Joh. 4)

- Een koninklijke hoveling of ambtenaar heeft een zoon, die doodziek is; de man ziet zo weinig van de macht des Woords, dat hij begeert, dat Jezus afkomen zal en Zijn Zoon gezond maken. Maar deze zal de heerlijkheid des Woords zien. Daarom zegt Jezus eerst tot hem: "Tenzij dat gij lieden tekenen en wonderen ziet, zo zult gij niet geloven." Die man antwoordt: "Heere kom af, eer mijn kind sterft." Maar Jezus komt niet af, maar zegt tot hem: "Uw zoon leeft." en het was zo. (Joh. 4)
- Een doofstomme wordt tot Hem gebracht; en Hij steekt zijn vingers in diens oren, en spuwt op diens tong, en zucht opwaarts van uit de diepte, zeggende: "Effatha." En de doofstomme spreekt en hoort. (Markus 7: 32 37)
- Nog iets van deze heerlijkheid wil ik u mededelen. Wij lezen (Joh. 9: 5vv), dat Jezus Zijn discipelen antwoordende zeide: "Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het Licht der wereld." Dit gezegd hebbende spuwde Hij op de aarde en maakte slijk uit dat speeksel en streek dat slijk op de ogen des blinden en zeide tot hem: "Ga heen, was u in het badwater Siloam" (hetwelk overgezet wordt "uitgezonden"). Hij dan ging heen en wies zich en kwam ziende.
- En nog dit zal ik er aan toevoegen: Hij kwam te Bethsaïda, en zij brachten tot Hem een blinde en baden Hem, dat Hij hem aanraakte. En de hand des blinden genomen hebbende, leidde Hij hem buiten het vlek, en spuwde in zijn ogen en leide de handen op hem, en vraagde hem, of hij iets zag. En deze, opziende, zeide; "Ik zie de mensen, want ik zie hen als bomen wandelen." Daarna leide Hij de handen wederom op zijn ogen en deed hem opzien. En de blinde werd hersteld en zag hen allen ver en klaar. En Hij zond hem naar zijn huis, zeggende: "Ga niet in het vlek en zeg het niemand in het vlek." (Markus 8: 22 26)

Zo heeft het Woord in de dagen Zijns vlees Zijn heerlijkheid geopenbaard, niet als Een, die het onmogelijke weggeblazen heeft; maar door het onmogelijke heen openbaarde het Woord in het vlees Zijn heerlijkheid, en wij hebben haar aanschouwd en aanschouwen haar, opdat wij in het vlees en ten spijt van het vlees aan dit Woord en aan Zijn genade blijven kleven, en aan dit Woord alle dingen overgeven. Zo doet dat Woord in de toestand, waarin gij u bevindt, waarin u niets anders ontwaart dan de onmogelijkheid van de vervulling der belofte, ten spijt dat het tegendeel er van aanwezig is, ondanks machteloosheid en zonde, wonder op wonder; en u voorgaande schept dat Woord, dat uw ogen het zien: Hier is Immanuël! Hij, Jezus, Die ruimte maakt, de Drager van onze schuld, de waarachtige en barmhartige Helper in de nood!

4.

"O, dat ook ik deze Zijn heerlijkheid eens recht zien mocht! Maar ik ben zo bevreesd, dat God op mij vertoorn is, en ik zal ten laatste toch van deze toorn niet behouden worden", antwoordt gij.

Kom, aanschouw dan de heerlijkheid van het Woord nog nader! Hoe deed zij zich voor? Een heerlijkheid was zij als van een Eniggeborenen Zoon eens Vaders. Ja, waarmee zouden de Apostelen de heerlijkheid des Woords, die zij gezien hebben, ook beter kunnen vergelijken? Een eniggeboren Zoon heeft grote heerlijkheid bij Zijn Vader; wat de vader heeft, is het zijne; hij is de erfgenaam. Hier schittert nu de heerlijkheid van een Eniggeboren' Zoon eens Vaders, Die onze Vader geworden is door Christus; Deze nu is een genadig, barmhartig, goedertieren, trouw, verzoend Vader. Zo'n Vader is Hij voor al wat 'kind' heet in de hemel en op aarde. Uit Hem zijn wij geboren. Ja, Hij moest wel op ons toornen, en wij zouden ook door onszelf voor

de toekomende toorn niet veilig zijn; nochtans zullen wij aan het einde van de weg geen toorn ondervinden, maar Hem aanschouwen als onze Vader; dat heeft Hij immers gezegd: "Ik heb gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal" (Jesaja 54:9). Wij zijn weliswaar niet waardig, om *Zijn kinderen* genoemd te worden; maar toen wij uit Hem geboren werden, sprak Hij tot ons: "Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer (Jesaja 54: 10). Zo werd Hij onze Vader uit eeuwige liefde, uit vrije gunst.

Hoe kon dit met Zijn gerechtigheid en heiligheid overeenkomen? Zult u vragen.

God deed een wonderbare ruiling. Hij heeft een Eniggeboren Zoon; aan deze gaf Hij Zijn heerlijkheid en zond Hem in de wereld; Hij maakte Hem ons vlees en bloed mede deelachtig, om door deze heerlijkheid de zonde aan Zijn vlees te veroordelen, te vonnissen en teniet te doen, opdat wij van de zonde zouden vrijgemaakt zijn; Hij maakte Hem ons vlees en bloed deelachtig, om Zich met deze heerlijkheid door de banden des doods te laten binden, om door deze heerlijkheid aan de duivel alle macht des doods te ontnemen en ons voor eeuwig daarvan te verlossen. Hij maakte Hem ons vlees en bloed mede deelachtig, om in deze heerlijkheid in onze plaats al datgene te worden, wat wij waren en zijn, opdat wij in Hem zouden worden "rechtvaardigheid Gods." De Vader heeft een grote heerlijkheid; zij bestaat in eeuwige liefde, in vrije ontferming, eeuwige genade, verzoening, vergeving, kwijtschelding en in het bedelen met het recht van een eeuwige aanneming tot kinderen, van een eeuwig erfdeel, van een eeuwige zaligheid, van een eeuwig mede-deelachtig-zijn aan de volzaligheid Gods. Al deze heerlijkheid gaf Hij aan Zijn Eniggeboren Zoon, opdat Deze zulke heerlijkheid voor ons verwerven en uit Zich ons mededelen zou. En nu vraag ik u: Hebben ook wij deze heerlijkheid gezien? Hoe heeft Hij in liefde gezwegen 'bij alle verdraaidheid, ongelovigheid en hardigheid des harten van Zijn discipelen! Gelijk Hij hen van den beginne heeft liefgehad, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde. En o, met welk een geduld heeft Hij het tegenspreken der zondaren verdragen! "Mijn Vader is het; Mijn Vader wil het; Mijn Vader doet het; Mijn Vader geeft het Mij; Mijn Vader zendt Mij; Mijn Vader hoort Mij; Mijn Vader laat Mij niet alleen", dit vernemen wij gedurig uit Zijn mond. En: "Uw hemelse Vader weet, wat u nodig hebt; uw hemelse Vader wil u het Koninkrijk geven." Zo verkwikt Hij de vermoedigen, ... totdat alles zich oplost in deze woorden: "Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader! Tot Mijn God en uw God." (Joh. 20:17) Was dat niet een heerlijkheid van een Eniggeborenen des Vaders?

- Daar staat de overspelige vrouw voor Hem: "Heeft u niemand veroordeeld, zo veroordeel Ik u ook niet; ga heen en zondig niet meer." (Joh. 8: 10, 11) Was dat niet Zijn heerlijkheid?
- Daar ligt de zondares aan zijn voeten; zij zalft Hem met haar tranen, zij droogt zijn voeten af met haar haren, en Hij; spreekt: "Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede." Zien wij daar niet Zijn heerlijkheid, de heerlijkheid van de Eniggeborenen des Vaders, Die de macht had, om zonden te vergeven op de aarde? (Lukas 4: 37vv))
- Al heeft Lazarus reeds vier dagen in het graf gelegen, ziet Hij daarom er tegen op, de dode levend te maken? Hij roept met grote stem: "Lazarus, kom uit?" (Joh. 11: 43)
- Was dat niet de heerlijkheid van een Eniggeborenen des Vaders, dat Hij, de Heere en Meester, Zijn discipelen de voeten wast en hun daarbij predikt: "Gijlieden zijt rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb." (Joh. 13; 15:3)

- En voorts: welke heerlijkheid bij het laatste avondmaal, in het Hoge priesterlijk gebed, in Gethsémané, voor Kájafas en op Gabbatha terwijl Hij daar stond met de doornenkroon, met de rietstok in de hand, dragende het purperen kleed! Welke heerlijkheid dit: *Ecce homo*, dat is, *zie de Mens!* (Joh. 19: 5)
- En, opdat ik besluite: welke heerlijkheid op Golgotha! Verstaat u mij? Zo heeft een Eniggeborene Zijn Vaderlief, als de Vader met Hem veel kinderen tot de heerlijkheid wil leiden, én van de Vader gezonden zijnde, opdat Hij, van de aarde verhoogd zijnde, ons allen tot Zich trekke, wast Hij ons, heiligt Hij ons, rechtvaardigt Hij ons in het doen van deze wil, in het uitstorten van Zijn eigen bloed. De schande, de smaadheid van het kruis is Hem een eer, daar het om de eer des Vaders te doen is. Hij brengt genoegdoening aan, verzoening, gerechtigheid, het eeuwige leven, hij verwerft ons eeuwige genade en de Geest der heerlijkheid, Hij, terwijl Hij met en in Zijn Eigen heerlijkheid als de afschuwlijkste en meest verdoemeniswaardig zondaar voor de Wet daar staat, in onze persoon zwijgt, lijdt, duldt, sterft, nadat Hij geroepen heeft: "Mijn God, mijn God, waarom hebt gij Mij verlaten?" En: "Het is volbracht!" O, hebt u de heerlijkheid van het Woord niet gezien, gelijk zij is als de heerlijkheid van een Eniggeborenen van de Vader? Geloof alleen, en sidder niet, en aanschouw, hoe de Hoge priester te voorschijn treedt, terugkerend uit het heilige der heiligen, van voor het aangezicht des troons der genade, om op u te leggen Zijn zegen, de naam, de heerlijkheid.

5.

Maak dan nog de tegenwerping: "Ik gevoel mij dikwijls zo ontbloot van genade, zo trouweloos; zal ik op het laatst wel nog genade bij God vinden? Is het niet alles alleen bedrog en verbeelding?"

Zie op het Woord, Christus, en houd u daaraan! Huppelde uw ziel in u reeds van vreugde bij het vernemen van de getuigenis, hoe wij Zijn heerlijkheid hebben aanschouwd, zo zal door de woorden des Evangelies: "vol van genade en waarheid" uw blijdschap volkomen worden. Hetzij, dat wij deze woorden zo verstaan, dat deze Eniggeborene des Vaders vol van genade en waarheid in Zijn heerlijkheid aanschouwd werd, hetzij dat wij ze met de voorafgaande woorden verbinden: Hij woonde onder ons vol van genade en waarheid, uit deze bron van troost ontspringt en stroomt even geweldig water des levens.

Vatten wij het ditmaal zo op, dat het heet: *Hij woonde onder ons vol van genade en waarheid*, dan wijs ik u als in een beeld naar de Tabernakel. U bent ontbloot van genade; in deze Tent staat de troon der genade; *daarheen!* Het voorhangsel is vanéén gescheurd, de weg is open, en u zult uitroepen: "Gij zijt de schoonste onder de mensen; genade is uitgestort in uw lippen." (Psalm 45: 3)

Of, denk aan de vrouw, die twaalf jaren lang het bloedvloeien gehad had; zij mocht Jezus niet aanraken, zij maakte Hem onrein naar de Wet; zij verbrak de Wet, zij raakte Hem aan! Heeft Hij haar doodgeslagen? Was Hij niet veelmeer vol van genade? "Wees welgemoed, dochter, " sprak Hij, "uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede!"

"Ik ben zo trouweloos", zegt gij.

Kent u Hem niet als de getrouwe Herder? Hij zoekt het verdwaalde schaap, totdat Hij het gevonden heeft, en neemt het op zijn schouders met blijdschap. Zult u aan het einde geen genade vinden bij God met zo'n Woord, Hetwelk aan het kruis hangende uitriep: "Het is volbracht"? Of is dat alles alleen bedrog en verbeelding, dat dit Woord, uit louter rechtvaardigheid der genade, Farizeeërs verdoemt, daarentegen hoeren en

tollenaars vrijgesproken heeft? Of is het bedrog en verbeelding, dat dit Woord ook vervult hetgeen Het zegt: "Die in Mij gelooft, stromen des levenden waters zullen uit zijnen buik vloeien"? (Joh. 7:38)

Hij woonde onder ons vol van *genade*; zo dreef Hij zelfs zeven duivelen uit Maria van Magdala en een legioen duivelen uit een bezetene te Gedara.

Hij woonde onder ons vol van *waarheid*. " Uit degenen, die u Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren" (Joh. 18: 9), sprak Hij, en een moordenaar kwam naar Zijn woord met Hem van het kruis in het Paradijs.

AMEN.

142. Johannes 1:15-18

Gehouden te Elberfeld op 10 Februari 1850, des voormiddags. Gezongen: Lied 70: 1, 2; Lied 74:6; (zie Naschrift, blz. 284 en 278) Psalm 18:9 (of 15). Na de Doopsbediening Psalm 146:8. In de avondgodsdienstoefening (Tekst onbekend) gezongen: Psalm 40:4 en 5

De eerste veertien verzen van het eerste hoofdstuk van Johannes' Evangelie heb ik u uitgelegd, mijn Geliefden, opdat wij in dit ons allerheiligste Geloof zouden versterkt worden, te weten, dat al ons heil en onze volkomen zaligheid alleen vaststaat in het Woord, in Christus, en dat wij zeker zalig worden, en ook vinden zullen al wat ons voor lichaam en ziel nodig is, als wij maar in dit Woord blijven. Om het u gepredikte nog nader te bevestigen, zal ik u nog met korte woorden mededelen, wat de Evangelist met de woorden bedoeld heeft, die aldus luiden in onze

Tekst: JOHANNES 1:15-18.

"Johannes getuigt van Hem, en heeft geroepen, zeggende: Deze was het, van Welke ik zeide: Die na mij komt, is voor mij geworden, want Hij was eer dan ik. En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade. Want de Wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden. Niemand heeft ooit God gezien, de Eniggeboren Zoon Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard."

In deze woorden zijn de volgende vier waarheden uitgesproken:

1. Er is geen hoger Leraar of Profeet, dan Christus.
2. Wie het bij het vlees zoekt, gaat ledig heen; de een zowel als de ander moet het bij Christus zoeken; daar vindt hij overvloed van al wat hij nodig heeft.
3. Wie Mozes horen wil, vindt de Wet; zijn verdienste zal hem niet baten, en de werkelijkheid van hetgeen hij zoekt, vindt hij bij de Wet niet. De mens heeft aan genade en de werkelijkheid behoefte. Deze vindt hij alleen bij Jezus Christus Deze heeft ze teweeggebracht.
4. Elk roemen in de kennis van God en in de gemeenschap met Hem buiten Christus is ijdel. Alleen door Christus kennen wij God; alleen in Hem zien wij het Aangezicht Gods, en weten wij, of Hij gedachten des vredes over ons heeft.

1.

Er is geen hoger Leraar of Profeet dan Christus. Deze waarheid kan niet te veel gepredikt, kan ons niet te dikwijls worden voorgehouden; want al menen wij ook, dat wij haar geloven, zo leert toch de ervaring, hoe moeilijk het is, bij deze enige Leraar te blijven. Of waarom waren ten tijde, dat Johannes dit Evangelie schreef, reeds zo velen van deze waarheid afgeweken? Waarom betuigt Johannes zo dikwijls in dit Evangelie, dat zo velen, die eerst in Jezus geloofden, Hem spoedig daarna weer verlieten? Degenen, die daarna niet meer met Hem wandelden, zeggende: "Deze rede is hard, wie kan dezelve horen?" waren toch dezulken, die eerst in Hem geloofden. (Joh. 6:66) Dezulken, die in Hem geloofden, hebben Hem op zijn waarschuwing: "Indien gijlieden in Mijn Woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen, en zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken" geantwoord: "Wij zijn Abrahams zaad, en hebben nooit iemand gediend; hoe zegt Gij dan: gij zult vrij worden?" (Joh. 8 30-33)

Ook moest Johannes aan de Gemeenten schrijven: "Gij hebt de zalving van de Heilige, ... En hebt niet nodig, dat iemand u lere; maar gelijk dezelve zalving u leert, zo leert zij u van alle dingen." (1 Joh. 2: 20, 27) Niettegenstaande dit leenden toch velen hun oor aan zodanigen, die hun allerlei voorhielden van plichten, van werken, van zelfheiliging, van eigenwillige godsdienst, van het: "doe dat", om zich Gode op een anderen weg aangenaam te maken, dan in het bloed van Jezus, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegdraagt.

Daarom komt de Evangelist hier andermaal en later nog tweemaal op Johannes de Doper terug, deze grootste Profeet, die ooit uit vrouwen is geboren, deze Profeet, die God Zelf door Maleáchi met deze woorden heeft laten aankondigen: "Ziet, Ik zend Mijn engel, die voor Mijn Aangezicht de weg bereiden zal." en wederom: "Ziet Ik zend ulieden de Profeet Elias, opdat Ik niet kome en de aarde met de ban sla." (Mal. 3: 1; 4:5, 6) Deze grootste van alle Profeten, deze engel des Heeren, deze Elias, deze Johannes de Doper, voor wie alle Joodsgezinden, allen die zich met het "doe dat" inlaten, eerbied moeten hebben, heeft hij iets anders betuigd, dan dat Christus, het Woord, de enige en hoogste Profeet en Leraar is, die wij hebben te horen?

Johannes getuigt van Hém. Hij getuigt niet van zichzelf; hij getuigt niet van andere leraars of profeten; hij getuigt van Christus. Deze getuigenis van de Doper staat vast, zij blijft. Hij roept, hij heeft geroepen, hij heeft geschreeuwd in de pijnen, die zijn hart doorvlijmden, of er van het volk, dat hij zag verloren gaan, omdat het de getuigenis niet aannam, zich nog sommigen tot Christus wenden zouden, gelijk het ook heet bij Jesaja: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, alle u einden der aarde!" (Jesaja 45:22) Hij roept: Deze was het, deze Mens Jezus, die u hebt tot mij zien komen, om Zich door mij te laten dopen. Hij zegt niet: "Ik ben het"; maar: Deze, Die bij ons was hier aan de Jordaan, Deze was het! Tot Hem moet u gaan, als u woorden des eeuwige levens wilt horen. Deze was het, van welke ik zeide: Die na mij komt, is voor mij geworden, want Hij was eer dan ik.

Met deze woorden betuigt de Doper hetzelfde, wat wij in het derde hoofdstuk van dit Evangelie (Vers 27-31) door hem betuigd vinden. En de Evangelist haalt deze woorden van de Doper aan, om daarmee te kennen te geven, wat ook de mening van de Doper was: namelijk, dat na hem, de Doper, de enige, verheven, trouwe, door God gegeven Profeet gekomen is, voor Wie de Doper slechts de weg bereid heeft, en dat nu alleen Hij gehoord moet worden, terwijl alle de leraars en profeten buitengesloten en verdoemd moeten zijn, die niet alleen op Christus heenwijzen, met de getuigenis: *Hoor Hem, leer van Hem, vraag Hem, zoek Hem!* Ik heb mijn taak afgedaan, wilde Johannes de Doper zeggen, ik ga van de leerstoel, en Hij komt daarop. Hij, de eeuwige Wijsheid, het Woord, het eeuwige Licht, de Profeet, van welke Mozes gesproken heeft, en Hij zal eeuwig als Leraar daarop blijven zitten; en geen wonder: *Hij was eer dan ik.* Hij heeft Adam geleerd én Noach, Abraham, Izak en Jakob en alle Profeten; Hij heeft ook mij geleerd, Hij het Lam, Dat ook mijn zonden heeft weggedragen.

2.

Met macht leren ons hier Johannes de Doper en Johannes de Evangelist, dat het Woord, Christus, onze enige Leraar en onze hoogste Profeet is. En ook wij moeten deze getuigenis ter harte nemen, opdat wij toch volstrekt met geen Leraar wandelen, geen Leraar navolgen, bij geen Leraar blijven zitten, dan alleen bij zulk een, die ons van zich af en alleen op deze Profeet, op het Woord, Christus, heenwijst. Maar op

welke wijze heenwijst? Hier zeg ik: wie het bij het vlees zoekt, gaat ledig heen; de een zowel als de ander moet het bij Christus zoeken; daar vindt hij overvloed van alles wat hij nodig heeft. O hoe graag zoekt het vlees het bij het vlees, en hoe laat in de schijnbaar vrome wereld het vlees zich door het vlees vleien, eren en aanbidden!

Hoe ging het in de toenmalige tijd? Johannes de Apostel moest herhaaldelijk voor de verleiders waarschuwen, die loochenden, dat Jezus Christus een in het vlees gekomen is. "Ik heb aan de Gemeente geschreven", betuigt hij in zijn derde Zendbrief (Vers 9), "maar Diotr  fes, die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan"! En wat al moeite en verdriet veroorzaakten de valse broeders en valse apostelen, die een anderen Jezus predikten en een ander evangelie brachten, aan de Apostel Paulus, dat uitverkoren vat des Heeren! Ik noem hier tot bewijs alleen diens Brieven aan de Korinthiërs en aan de Galaten. En hoe is het sedert die tijd gegaan?

Hoe gaat het thans nog? Daar zet iemand zichzelf op de stoel als leraar, als profeet, en scholieren zetten zich rondom hem heen. Hij gedraagt zich gans als een heilige, maakt het o, zo geheimenisvol, hij doet zich voor, als ware in hem allerlei volheid, dan maakt hij de weg zo moeilijk, zo steil, zolang, dat men het einde er van niet kan zien. De scholieren krijgen enige kruimeltjes; maar er kunnen evenwel nog jaren voorbijgaan, voor zij in werkelijkheid iets van de heiligheid van deze hun leraar hebben. En in het verborgene, wat is deze leraar? Hij is gierig, wellustig en een tiran.

Hoort echter, hoe de heilige Evangelist van zich af en op Christus heenwijst: "*Uit Zijn volheid*", schrijft hij, "*hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade.*"

- Dat wil nu in de eerste plaats zeggen: Bij het vlees is het niet, hoe vroom, hoe heilig het ook zij, hoe hoog het ook sta. In zichzelf is het een aarden vat, arm, ellendig en ledig. Ik, Johannes en al mijn medeapostelen, mijn broeders en medediscipelen des Heeren, wij hebben en vinden in onszelf volstrekt niets, dan armoede, ellende, zonde en nood; want wie het door een anderen verkrijgen moet, wie het uit eens anderen volheid nemen moet, die heeft in zichzelf niets.
- Ten andere geeft ons de Evangelist daarmee te verstaan, dat deze onze enige Leraar en Profeet alleen de volheid heeft, de volheid van alle goed, van alle licht, waarheid, troost, heil en leven; en dat wij, als wij ons van Hem afkeren, geen druppel troost, licht, waarheid, leven of genade hebben.
- Ten derde leert hij ons, dat deze volheid een onuitputtelijke is, algenoegzaam voor allen, en dat niet alleen hij, maar alle discipelen en belijders des Heeren uit geen andere bron gedronken en nergens elders lafenis en lessing van hun dorst gevonden hebben, als bij deze Bron.
- Ten vierde, dat deze volheid een overvloeiende is, dat zij om niet en zonder geld de dorstenden, de armen, de ellendigen, de niets-hebbenden verkwikt.
- Ten vijfde, dat deze volheid alle armen, die tot haar komen, voor eeuwig rijk maakt.
- Ten zesde, dat deze volheid onvermoeid is in het toereiken van haar verkwikkingen.
- Ten zevende, dat een arm en verdoemeniswaardig zondaar vrijheid heeft, om tot haar te gaan; immers alles, wat zij uit zich doet ontspringen en uitstromen, waarmee zij als 't ware overstelpt, is genade voor, genade na, eeuwiglijk genade, altijd nieuwe genade, niets dan genade, zodat wij altoos deze genade erkennen en prijzen zullen, om wederom genade te ontvangen, genade te halen, op grond der genade.

Deze olie staat niet stil, zolang er nog een ledig vat is. (Vergelijk 2 Kon. 4:1 7) Geef mij genadiglijk genade! Waarvoor? Daarvoor, dat U mij genadiglijk genade gegeven hebt. Zo betuigt het ook de Apostel Paulus: "Wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus." (Ef. 2:10) "Wat hebt gij, dat gij niet ontvangen hebt?" (1 Kor. 4: 7) "Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme." (Ef. 2: 8 en 9) "Uit Hem zijt gij in Christus Jezus ... Die ons geworden is rechtvaardigheid, heiligmaking, en verlossing." (1 Kor. 1:30) "Het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen." (Filipp. 2:13) "Vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn." (Filipp. 1:11) "Ik zal het liefst roemen in mijn zwakheden, opdat de macht van Christus als een tent over mij heen zij." (2 Kor. 12:9 naar de grondtekst) in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk." "Gij zijt in Hem volmaakt." (Kol. 2: 9, 10) " De genade van Jezus Christus zij met u." "Door de genade Gods ben ik dat ik ben, en Zijn genade, die aan mij bewezen is, is niet ijdel geweest." (1 Kor. 15: 10)

3.

"Daarom laat ons de genade vasthouden", schrijft dezelfde Apostel aan de Hebreëen. (Hoofdstuk 12: 28) En: "Ik doe de genade Gods niet te niet", dat is, ik werp haar niet weg, "want indien de rechtvaardigheid door de Wet is, zo is dan Christus te vergeefs gestorven." (Gal. 2: 21) net zo schrijft de Evangelist in onze tekst: Want de Wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden." Daarom zeg ik: Wie Mozes wil horen, vindt de Wet; zijn verdienste zal hem niet baten, en de werkelijkheid van hetgeen hij zoekt, vindt hij bij de Wet niet. De mens heeft aan genade en aan de werkelijkheid behoefte. Deze vindt hij alleen bij Jezus Christus. Deze heeft ze teweeggebracht.

Deze waarheid krachtig te prediken was toenmaals en is ook thans nog nodig. Toenmaals zeide men bij al, wat men van Christus hoorde en geloofde, altoos opnieuw: "Maar Mozes, Mozes!" Zoals dan ook de Joden zeiden: "Wij weten, dat God met Mozes gesproken heeft"; Mozes heeft ons het brood uit de hemel te eten gegeven."

Ja, in de Gemeente-vergadering te Jeruzalem verhief zich een langdurige strijd over die zaak, daar sommigen beweerden: "Men moet de heidenen besnijden en hun gebieden de Wet van Mozes te onderhouden." Toen sprak echter Jakobus: "Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elke sabbat in de synagogen gelezen." En Petrus zei: "God reinigde hun harten door het geloof. nu dan, wat verzoekt u God, om een juk op de hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders noch wij hebben kunnen dragen? Maar wij geloven door de genade van de Heere Jezus Christus zalig te worden op zulke wijze als ook zij." (Hand. 15)

De Evangelist wil hier dus zeggen: Wat blijft u met een bevuurd geweten nog aan Mozes hangen? Waarom komt het u, nadat u van Christus hebt gehoord, in uw hart nog verdacht voor, alsof u nu ook nog Mozes moest horen? Waarom is het bij u ten halve Christus, ten halve Mozes? Wat hebt u dan van Mozes? Wat Mozes gegeven heeft, is de Wet. Deze luidt echter aldus: "Vervloekt is een ieder, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der Wet, om dat te doen." Bij Mozes brengt u niets goeds, niets dat waarachtig is tot stand. Uw verdienste zal u niet baten; want de Wet moet volkomen vervuld worden, en wel naar Geest, naar waarheid; en dat brengt het vlees nooit tot stand. De Wet ontdekt de zonde, toont ons, dat wij verdoemd zijn, en dat al ons werk reeds van tevoren als het ware verwerpelijk is. Er is genade toe nodig, om verzoening te vinden, vergeving van zonde en schuld, verlossing van de eeuwige

toorn, en opnieuw een toegang tot God. Deze werkelijkheid is nodig, opdat wij werkelijk overeenkomstig de Wet zijn, opdat wij werkelijk vervuld zijn met vruchten der gerechtigheid, opdat wij werkelijk in het doen van goede werken gevonden worden (Titus 3:14, naar de Hoogduitse vertaling), die de mensen goed en nuttig zijn, en opdat zo onze geheel oprechte geest en ziel en lichaam onberispelijk bewaard worde in de toekomst van onze Heere Jezus Christus (I Thess. 5: 23) Dat geeft ons Mozes niet; deze geeft ons de Wet. Zulke genade en waarheid is door Jezus Christus ontstaan, verworven, teweeggebracht; en zoals Hij vol is van genade en waarheid, zo geeft Hij het uit Zijn volheid ook aan allen, die in Hem blijven, opdat zij in zulke genade en waarheid gevonden worden.

Het is voor ons, meer dan wij weten, nodig, dat wij deze dingen ter harte nemen. *De Jood*, die voorgeeft, een discipel van Mozes te zijn, maar niet van Christus, *is in ons allen aanwezig*. Wat ook sommigen onder u van Jezus Christus, van genade en waarheid spreken mogen, zij zijn toch verre van de genade en begeren geen andere waarheid of werkelijkheid dan het genot, dan eten en drinken, en hetgeen hun lust, hun begeerte wil. Wordt hun de Waarheid in de leer voorgehouden, dan denken zij: "dat is goed voor deze en genen; wij zijn vrome lieden." Wordt hun de waarheid in het aangezicht gezegd, dan is hun antwoord: "Ik word belasterd, ik ben vroom"; of: "ik heb verkeerd gedaan, ik zal het verbeteren", en men maakt het steeds slechter. Zo handhaaft men zijn eigen vroomheid, spreekt van Christus en bedoelt Mozes, spreekt van genade en bedoelt zijn eigen rechtvaardigheid, spreekt van waarheid, waar toch de leugen, die men in zijn hand heeft, de mens in het aangezicht zou moeten slaan; men spreekt van heiligheid en van goede werken, en het hart bedoelt slechts eigen eer en eigen begeerte. Wie echter een afgodendienaar is, een die valselijk zweert, een ongehoorzame, een meinedige, een hoereerder, een dronkaard, een dief, een valse getuige, een die niet kan verdragen, dat zijn naaste iets bezit wat hij niet heeft, die moet weten: hoezeer hij ook bij Mozes zijn vroomheid wil handhaven, Mozes zal hem toch verdoemen; immers Mozes heeft de Wet gegeven, en zijn vroomheid zal hem niet behouden op de dag des toorns. Hij zal zich echter ook niet door Christus behouden zien.

Want wie in oprechtheid de Wet van Mozes zoekt te houden, die wordt tot Christus gedreven; die mens is het dan te doen om genade en waarheid. De zoekende vindt echter genade en waarheid, en waar de genade gevonden wordt, daar zal niet de zonde de heerschappij hebben, maar de genade is koningin (Rom. 5:21); en daar drijft de vrije de dienstmaagd, de zonde, uit (Gal 4:30); en waar de waarheid gevonden werd, daar wordt de leugen gewis uit de rechterhand geworpen. Immers waar de Heilige Geest is, daar is het om de werkelijkheid en niet om de schijn te doen.

Voor de zielen, aan welke de duivel en de wereld voorprediken: uw geloof in Jezus Christus is weliswaar goed, maar nu moet gij u ook nog laten besnijden en de Wet van Mozes leren onderhouden, en die ten aanzien van deze dingen benauwd worden, daar zij zichzelf duizendmaal besneden hebben, zonder dat het hun iets voor de rust hunner ziel gebaat heeft, is het een troostrijk Evangelie: *De genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden*. Want waar zij dat horen, laten zij Mozes begraven blijven, waar God hem begraven heeft. Zij zien Jezus Christus en houden zich aan Hem, Die de genade en de waarheid heeft teweeggebracht, en jubelen dan na korter of langer tijd: *"Uit Zijn volheid hebben ook wij ontvangen, en wel: genade voor genade!"*

Dit is hetgeen de Apostel Paulus betuigt: "Christus is alles en in allen." (Kol. 3: 11) Hij is de volheid, Die alles in allen vervult. Hij is de weldadige regen, die de woestijn vrolijk maakt en doet bloeien, en waar nog straks alles dor en woest was, daar ruist en golft nu de vrucht van 't akkerland, omdat deze regen is neergedaald. In Hem zijn al de schatten der wijsheid en der kennis. God zo te kennen, als Hij wil gekend zijn, en Jezus Christus, die Hij gezonden heeft, Jezus Christus en die gekruist te kennen, dat is het eeuwige leven, de eerste genade, de hoogste zaligheid, die wij uit Zijn volheid ontvangen hebben en ontvangen, gelijk God ook beloofd heeft naar Zijn verbond: "Ik zal Mijn Wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn; en zij zullen niet meer, een ieder zijnen naaste, en een ieder zijnen broeder leren, zeggende: Kent de Heere, want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de Heere, want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken." (Hebr. 8:10-12; Jer. 31:32-34) God kennen als Dien, Die onze ongerechtigheden genadig is, en Die onze zonden en onze overtredingen geenszins meer gedenkt, nee, dat leren wij bij Mozes niet, dat heeft ons alleen Jezus Christus verkondigd. Alleen door Hem weten wij, dat en hoe God de wereld liefheeft; alleen door Hem, dat en hoe God onze ongerechtigheden genadig zijn kan. Weliswaar, waren er altoos velen, die roemden, in een bijzondere gemeenschap met God te leven en bijzondere openbaringen van Zijn wil te ontvangen, die echter door hun vlees opgeblazen waren; maar naar waarheid schrijft de Apostel Paulus aangaande deze aan de Kolossenzen (Hoofdstuk 2:18), dat zij wandelen "in nederigheid en dienst der engelen, intredende in hetgeen zij niet gezien hebben." Naar waarheid schrijft hier de Evangelist: *Niemand heeft ooit God gezien.*

Voorwaar, Hij bewoont een ontoegankelijk licht. (I Tim. 6:16) en als het ook van de kinderen Israëls of van Mozes heet, dat zij God gezien hebben van aangezicht tot aangezicht, zo is dat toch alleen in die zin gezegd, waarin Johannes schrijft: *"De Eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard."* Immers zij zagen de God Israëls, dat is Dengene, Die betuigt: "Die Mij ziet, ziet de Vader." Overigens blijft het waar: "Mij zal geen mens zien en leven." (Exod. 33: 20) Zo is dan elke roem in de kennis Gods en in een verborgen gemeenschap met Hem, in het aanschouwen van Zijn Aangezicht, buiten Christus om, ijdel. Alleen door Jezus Christus kennen wij God, alleen in Hem zien wij het Aangezicht Gods, en weten of Hij gedachten des vredes over ons heeft. Daarom, wie zegt, dat hij God ziet of kent, en niet in het Woord, in Christus, blijft, die is een leugenaar. En geen mens, geen Mozes, geen heilige heeft ons ooit kunnen zeggen, wie God is, hoe Hij er uit ziet, hoe Zijn Aangezicht over ons is; alleen Één, de Eniggeboren Zoon; Hij heeft dat ons verklaard, verklaart het ons, openbaart verkondigt het ons: dat wij, als wij in de Zoon geloven, een genadige God en Vader in de hemel hebben.

Dat nu de Evangelist juist hier Jezus Christus de Eénggeboren Zoon noemt, doet hij, om ons te verstaan te geven, dat Hij het enige Kind Gods is, en dat God dit Zijn Kind voor ons overgegeven heeft, opdat wij arme zondaars God zouden kennen als een grote Ontfermer. En dat hij Hem beschrijft als Een, Die in de schoot des Vaders is, of aan des Vaders borst gelegen is, dat doet hij tot troost van alle aangevochtenen. Immers zo weet alleen de Zoon de verborgen raad en wil van God tot onze zaligheid; ook weten wij daardoor, dat de Vader de Zoon liefheeft en Hem alle dingen toont, waarmee Hij de Zijnen verlossen en bij de verworvene verlossing behoeden kan; ook dat de Zoon van niets anders vervuld is dan van de liefde voor de eer des Vaders, en

dat Hij steeds begeert om aan het hart des Vaders te liggen, om uit Zijn hart te vernemen, hoe Hij altijd verhooring vindt, de werkelijkheid vindt van Zijn Hogepriesterlijk Gebed: "Opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn. Ik in hen, en u in Mij, opdat zij volmaakt zijn in één." (Joh. 17:21, 23)

Dit is bij de Wet niet te vinden, niet te vinden bij half werk en half geloof, bij halve verdienste en halve genade, bij halven roem van vlees en halve barmhartigheid. Dat heeft men alleen dan, als men alleen in het Woord blijft, gelijk ook de Apostel Paulus betuigt: "En wij allen met ongedekten aangezicht de heerlijkheid (de waarheid) des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde Beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest", of als van de Heere, Die de Geest is. (2 Kor. 3:18)

En zo is dan dit ganse Evangelie van het eerste tot het achttiende vers een machtige troost, dat wij; God zien en kennen, genade en de werkelijkheid hebben, een volheid bezitten, waaruit wij genade voor genade nemen mogen en ontvangen, indien wij namelijk in het Woord blijven, Hetwelk van den beginne was, Hetwelk bij God was, Hetwelk God was, God is en blijft. Zonder dit Woord heeft men geen God, is niet bij God, en heeft niets. Buiten Hetzelve is duisternis en dood. Dit Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd. Zo blijft dan Christus en Die gekruisigd, het eeuwige Woord des eeuwige Vaders, ons Licht en Leven, onze Gerechtigheid en Sterkte, onze God en enige Heiland.

Dit zeg ik echter: een Evangelie is het voor degenen, wie het om het wachtwoord gaat; want de weg van dit Woord is door de leeuwenkuil en door de oven des brandenden vuurs heen. Wee dengene, die hier het Woord laat varen. Welgelukzalig is hij, die, niets dan verderf ziende, in dit Woord blijft, het Lam volgt, waar Het ook heengaat; hij zal Gods Aangezicht zien, en 's Heeren Naam zal aan zijn voorhoofd zijn. Daarboven, waar geen nacht is, waar ons God, de Heere, verlicht, daar zullen wij, nadat wij het lijden van deze tijd hebben doorgeworsteld, met Hem regeren van eeuwigheid tot eeuwigheid.

AMEN.

143. Mattheüs 25:1-13

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 14 April 1850, 's voormiddags. Gezongen: Psalm 84: 2 - 4; Psalm 86: 1; Psalm 95:4 (of Psalm 119: 51) Deze leerrede is in het Hoogduits verschenen in de verzameling van Leerredenen "Licht und Recht" V. Heft: 6. Predigt (Elberfeld 1891) in de avondgodsdienstoefening: Gezongen: Psalm 9:10 - 12; Psalm 69:14.

Tekst: EVANGELIE VAN MATTHEÛS 25: 1-13.

"Dan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet. [1] en vijf van haar waren wijzen en vijf waren dwazen. [2] Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich. [3] Maar de wijzen namen olie in haar vaten met haar lampen. [4] Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap. [5] en ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet! [6] Toen stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen. [7] En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit. [8] Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij; maar gaat liever tot de verkopers en koopt voor uzelf. [9] Als zij nu heengingen om te knopen, kwam de bruidegom; en die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten. [10] Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heere, Heere, doe ons open! [11] en hij, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg ik u, ik ken u niet. [12] Zo waakt dan, want gij weet de dag niet, noch de ure, in dewelke de Zoon des mensen komen zal."

Ditmaal wil ik u, Geliefden, het Evangelie voorhouden van de "Gelijkenis der Tien Maagden." Het mag ons van groot nut zijn; want enerzijds geeft deze gelijkenis moed, anderzijds wekt zij op uit de slaap. En immers een geest van diepen slaap wordt meer dan ooit uitgegoten over alle vlees. Daarom hoort en wordt wakker, gij, die slapende zijt! De Rechter staat voor de deur; Hij, Die te komen staat, zal niet uitblijven. Dat er zo veel spotters opkomen, zo veel goddeloze mensen, die zich om niets meer bekommeren, maar wandelende naar hun eigen begeerlijkheden, lichtzinnig roepen: "Laat ons eten en laat ons drinken, want morgen sterven wij", en: "Waar is de belofte van Zijn toekomst? Want van die dag, dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen zo, gelijk van het begin der schepping", - deze tekenen bewijzen het, dat wij in het laatste der dagen zijn, en dat onze Heere niet meer lang kan uitblijven. Intussen, *hoe zal het met ons gesteld zijn, als Hij komt?* Een gewichtige vraag! Hoort wat de Heere zegt, niet van de wereld, maar van Zijn Kerk.

Alsdan zo zegt Hij; dat is: wanneer de Heere komen zal, waarvan aan het einde van het voorgaande hoofdstuk gesproken wordt, *dan zal het Koninkrijk der hemelen*, dat is zijn Kerk of de gehele schaar van Zijn onderdanen, van degenen, die Zijn Naam belijden, *gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet.*

Het beeld is ontleend aan een Oosters bruiloftsfeest. Hoe het daar toeging, daarmee willen wij ons nu niet lang ophouden; wij hebben gewichtigere zaken te behandelen. Hier gaat het om de vraag: *Hoe zal het met mij dan gaan; zal ik binnenkomen?*

Welnu, als de Heere zal komen, dan zal zijn Kerk gelijk zijn aan tien maagden. Tien, want Hij zal zo'n getal van maagden hebben, die Hem tegemoet gaan, als voldoende

is. De bruidegom plachten ten minste tien maagden tegemoet te gaan met brandende lampen of fakkels. Velen zal dus de enige hemelse Bruidegom niet hebben, die Hem tegemoet gaan; desniettemin is hun getal zo groot, dat het naar de eis der Wet een voldoende aantal is.

"Maagden" heten hier zijn onderdanen, gelijk ook de Apostel Johannes in de Openbaring schrijft: "Dezen zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden; deze zijn het, die het Lam volgen, waar Het ook heengaat." De Apostel geeft dit kenteken: dat zij niet afgeweken zijn van de ware leer, zij hebben zich niet besmet met de slappe, weke of wijfse godsdienstleer of religie, waaruit geen goede werken voortkomen.

Deze tien maagden hebben allen *haar lampen*, dat is, zij hebben allen de belijdenis van Christus, de belijdenis van het ware Geloof; en overeenkomstig dit geloof leiden Zij ook haar leven en haar wandel; zodat alles bij haar zich naar buiten openbaart en kenmerkt als goed en Godzalig. Zij hebben allen brandende lampen of olie in de lampen, dat is, zij hebben allen meer of minder van de Geest Gods, van de zalving.

En allen gaan tezamen de Bruidegom tegemoet; zo zijn dan allen wachtende op de komst en openbaring van de Heere Jezus Christus. Tot zover zijn zij aan elkander evengelisch: belijders van de naam van de Heere Jezus, die in dit opzicht niet te onderscheiden zijn. Want zij zijn allen maagden; zo hebben zij allen haar deel gehad aan de hoon en smaad en spot der wereld ter wil van de naam Jezus en van het Evangelie; standvastig zijn zij gebleven in haar belijdenis en hebben de vreugde en genieting van de wereldgodsdienst veracht.

Zij nemen ook allen haar lampen, zo bezitten zij ook allen wat tot een Godzalig leven behoort, zij hebben allen geloof met werk en. Zij lezen allen de Schrift, zij kennen dezelve goed, zij bidden en zingen tezamen; zij hebben allen één doop, één geloof, één Heere, en hebben allen het leven ingericht naar Gods gebod.

En zo gaan zij allen met brandende lampen de Heere tegemoet, spreken dus samen op de weg over niets anders dan over de Heere, en hoe zij Hem zullen zien en inhalen. De Heere Jezus is bij allen het Voorwerp van haar gedachten en overleggingen, en die zijn alle daarop gericht, met Hem binnen te gaan tot de bruiloft. Derhalve de eerste evenals de tiende, de tweede evenals de negende van deze maagden geeft op de vraag: "Waar gaat de weg heen?" het antwoord: *"Naar de hemel!"*

En toch, er is tussen vijf en vijf van deze maagden een onderscheid; er is verschil, als tussen dag en nacht. Horen wij wat de Heere zegt; want immers: wie zou het anders kunnen geloven! *"En vijf van haar waren dwazen en vijf waren wijzen."*

Dat is ontzettend! Door de Heere Zelfen een "maagd" te worden geheten, dus: van Hem Zelf het getuigenis te hebben van de ware belijdenis, het rechte geloof te bezitten, vanwege die trouw door Hem geprezen te zijn, ook veel geleden te hebben om des Naams van Jezus wil; werkelijk brandende lampen te hebben, en ja, met olie er in, de Heere Jezus tegemoet te gaan, en nochtans, ten spijt van dat alles, door Hem *als dwazen* getekend te worden, niettegenstaande men de naam heeft van te leven!

En waarin bestond dan de dwaasheid van het eerste vijftal? Waarin de wijsheid der andere vijf?

Laat ons allereerst horen wat de Heere tot ons zegt aan het slot der Bergprediking, zoals Mattheüs dit mededeelt in het 7de hoofdstuk van het Evangelie, Vers 24 27: "Een ieder dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet, die zal ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft; en er is slagregen neergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn

tegen hetzelfde huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond. En een ieder, die deze Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft; en de slagregen is neergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot."

En nu zegt onze Heere hier: *Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich; maar de wijzen namen olie in haar vaten met haar lampen.*

Dat de vaten *de harten* beduiden, behoef ik u wel niet te zeggen. Ook is het wel duidelijk, dat de dwaze maagden haar hart niet medenamen op de weg, de Bruidegom tegemoet; dat de wijze maagden daarentegen met haar lampen, dat is, met haar belijdenis én de werken, ook haar hart medenamen. Der dwazen dwaasheid bestond dus daarin, dat zij wel olie hadden in haar lampen, maar *niet genoeg olie*; zij brachten haar hart niet mee; daarentegen hadden de wijzen niet slechts olie in haar lampen, maar ook olie in haar vaten, dat is, *in haar harten*, waaruit zij de lampen konden vullen, opdat dezelve niet uitgingen.

Meer nog zal deze vraag u bezighouden: wat dit beduidt, dat zij, mét haar lampen, olie namen in haar vaten. Dit zal ik u aan het slot mijner prediking zeggen. Tevoren evenwel dit: Wie dit Evangelie kan aanhoren met de gedachte: "Ik zal zeker wel behoren bij de vijf wijze maagden", die beproeve zich en zie toe, dat hij zichzelf niet rechtvaardigt.

Wie daarentegen hier beeft bij het Woord Gods en bij het horen van dit Evangelie uit zijn slaap ontwaakt en in ootmoed bij de Heere aanhoudt om genade, dat hij waardig moge bevonden worden om te staan voor de Zoon des mensen, als Hij komen zal in grote kracht en heerlijkheid, die zal door de genade des Heiligen Geestes getuchtigd worden, om wel toe te zien, dat hij aan het doel beantwoorde, hetwelk onze Heere met het uitspreken van deze gelijkenis ons voorstelt.

Wij hebben het verschil gehoord tussen de vijf dwaze en de vijf wijze maagden; wij hebben ook vernomen waarin zij allen volkomen overeenkwamen. nu zullen wij nog verder horen, in welk opzicht zij allen aan elkander gelijk waren en evenwel niet aan elkander gelijk, toen het er namelijk op aan kwam.

Als nu de Bruidegom vertoefde, zo staat er, werden zij allen sluimerig en vielen in slaap. Dat zijn de woorden, waarop ik uw aandacht zou willen vestigen, opdat u de vermaning van de Heere Jezus ter harte neemt: "Waakt dan, want u weet de dag niet noch de ure, in welke de Zoon des mensen komen zal." Noch in het natuurlijke, noch in het geestelijk leven is het der maagden aard, om wakker te blijven. Wachten maakt moede, en als men gezond is, dan maakt moeheid slaperig; en als men dan moet waken, valt men te sneller in slaap.

Welnu, al deze maagden lagen spoedig in diepe slaap! Wat betekent dat? De prediking des Woords houdt in spanning; zij tracht wakker te houden; zij bewerkt, dat men zijn hoofd opgericht houdt, en zo een ieder zijn Heere vanuit de hemel verwachten zal. Daar worden dan allen eerst levendig, van blijdschap als overgoten; zij zingen en zij spelen, ieder grijpt naar zijn brandende lamp; allen gaan haastiglijk de Bruidegom tegemoet. Maar bloesempracht is geen wijnoogst. En ook aan de sterke wijn wordt men gewoon; men vergast zich een omdat aan het liefelijk licht der lampen, verblijdt zich hogelijk, dat de Bruidegom komt; maar ... nu vertoeft Hij. Waarom? Omdat Hij verrassen wil; omdat het zijn gewoonte is, juist dan te komen, wanneer de nood hoog gestegen is, wanneer men meent, dat Hij niet meer komt.

Maar wat geschiedt er? O, de duivel gaat rond als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden! De opmerkzaamheid des harten wordt afgetrokken van de komst des Bruidegoms, ja, de heldere lichtglans verblindt eindelijk zo de ogen, dat zij zich sluiten. En het huis en de huiselijke zorgen, de begeerlijkheden der wereld, man, vrouw, kinderen, met één woord: al het zichtbare trekt allengskens af van het onzichtbare. Men hoort het Woord; en zolang men het hoort, schijnt men daarin te leven, maar weldra zijn hart en oog gericht op hetgeen men voor zich heeft, op hetgeen men ziet, hetgeen men hoort, hetgeen men voor zich begeert van de wereld en haar lust, én wat hoofdzaak zijn moest, wordt bijzaak. Men vermaakt zich bij het geklank van de prediking, het is de oren zeer liefelijk; maar men laat het leven door de stroom van het zichtbare medeslepen. En de Geest wijkt, er is geen kracht meer; de voeten wankelen, de handen worden slap, het hoofd zinkt op de borst, en ... met de brandende lamp in de hand, is men in slaap gevallen.

Welgelukzalig zij, die het woord verstaan en hetzelfde liefhebben tot hun troost: *"Hetzij wij waken, hetzij wij slapen, wij zijn des Heeren."*

Veel genade is er nodig, Gemeente, in deze tijd wakker te blijven; ook waarschuw ik er allen voor, zich daarmee te vertroosten, dat alle de maagden sluimerig werden en in slaap vielen; want onze Heere heeft deze gelijkenis gewis niet daartoe gegeven dat wij bij onszelf zouden denken: er is geen gevaar bij, of men ook sluimert en in slaap gevallen is. Want de Heere zegt: "Waakt dan, want u weet de dag niet noch de ure, in welke de Zoon des mensen komen zal." Dezelfde waarschuwing spreekt Hij uit in het voorafgaande hoofdstuk, en bij een andere gelegenheid zegt Hij: "Waakt dan, want gij weet niet, wanneer de Heer des huizes komen zal, des avonds laat of ter middernacht, of met het hanengekraai, of in de morgenstond, opdat Hij niet onvoorziens kome en u slapende vinde. En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: "Waakt!" (Markus 13:35 37) Bovendien bedenkt dit, dat slechts de helft van de maagden met de Bruidegom is ingegaan tot de bruiloft.

Wat geschiedt er dan, en wat zal er geschieden? *En te middernacht geschiedde een geroep*, dus: in de ure van de meest vaste slaap der maagden. *Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit, Hem tegemoet!* Dat geroep noemt de Apostel Paulus in de eerste Brief aan de Korinthiërs (Hoofdstuk 15) "het geschal der laatste bazuin"; en in de eerste Brief aan de Thessalonicensen (Hoofdstuk 4:16) schrijft hij, dat de Heere Zelf met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods neerdalen zal van de hemel. Dit geroep geschiedde, om uit de slaap op te wekken. Toen stonden deze maagden allen op. Ook de dwazen, die zo zeker waren geweest met haar lampen, en allen bereidden haar lampen. Zo zullen ook zij allen, die tot de Gemeente behoren, wanneer het geschal der laatste bazuin zal gehoord worden, hun geloof en hun wandel ten toon spreiden en allen met datgene aankomen, waarmee men de Bruidegom moet tegemoet treden, namelijk, met de waarheid van de gerechtigheid, die alleen voor God geldigheid heeft.

Er volgt nu echter een verschrikkelijke ontdekking. De Bruidegom is in aantocht, de maagden ijlen Hem tegemoet; maar ziet, *daar ontwaren de dwazen, dat haar lampen uitgaan*; zij erkennen nu eerst, dat zij vergeten hebben in haar vaten olie mede te nemen. De Bruidegom is haar dus nabij, en zij zijn de Bruidegom nabij; maar als zij niet meer licht, niet meer olie hebben, dan wat er in haar lampen is, dan kunnen zij met Hem niet mede ingaan tot de bruiloft. nu willen zij, dat de wijzen haar helpen. *Geeft gij ons van uw olie, want onze lampen gaan uit*, zo riepen zij. Maar de wijze

maagden werden vertoornd vanwege zodanig voorstel. Immers, indien zij van haar olie zouden geven, dan zou de Bruidegom, als Hij kwam, geheel in donker komen te staan; maar dat nimmermeer: *de Bruidegom moet licht hebben!* Vandaar haar antwoord: *Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij.*

Hieruit leren wij, dat op de dag van Christus' komst, evenmin als heden, de een de ander kan helpen met datgene, waarmee hijzelf voor God komen moet; dat is een gave, die niet kan gedeeld worden. Och, dat velen dit ter harte nemen! Want geen broeder kan de ander helpen, noch iemand God verzoenen. En is 't, dat een mens de lamp uitgaat, als hij op zijn ziek- of sterfbed neerligt, dan moge hij de Leraar bij zich ontbieden, doch die kan hem, als er geen olie is in zijn vat, niet redden, alleen nog maar een goede raad geven, indien het niet alreeds te laat is; hij kan hem evenwel niets van het zijn mededelen. Zo konden het de wijze maagden ook niet geven aan de dwazen; wel gaven zij aan deze de goede raad: *Gaat tot de verkopers en koopt voor uzelve.*

Dat de verkopers Mozes en de Profeten zijn, behoef ik u niet te zeggen; ook behoef ik er u niet aan te herinneren, dat door deze gezegd is: "Komt, koopt zonder geld en om niet! Waarom weegt u geld uit, waar geen olie is?" (Jesaja 55:1, 2) en onze Heere Zelf wil de meest vriendelijke onder de verkopers zijn, als Hij betuigt: "Ik raad u, dat u van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur." (Openb. 3:18) De dwaze maagden dan volgden die raad ook op. Want nu waren zij in zulke angst geraakt, dat zij liepen, zo hard zij maar konden; zoals ook menigee van u in de laatste ure alles zal willen doen en willen geven, om maar een zalig einde te hebben. Het was evenwel te laat! Want de gelegenheid is er niet altijd; zij moet gebruikt worden, als zij er is; dan heet het: "heden"! Maar de luiaard zegt: "morgen, morgen"; hij slaapt en snurkt, en keert zich om op zijn bed, totdat ook God zal lachen in zijn verderf, dat nu spoedig over hem zal gekomen zijn.

Als zij nu heengingen om te kopen, zo heet het in ons Evangelie, *kwam de Bruidegom, en die gereed waren gingen met Hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.* Dat deze woorden "en de deur werd gesloten" u mogen doen opschrikken, opdat u gereed zijt te dier tijd en ure, welke wij niet weten. Er staat hier niet: en de wijzen gingen met Hem in tot de bruiloft, maar: *en Die gereed waren.* Wie zich dus gereed zal hebben gemaakt, zal tot de wijze maagden behoren.

Heden is de welaangename tijd, heden is de dag der zaligheid! Heden heeft men zich gereed te maken! Veronachtzaamt men de vermaning, dan denkt men, gelijk de dwaze maagden dachten: dat men met de Heere kan doen naar men wil, immers, onze Heere is wel goed en barmhartig! Zo kwamen zij ook, toen zij de olie gekocht hadden, met de brandende lampen aan de gesloten deur en klopten, zeggende: *Heere, Heere, doe ons open!* Evenwel het "Heere, Heere roepen" doet het niet; en wat wilden zij ook met de olie en de brandende lampen? Dat alles moest buiten de bruiloftsmaal dienst doen, daarbinnen was dat alles overbodig; daar was immers alles helder verlicht.

Deswege krijgen zij ook van de Bruidegom tot antwoord: *Voorwaar, Ik zeg u: Ik ken u niet!* En zo moesten zij dan vernemen, welke blijdschap daarbinnen was; zelf konden zij met haar lampen en haar te laat gekochte olie in de duisternis blijven en wenen en klagen.

Wat is nu *de olie*, die de dwaze maagden te weinig haalden, die zij niet hadden meegenomen in haar vaten? De een meent dit, de ander meent iets anders; bijna allen stemmen hierin overeen, dat de olie "het geloof" is, of dat er "de werken" onder

moeten verstaan worden. De meeste uitleggers weten het volstrekt niet uit te maken, wat *de olie* betekenen moet. Zo schrijft echter de Apostel Paulus: "De liefde vergaat nimmermeer" en wederom: "En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde." (1 Kor. 13:8 en 13)

"Nu weten wij het", zullen de meesten uwer denken, en . . . "de liefde heb ik!"

Niet te ras aldus gesproken, mijn vriend! Hoor wat de Heere bedoeld heeft:

- Van degenen, die al de uitwendige kentekenen hebben dergenen, die levende leden geacht zijn van Mijn Gemeente, die dus hierbeneden niet gemakkelijk zijn te onderscheiden van hen, die het werkelijk en in waarheid zijn, zal het éne deel zich bezighouden met Mij, met Mijn toekomst, met de bruiloft, met de vreugde en met de eer, die zij met Mij zullen hebben; maar dit deel zal er volstrekt niet aan denken: *Hoe Ik moet worden ontvangen*. Dat komt daarvandaan, dat hun hart geheel ervan vervuld is, dat zij mede op de bruiloft komen.
- Het andere deel daarentegen zal er niet veel aan denken, dat zij mede op de bruiloft komen; zij houden zich bezig niet zozeer met Mij, met Mijn toekomst, niet met de bruiloft op zichzelf, en het allerminst met hun eigen persoon. Het gaat deze daarom, dat, als Ik kom, *Ik datgene heb, wat Mij toekomt*.

Opdat echter de dwazen openbaar worden, die niet Mijn eer zoeken, maar hun eigen genot, dat hun door Mij zal ten deel vallen, en opdat ook de anderen openbaar worden, die geen gelukzaligheid kennen en geen andere begeerte dan deze, dat men Mij diene, dat Ik Mijn eer hebbe, zal Ik vertoeven. Plotseling echter zal Ik komen. Dan zal het openbaar worden, wie zichzelf hebben liefgehad en zichzelf hebben gezocht, en wie Mijn en dienst en Mijn eer hebben liefgehad en gezocht. Daarom hebt daarvoor zorg, *dat u Mij eert en Mij brengt wat Mij toekomt*; want alleen dezulken gaan met Mij in de eeuwige blijdschap; de overigen komen voor een gesloten deur met te laat berouw; zij moeten buiten blijven in de eeuwige duisternis.

Hardigheid des harten zal de toepassing op zichzelf bemoeilijken, maar een verbrijzeld hart denkt niet: "Ik ben toch zo en zo, ik doe Mijn plicht", maar het denkt aldus: "Mijn Heere komt; er is overal verschrikkelijke duisternis. Wat moet mijn Heere hebben? *Het volle licht!* Met vol licht moet Hij ter bruiloftszaal gaan, en alle licht is voor Hem!"

Welgelukzalig hij, die zo denkt! De zodanige heeft olie ook in zijn vat.

AMEN.

24. Mattheüs 25:1-13

TOESPRAAK naar aanleiding van de GELIJKENIS DER TIEN MAAGDEN."

Deze toespraak is gehouden te Elberfeld op 24 April 1850 (Biddag) des voormiddags.
Gezongen: Psalm 106 4 6, Psalm 145:7.

"Indien iemand de een mocht overweldigen, zo zullen de twee tegen hem bestaan, en een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken" (Pred. 4:12). Dit was, mijn Geliefden, het woord, dat de Heere God ons gaf op de Biddag van het vorige jaar.⁵ En wie van onze is niet getuige van de macht en waarheid van deze uitspraak? Allerlei nood hebben wij doorgemaakt: nood van gebreklijden, nood van rebellie tegen de overheid, nood van pestilentie, en nog daarenboven allerlei huiselijke nood en innerlijke nood van onze ziel. En in ons was er geen macht tegen al deze ellenden; evenwel met de God aller genade en ontferming verenigd of herenigd hebben wij wederstand mogen bieden, en hebben ervaren wat er gezegd is van het drievoudig snoer. Ja, het drievoudig snoer, waaraan de gelovige gebonden is: "de genade van de Heere Jezus Christus en de liefde van God en de gemeenschap des Heiligen Geestes", ook dit drievoudig snoer "geloof en hoop en liefde" wordt niet haast gebroken. Het is niet van één gescheurd, hoezeer de vijand ook getracht heeft dat te bewerkstelligen.

Die God, Die genadig is, heeft overvloedig gedaan, en slechts tranen van oprechte dank mogen onze wangen bevochtigen, mogen het getuigenis wezen van de innigste gevoelens van onze harten. Roepen wij ons voor de geest de hulp, de bewaring, de genade, de barmhartigheid, die wij zo onverdiend hebben ondervonden gedurende het tijdsbestek tussen de vorige Biddag en tussen deze.

Reeds geruime tijd heb ik hartelijk begeerd met ulieden een Biddag te houden; daarom grijp ik nu met blijdschap de gelegenheid aan, welke de Heere ons door onze Hoge Overheid schenkt, dat wij ons hart uitstorten voor onze God. Is daarvoor noodzakelijkheid? Meer dan u het vermoedt!

O mijn dierbare Gemeente, u staat als een stad op een berg, en ik roep het u met vertrouwen toe: "Gij zijt het zout der aarde." En gelijk ik dag en nacht uwer gedenk in mijn gebeden voor de Heere, zo zeg ik Mijn God dank voor uw geloof, voor uw liefde, voor uw gedraging te midden van een overspelig en boos geslacht. Ik zeg Mijn God dank voor alle de wonderen van Zijn macht en trouw, waarmee Hij u, terwijl alles zich oplost, heeft omringd en omringt om Zijns Woords wil, om die Man, welke zijn Rechterhand Zich gesterkt heeft, om Jezus Christus, onze Heere, dat wij door Hem God loven en prijzen, vast en onbeweeglijk staande in de hoop der rechtvaardigheid. Daarom heb ik ook dit vertrouwen in God, dat, gelijk Hij in u een goed werk heeft aangevangen, Hij hetzelfde ook zal voleindigen tot op de dag van Christus, opdat u heilig en onberispelijk moogt bevonden zijn voor Hem in de liefde, wanneer zal geopenbaard worden de heerlijkheid van onze grote God en Zaligmaker, en wij openbaar worden in Hem.

Des te meer gaat het mij ter harte, Geliefden, dat er niemand van ulieden moge zijn achtergebleven, dat ik u allen meekrijg en mag wederzien voor de troon des Lams in

⁵ Zie de XX. Leerrede in het IV. Deel van deze Verzameling Leerredenen, bladzij 405 vv.

Zijn heerlijkheid; dat u dies allen moogt gewandeld hebben waardig uw roeping, waarmee u van Christus geroepen zijt, waardig het Evangelie van Christus, en u vervuld zijn moogt met vruchten der gerechtigheid door Jezus Christus tot heerlijkheid en prijs van God. Dat mij dit op het hart ligt, juist dat is het, wat mij tot een behoefte maakt, deze Biddag met u te vieren.

Moet ik echter u voorgaan met het gebed uit de ziel, zo zult gijlieden niet minder moeten kennen en belijden uw zielenoden en innigste behoeften, dan ik die ken, en zult er evangelijske zorg over moeten hebben, als ik die heb.

Wanneer ik dan ernstig tot u spreek in deze ure, schrijft dat toe aan de drang der liefde, in welke ik u reeds gestorven en voor het gericht Gods zie staan, en u dan wens bedekt te zien met het bloed, dat reinigt van alle zonde.

Gevoelt de een en ander zich getroffen, dan wene hij voor God in de stilte, of hij ga heen in zijn eigen binnenkamer, maar leide de aandacht der anderen niet af; veeleer zij hij gedachtig aan de naastenliefde en sla zijnen blik, in het gevoel van Zijn verlorenheid, op de Heiland, Die zegt: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden!"

Velen van u hebben bij gelegenheid, dat ik preekte over *de wijze en dwaze maagden*, aan de dag gelegd, bij welke maagden zij behoorden. Gods genade en trouw hebbe dank, die mij de prediking gaf, opdat het hun zou ontdekt worden. Degenen, die hun consciëntie niet hebben willen noch kunnen dichtschröeven, hebben zichzelf met de dwaze maagden gelijk gerekend en zijn daarvan overtuigd geworden: "alhoewel ik een brandende lamp heb, ik heb geen olie in mijn vat!" Beving en siddering heeft hen deswege aangegrepen bij het horen van het Woord Gods. Anderen hebben zichzelf geveid en gedacht: "ik behoor tot de wijze maagden" of: "het is maar een preek" en laten het Woord het Woord zijn, eten en drinken, jagen naar geld en naar hun lust, totdat zij sterven; en als zij opwaken, dan zullen zij zien, in welke zij gestoken hebben, en zullen de deur gesloten vinden.

Degene dan, die overtuigd zijn geworden, dat zij, ofschoon olie hebbende in hun lampen, geen olie hebben in hun vaten, prijs ik welgelukzalig, omdat zij daarvan zich bewust zijn geworden; zij zijn nu opgewekt, om tot de verkopers te gaan, en als zij haasten, dan zal het nog niet te laat zijn; zo komen zij nog mede tot de bruiloft, gaan nog met die gereed zijn binnen. En daarom is het mij te doen, dat zij óók nog binnenkomen!

Daarom is mij juist deze dag als Biddag, deze ure als Gebedsure zo gewenst. Immers is dit des Heeren woord: "Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden; want een ieder, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt, en die klopt, die zal opengedaan worden." (Matth. 7: 7, 8)

Hoezeer zij het gebed nodig hebben, dat zegt hun de eigen consciëntie, terwijl zij er zich van bewust zijn, dat, als zij zo komen te sterven, zij in wanhoop zouden moeten roepen: "*Onze lampen gaan uit!*"

Evenwel dat niemand van onze zichzelf rechtvaardige, want het gaat gewoonlijk zo, dat wie meent het te hebben, die heeft niets, en wie zich verootmoedigt onder de geweldige hand Gods, aan die wordt gegeven, dat hij overvloedig heeft. Opdat wij onze nood en onze ellendigheid recht en grondig kennen en nu God van hart aanroepen om ontferming, moeten wij des te meer vernemen met duidelijke, naakte woorden, wat het betekent: *de dwaze maagden hadden geen olie in haar vaten meegenomen.*

Zie, Geliefden, daarom gaat het, dat het van ons allen waarheid zij en blijve: "Gij zijt een stad boven op een berg; gij zijt het zout der aarde"; want "indien het zout

smakeloos wordt, waarmee zal het gezouten worden?" en het gevaar van sluimerig te worden en in slaap te vallen is ulieden meer nabij, dan uzelf wel vermoedt. Dewijl nu de tijden boos zijn en bijkans allen verstrikt worden in de zorgvuldigheden van het tijdelijk leven, in de ingevingen der eigenliefde, in de afval van God, ben ik daarover verblijd, dat u opgewekt zijt geworden, om te vragen: "*Heb ik olie in mijn vat?*" Ja, ik ben daarover nog meer verblijd, dat u bent opgewekt, om te vragen: "*Wat is de olie?*" Wij zijn er dan wél aan toe, als wij onszelf voor God oordelen en God recht geven

De toorn Gods heeft zich sedert de vorige Biddag, al is 't, dat Hij ons genadig gespaard en ons gebed verhoord heeft, op zo ontzettende wijze geopenbaard van de hemel, opdat wij zouden ontwaken en opstaan uit onze slaap. Immers alle kastijdingen Gods bedoelen niet slechts onze rechtvaardigmaking, maar ook onze heiligmaking. Wat God met de wereld doet, dat doet Hij, opdat Zijn uitverkorenen zich daarbij spiegelen en tot zichzelf inkeren. De ganse wereld wordt in stand gehouden ter wil van het getal der uitverkorenen, die God naar Zijn raad doet overblijven. Wanneer deze evenwel sluimerig worden en in slaap vallen, dan moet de bazuin weer aan de mond gezet en de roede moet weer opgenomen worden! Laat ons toch geenszins denken, dat wij over alles heen zijn.

- Één wenk Gods, ... en het is plots gedaan met de vrede in Europa, en er is overal oorlog en bloedvergieten, fabrieken staan stil, er is geen werk meer, de huisvader weet geen raad om voor de zijnen de leeftocht te verschaffen.
- Een wenk Gods, ... en opnieuw breekt de cholera uit in de stad van onze inwoning met nieuwe woede, en er is weer menige vrouw, die haar man en verzorger, die haar steun in het graf ziet dalen ... en het getal van weeskinderen vermeerderd!

U echter zijt een volk, dat beloften heeft, dat met zijn gebeden iets vermag bij God om het geslachte Lam, om Jezus Christus wil, Die gezegd heeft: "Al wat u begeren zult, zal u gegeven worden" Dat hebt u sedert de vorigen Biddag machtig en heerlijk ondervonden. Deswege moet u te meer allen olie hebben in uw vaten en niet alleen in uw lampen. Ik heb het aan u betuigd, dat wij onder alle de verkopers één bijzonder vriendelijke Verkoper hebben.

Dit dient echter tot recht verstand van de zaak, - opdat u van hart en innerlijk, opdat wij eendrachtiglijk tot God bidden, niet alleen heden, maar ook morgen en overmorgen - de olie is niet het geloof, ook niet de hoop; zij is ook de liefde niet. Toch is zij die liefde, welke het de mens ingeeft, daarvoor te zorgen, dat hij niet slechts olie in zijn lamp hebbe, maar *ook met de lamp olie in zijn vat; voorts daarvoor te zorgen, dat de Bruidegom, wanneer Deze komt, waardig ontvangen worde.* De liefde toch is de vervulling der Wet, en zij doet de naaste geen kwaad; zij zoekt zichzelf niet, maar dat zij de Heere welgevallig zij, wanneer Hij komt.

En nu word ik zeker wel zeer slecht begrepen, indien men het aan de prediking, die ik u houd van de macht der genade van Christus, niet gevoelt, dat deze prediking zondedodend is, de dood der wereldse begeerlijkheid, der eigenliefde, de dood van alle onheilig en onbekeerd bestaan, *terwijl zij bedoelt de waarachtige heiligmaking.*

- Nu heeft de een olie in zijn lamp, en hij verheft zich, is vol hovaardij en eigenliefde; zal zijn lamp niet uitgaan voor de majesteit van de Koning der koningen, als Hij komt?
- De ander heeft olie in zijn lamp, en hij zoekt toch aanzien en heerlijkheid bij de wereld, bij zijn maagschap, die van de wereld is, en hij heeft zijn hart ingeweven

in vlees, dat verloren gaat, *dat moet hem eren in leven en in dood; zal hij niet roepen, als de Heere komt: "mijn lamp gaat uit"?*

- Weer een ander heeft ook olie in zijn lamp; ja, zij brandt wél en geeft een helder schijnsel; maar de vergankelijke mammon en de pracht en liefde der wereld, daarbij de gierigheid en de hovaardij houden hem in gelijke mate bezig, als het in-gereedheid-brengen van zijn lamp.
- Een vierde heeft ook een brandende lamp; zij brandt en schijnt helder, maar ... het is een huisvader, welke de Heere vragen zal: hebt u uw arme vrouw liefgehad, zoals Ik Mijn Gemeente? Hebt u uw kinderen opgevoed met scheldwoorden of in de vreze Mijns Naams? Hebt u uw huis opgebouwd met gebeden of afgebroken en neergehaald met vloeken? Hebt u uw boze driften en goddeloze begeerten nagejaagd tot in de late nacht, en hebt u uw arme vrouw doen zuchten en op u laten wachten? Ook uw kinderen laten lopen, waarheen zij immer wilden? Of bent u een voorbeeld geweest der matigheid en der heilige huisorde? Bent u liever naar uw lust gaan wandelen, of hebt u uw kinderen onderwezen in het Woord Gods en hen gebracht onder het gehoor van dat Woord?
Of ook ... het is een huisvrouw, een moeder, aan wie de Heere vragen zal: bent u uw man trouw geweest en gehoorzaam? Bent u tevreden geweest in de plaats, die God u gegeven heeft? Hebt u acht geslagen op uw huis in plaats van rond te lopen en te praten en uw eigen zaken aan vreemden over te laten?
Of ook, het is een zoon, een dochter, ... hun lamp is brandende! De Heere zal aan hen vragen: bent u gehoorzaam geweest uw ouders?
Of, ... aan een burger der stad en de onderdaan van de Staat: bent u gehoorzaam geweest aan de overheid, die Ik over u gezet heb?
Of ... het is een broeder, of een zuster, aan welke de Heere vragen zal: hebt u met uw broeder, met uw zuster in liefde en eendracht geleefd? Zo komt de vraag aan een ieder in de rij.

Wat wil ik met dit alles beweren? Dat wij uit onze werken gerechtvaardigd worden? Geenszins! Echter, al wat uit het geloof alleen gerechtvaardigd is, zal ook uit dit werk gerechtvaardigd worden, dat de liefde het hem zal hebben ingegeven, daarvoor te zorgen, dat hij mét de olie in de brandende lamp ook olie mee hebbe in het vat.

Dit wil ik zeggen: Wanneer uw geweten u zegt: ik behoor tot de dwaze maagden, ik heb geen olie in mijn vat, en als de Bruidegom komt, dan gaat mijn lamp uit, dat u dan opstaat en er voor zorgt, dat u dan hebt wat u behoeft, om met blijdschap en een gerust geweten de Bruidegom tegemoet te gaan. Indien de mens niet opstaat en heengaat en voor zich koopt, dan zal de roede opnieuw worden opgenomen, totdat dezelve versmaad wordt, het Woord weggaat, en God niet meer naar de mens omziet, maar hem hier reeds in de eeuwige duisternis werpt.

Geeft men echter acht op het Woord, en begeert men te hebben wat men nodig heeft, er kome wat er komt, men heeft een Voorspraak bij de Vader: *Jezus Christus, de Rechtvaardige, en Hij is een verzoening voor onze zonden.*

Maar hoe verkrijgt men wat men nodig heeft? Christus en Belial komen niet met elkander overeen! Hebt afgelegd de bloedrode zonden van afgoderij, van ontheiliging des Naams Gods, van het schenden van Zijn Dag, daartoe alle nijd en haat, twist en tweedracht, leugen en laster, vloeken en zweren, hovaardij en eigenliefde, alle boosheid en onreinheid, alle ondankbaarheid. Zijt allen vertederd, zijt allen vermurwd geworden onder de slagen der liefde, en kromt uw stijve nek onder de gehoorzaamheid van Christus. Henen uit met de wereld, die het hart vervult, met de

valse eer, welke het gebeente verteert, en met al de genieting van dit ijdele leven! Henen uit met de zorgeloosheid en lichtzinnigheid, met de dienst der wereld en de ogendienst, met al de afgoden, die men aanbidt naast de Heere.

Daarentegen: levend in het Woord van genade! Niet om genade hebbende in onheilig leven te volharden, maar om genade te hebben en God te dienen in de Geest en in waarheid, zonder huichelarij of geveinsdheid. En opwaarts met het hart tot de souvereine God, tot die God, Die alleen verlossen en behouden kan! Hij is het, Die om Zijns lieven Zoons Jezus Christus wil barmhartig is jegens een ieder, om hem de zonden te vergeven en alle misdaden te bedekken, jegens een ieder, die tot Hem zich keert en smeekt om de Geest der genade en der gebeden, de Geest der heiliging en der tucht, de Geest der vrijmoedigheid en der zekerheid der zaligheid.

Welaan, buigen wij voor Hem, de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, de knieën onzes harten; leggen wij alles voor Hem open en bloot; verbergen wij niets voor Hem. Hij wil de arme en ellendige een Helper zijn en verhoren zijn gebed, als hij tot Hem roept, overeenkomstig het Woord, dat Hij gesproken heeft.

AMEN.

EINDE